

Bank Polski

Skrócone śródroczne skonsolidowane
sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej
PKO Banku Polskiego SA
za okres sześciu miesięcy zakończony
30 czerwca 2019 roku

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	w mln PLN		w mln EUR	
	okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	okres od 01.01.2018 do 30.06.2018	okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Wynik z tytułu odsetek	4 993	4 499	1 164	1 061
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 506	1 482	351	350
Wynik z działalności operacyjnej	2 949	2 301	688	543
Zysk brutto	2 963	2 315	691	546
Zysk netto (z uwzględnieniem udziałowców niesprawujących kontroli)	2 079	1 689	485	398
Zysk netto przypadający na jednostkę dominującą	2 079	1 690	485	399
Zysk na jedną akcję - podstawowy z zysku za okres (w PLN/EUR)	1,66	1,35	0,39	0,32
Zysk na jedną akcję - rozwodniony z zysku za okres (w PLN/EUR)	1,66	1,35	0,39	0,32
Dochody całkowite netto	2 296	1 855	535	438
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(6 212)	(7 541)	(1 449)	(1 779)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(5 885)	(1 991)	(1 372)	(470)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(2 340)	1 438	(546)	339
Przepływy pieniężne netto	(14 437)	(8 094)	(3 367)	(1 909)

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	w mln PLN		w mln EUR	
	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018
Suma aktywów	328 992	324 255	77 373	75 408
Kapitał własny ogółem	39 624	39 101	9 319	9 093
Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	39 634	39 111	9 321	9 096
Kapitał zakładowy	1 250	1 250	294	291
Liczba akcji (w mln)	1 250	1 250	1 250	1 250
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN/EUR)	31,70	31,28	7,46	7,27
Rozwodniona liczba akcji (w mln)	1 250	1 250	1 250	1 250
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN/EUR)	31,70	31,28	7,46	7,27
Łączny współczynnik kapitałowy	18,57%	18,88%	18,57%	18,88%
Kapitał Tier 1	35 643	35 150	8 383	8 174
Kapitał Tier 2	2 700	2 700	635	628

WYBRANE POZYCJE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO PRZELICZONO NA EUR WEDŁUG NASTĘPUJĄCYCH KURSÓW	30.06.2019	31.12.2018	30.06.2018
Średnia kursów NBP na koniec miesięcznych okresów (pozycje rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów i sprawozdania z przepływów pieniężnych)	4,2880	4,2669	4,2395
kurs średni NBP na dzień (pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej)	4,2520	4,3000	4,3616

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT.....	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	10
NOTY DO SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	14

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	Nota	II kwartał okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Przychody z tytułu odsetek	8	3 141	6 199	2 837	5 585
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej		3 034	5 978	2 727	5 359
przychody z tytułu odsetek od instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu		2 706	5 321	2 457	4 816
przychody z tytułu odsetek od instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		328	657	270	543
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		107	221	110	226
Koszty z tytułu odsetek	8	(603)	(1 206)	(550)	(1 086)
Wynik z tytułu odsetek		2 538	4 993	2 287	4 499
Przychody z tytułu prowizji i opłat	9	1 032	2 021	1 010	1 982
Koszty z tytułu prowizji i opłat	9	(272)	(515)	(265)	(500)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		760	1 506	745	1 482
Przychody z tytułu dywidend		12	12	11	11
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		33	57	(2)	15
Wynik z pozycji wymiany		105	245	143	247
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		33	86	57	94
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		36	86	57	86
wycenianych wg zamortyzowanego kosztu		(3)	-	-	8
Wynik z tytułu odpisów na straty kredytowe	10	(319)	(644)	(362)	(687)
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych		(3)	(10)	(15)	(23)
Pozostałe przychody operacyjne	11	304	435	160	317
Pozostałe koszty operacyjne	11	(46)	(101)	(126)	(184)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto		258	334	34	133
Ogólne koszty administracyjne	12	(1 383)	(2 709)	(1 338)	(2 631)
Wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych	13	(59)	(418)	(96)	(378)
Podatek od niektórych instytucji finansowych		(255)	(503)	(233)	(461)
Wynik z działalności operacyjnej		1 720	2 949	1 231	2 301
Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć		9	14	8	14
Zysk brutto		1 729	2 963	1 239	2 315
Podatek dochodowy	14	(511)	(884)	(306)	(626)
Zysk netto (z uwzględnieniem udziałowców niesprawujących kontroli)		1 218	2 079	933	1 689
Zyski i straty udziałowców niesprawujących kontroli		1	-	-	(1)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej		1 217	2 079	933	1 690
Zysk na jedną akcję					
- podstawowy z zysku za okres (PLN)		0,97	1,66	0,75	1,35
- rozwodniony z zysku za okres (PLN)		0,97	1,66	0,75	1,35
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w mln)		1 250	1 250	1 250	1 250
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych w okresie (w mln)		1 250	1 250	1 250	1 250

W okresie sześciu miesięcy zakończonym odpowiednio 30 czerwca 2019 roku i 30 czerwca 2018 roku Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA nie prowadziła działalności zaniechanej.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	Nota	II kwartał okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Zysk netto (z uwzględnieniem udziałowców niesprawujących kontroli)		1 218	2 079	933	1 689
Inne dochody całkowite		340	217	(24)	166
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat		340	217	(24)	166
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, brutto	17	180	329	62	11
Podatek odroczony	14	(34)	(62)	(11)	(1)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, netto	17	146	267	51	10
Aktualizacja wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, brutto		270	6	(57)	242
Zyski/straty przeniesione do rachunku zysków i strat (z tytułu zbycia)		(36)	(86)	(57)	(86)
Podatek odroczony	14	(41)	17	21	(30)
Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, netto		193	(63)	(93)	126
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		1	11	18	28
Udział w innych dochodach całkowitych jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć		-	2	-	2
Dochody całkowite netto, razem		1 558	2 296	909	1 855
Dochody całkowite netto, razem przypadające na:		1 558	2 296	909	1 855
akcjonariuszy jednostki dominującej		1 557	2 296	909	1 856
udziałowców niesprawujących kontroli		1	-	-	(1)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	30.06.2019	31.12.2018
AKTYWA			
Kasa, środki w Banku Centralnym	15	12 901	22 925
Należności od banków	16	3 267	7 661
Pochodne instrumenty zabezpieczające	17	726	658
Pozostałe instrumenty pochodne	18	2 500	1 907
Papiery wartościowe	19	71 185	64 114
- przeznaczone do obrotu		782	235
- nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		2 292	2 848
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		57 211	52 558
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		10 900	8 473
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	20	224 794	214 912
- nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		1 028	1 106
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		1	-
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		223 765	213 806
Investycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia		332	344
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		10	15
Wartości niematerialne		3 130	3 195
Rzeczowe aktywa trwałe	22	4 462	2 931
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		1	4
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		2 118	2 135
Inne aktywa		3 566	3 454
SUMA AKTYWÓW		328 992	324 255

	Nota	30.06.2019	31.12.2018
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		9	7
Zobowiązania wobec banków	23	3 057	2 001
- wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		20	-
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		3 037	2 001
Pochodne instrumenty zabezpieczające	17	485	471
Pozostałe instrumenty pochodne	18	3 226	2 655
Zobowiązania wobec klientów	24	240 420	242 816
- wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		15	-
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		240 405	242 816
Zobowiązania z tytułu działalności ubezpieczeniowej		1 471	1 292
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	26	29 654	28 627
Zobowiązania podporządkowane		2 730	2 731
Pozostałe zobowiązania	27	7 425	3 685
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		393	371
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego		96	52
Rezerwy	28	402	446
SUMA ZOBOWIĄZAŃ		289 368	285 154
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy		1 250	1 250
Pozostałe kapitały		34 204	34 505
Niepodzielony wynik finansowy		2 101	(385)
Wynik okresu bieżącego		2 079	3 741
Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej		39 634	39 111
Udziały niekontrolujące		(10)	(10)
KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM		39 624	39 101
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO		328 992	324 255
Łączny współczynnik kapitałowy	46	18,57%	18,88%
Wartość księgowa (w mln PLN)		39 624	39 101
Liczba akcji (w mln)		1 250	1 250
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)		31,70	31,28
Rozwodniona liczba akcji (w mln)		1 250	1 250
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)		31,70	31,28

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

ZA OKRES 6 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 CZERWCA 2019 ROKU	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały				Skumulowane inne dochody całkowite	Razem pozostałe kapitały	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej, razem	Udziały niekontrolujące, razem	Kapitał własny ogółem
		Kapitały rezerwowe										
		Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe								
31 grudnia 2018 roku	1 250	29 354	1 070	3 831	250	34 505	(385)	3 741	39 111	(10)	39 101	
Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 16	-	-	-	-	-	-	(111)	-	(111)	-	(111)	
1 stycznia 2019 roku (zmieniony)	1 250	29 354	1 070	3 831	250	34 505	(496)	3 741	39 000	(10)	38 990	
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	3 741	(3 741)	-	-	-	
Zadeklarowana dywidenda	-	-	-	-	-	-	(1 662)	-	(1 662)	-	(1 662)	
Dochody całkowite razem, w tym:	-	-	-	-	217	217	-	2 079	2 296	-	2 296	
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	2 079	2 079	-	2 079	
Inne dochody całkowite	-	-	-	-	217	217	-	-	217	-	217	
Pokrycie straty z lat ubiegłych ¹	-	-	-	(606)	-	(606)	606	-	-	-	-	
Transfer zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	75	-	13	-	88	(88)	-	-	-	-	
30 czerwca 2019 roku	1 250	29 429	1 070	3 238	467	34 204	2 101	2 079	39 634	(10)	39 624	

¹ Pozycja obejmuje między innymi pokrycie z pozostałych kapitałów rezerwowych straty z lat ubiegłych Banku w wysokości 535 milionów PLN powstałej w wyniku zmian zasad rachunkowości w związku z zastosowaniem po raz pierwszy MSSF 9.

ZA OKRES 6 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 CZERWCA 2019 ROKU	Skumulowane inne dochody całkowite					
	Udział w innych dochodach całkowitych jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć	Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Zyski i straty aktuarialne	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Razem
1 stycznia 2019 roku	(13)	492	22	(10)	(241)	250
Dochody całkowite razem, w tym:	2	(63)	267	-	11	217
Inne dochody całkowite	2	(63)	267	-	11	217
30 czerwca 2019 roku	(11)	429	289	(10)	(230)	467

ZA OKRES 6 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 CZERWCA 2018 ROKU	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały Kapitały rezerwowe				Skumulowane inne dochody całkowite	Razem pozostałe kapitały	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej, razem	Udziały niekontrolujące, razem	Kapitał własny ogółem
		Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe								
31 grudnia 2017 roku	1 250	27 374	1 070	3 645	(110)	31 979	(66)	3 104	36 267	(11)	36 256	
Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 9	-	-	-	-	(78)	(78)	(567)	-	(645)	-	(645)	
1 stycznia 2018 roku (zmieniony)	1 250	27 374	1 070	3 645	(188)	31 901	(633)	3 104	35 622	(11)	35 611	
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	3 104	(3 104)	-	-	-	
Wyplacona dywidenda	-	-	-	-	-	-	(688)	-	(688)	-	(688)	
Dochody całkowite razem, w tym:	-	-	-	-	166	166	-	1 690	1 856	(1)	1 855	
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	1 690	1 690	(1)	1 689	
Pozostałe dochody całkowite	-	-	-	-	166	166	-	-	166	-	166	
Transfer zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	2 101	-	65	-	2 166	(2 166)	-	-	-	-	
Przymusowy wykup akcji od udziałowców niekontrolujących	-	-	-	-	-	-	(2)	-	(2)	-	(2)	
30 czerwca 2018 roku	1 250	29 475	1 070	3 710	(22)	34 233	(385)	1 690	36 788	(12)	36 776	

ZA OKRES 6 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 CZERWCA 2018 ROKU	Skumulowane inne dochody całkowite					
	Udział w innych dochodach całkowitych jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć	Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Zyski i straty aktuarialne	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Razem
31 grudnia 2017 roku	-	272	(116)	(9)	(257)	(110)
Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 9	-	(78)	-	-	-	(78)
1 stycznia 2018 roku (zmieniony)	-	194	(116)	(9)	(257)	(188)
Dochody całkowite razem, w tym:	2	126	10	-	28	166
Inne dochody całkowite	2	126	10	-	28	166
30 czerwca 2018 roku	2	320	(106)	(9)	(229)	(22)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	01.01- 30.06.2019	01.01- 30.06.2018
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk brutto	2 963	2 315
Korekty razem:	(9 175)	(9 856)
Amortyzacja	496	407
(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	(11)	(22)
Odsetki i dywidendy	(408)	(315)
Zmiana stanu:		
należności od banków	(17)	5
- wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(17)	5
pochodnych instrumentów zabezpieczających	(54)	381
pozostałych instrumentów pochodnych	(22)	(678)
papierów wartościowych	(1 062)	(110)
- przeznaczonych do obrotu	(547)	(704)
- nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	556	1 387
- wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	(940)	(495)
- wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(131)	(298)
kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(8 914)	(5 362)
- nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	78	82
- wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	(1)	-
- wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(8 991)	(5 444)
aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	6	3
innych aktywów	(52)	(651)
skumulowanych odpisów na straty kredytowe	91	(1 747)
skumulowanych odpisów na aktywa niefinansowe i innych rezerw	(32)	16
zobowiązań wobec Banku Centralnego	2	(1)
zobowiązań wobec banków	866	134
- wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	20	-
- wycenianych według zamortyzowanego kosztu	846	134
zobowiązań wobec klientów	(716)	(1 334)
- wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	15	-
- wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(731)	(1 334)
zobowiązań z tytułu działalności ubezpieczeniowej	179	198
zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych	(109)	784
zobowiązań podporządkowanych	(1)	10
pozostałych zobowiązań	1 121	(504)
Zapłacony podatek dochodowy	(767)	(1 161)
Inne korekty	229	91
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(6 212)	(7 541)

	01.01- 30.06.2019	01.01- 30.06.2018
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy z działalności inwestycyjnej	133 771	157 773
Zbycie jednostek zależnych	-	23
Zbycie i odsetki od papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	127 829	157 275
Zbycie i odsetki od papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	5 770	374
Zbycie wartości niematerialnych, rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów do zbycia	136	87
Inne wpływy inwestycyjne (dywidendy)	36	14
Wydatki z działalności inwestycyjnej	(139 656)	(159 764)
Nabywanie akcji i udziałów jednostek zależnych, po potrąceniu nabytych środków pieniężnych	(279)	(2)
Nabywanie papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	(131 039)	(158 887)
Nabywanie papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(7 934)	(565)
Nabywanie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	(404)	(310)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(5 885)	(1 991)

	01.01- 30.06.2019	01.01- 30.06.2018
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	7 561	7 321
Wykup/umorzenie dłużnych papierów wartościowych	(6 675)	(3 958)
Wpływy z tytułu emisji obligacji podporządkowanych	-	1 000
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek	153	168
Spłata kredytów i pożyczek	(2 947)	(2 842)
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu	(109)	-
Spłata odsetek od zobowiązań długoterminowych	(323)	(251)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(2 340)	1 438
Przepływy pieniężne netto	(14 437)	(8 094)
w tym z tytułu różnic kursowych od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(30)	263
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	30 526	23 000
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	16 089	14 906

SPIS TREŚCI

NOTY DO SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	14
1. INFORMACJE OGÓLNE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ I BANKU	14
2. ZATWIERDZENIE SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	16
3. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	16
4. MSSF 16 LEASING	17
5. POZOSTAŁE ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI	19
6. OBJAŚNIENIE RÓŻNIC MIĘDZY WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYMI SPRAWOZDANIAMI A NINIEJSZYM SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM	20
7. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI	21
8. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	23
9. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT	24
10. WYNIK Z TYTUŁU ODPISÓW NA STRATY KREDYTOWE	26
11. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE	27
12. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE	27
13. WYNIK Z TYTUŁU OBCIĄŻEŃ REGULACYJNYCH	28
14. PODATEK DOCHODOWY	29
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	31
15. KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM	31
16. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	31
17. RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ	31
18. POZOSTAŁE INSTRUMENTY POCHODNE	38
19. PAPIERY WARTOŚCIOWE	39
20. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	40
21. AKTYWA FINANSOWE WEDŁUG FAZ UTRATY WARTOŚCI ORAZ ODPISY NA STRATY KREDYTOWE	41
22. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	44
23. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW	44
24. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	45
25. OTRZYMANE KREDYTY I POŻYCZKI	45
26. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	46
27. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	49
28. REZERWY	49
29. AKCJONARIAT BANKU	50
30. ZMIANY W SPÓŁKACH WCHODZĄCYCH W SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ	51
POZOSTAŁE NOTY	53
31. DYWIDENDY Z PODZIAŁEM NA AKCJE I PODZIAŁ ZYSKU	53
32. INFORMACJE DOTYCZĄCE LEASINGU	53
33. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE ORAZ POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE	54
34. POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA OTRZYMANE	57
35. SPRAWY SPORNE	57
36. TRANSAKCJE ZE SKARBEM PAŃSTWA I JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI	61
37. HIERARCHIA WARTOŚCI GODZIWEJ	64
38. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE, KTÓRE W SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ NIE SĄ PREZENTOWANE W WARTOŚCI GODZIWEJ	67
39. AKTYWA STANOWIĄCE ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ ORAZ PRZENIESIONE AKTYWA FINANSOWE	68
CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	70
40. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KREDYTOWYM	70
41. KONCENTRACJA RYZYKA KREDYTOWEGO W GRUPIE KAPITAŁOWEJ	71

42. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM WALUTOWYCH KREDYTÓW I POŻYCZEK UDZIELONYCH KLIENTOM W PODZIALE NA WALUTY	72
43. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM STOPY PROCENTOWEJ	75
44. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM WALUTOWYM.....	75
45. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM PŁYNNOŚCI	76
46. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA.....	77
47. WSKAŹNIK DŹWIGNI.....	78
ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY	79
48. ZDARZENIA, KTÓRE WYSTĄPIŁY PO DNIU, NA KTÓRY SPORZĄDZONO SPRAWOZDANIE FINANSOWE	79

NOTY DO SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. INFORMACJE OGÓLNE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ I BANKU

DZIAŁALNOŚĆ GRUPY KAPITAŁOWEJ I BANKU

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna (PKO Bank Polski SA albo Bank) został utworzony dekretem podpisanym 7 lutego 1919 roku przez Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego, premiera Ignacego Paderewskiego oraz ministra Poczty i telegrafów i jednocześnie pierwszego prezesa Huberta Lindego jako Poczta Kasa Oszczędnościowa. W 1950 roku Bank rozpoczął działalność jako Powszechna Kasa Oszczędności bank państwowy. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2000 roku przekształcono Powszechną Kasę Oszczędności bank państwowy w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa pod nazwą Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, przy ul. Puławskiej 15, 02-515 Warszawa, w Polsce.

12 kwietnia 2000 roku zarejestrowano Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski Spółkę Akcyjną i wpisano do Rejestru Handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, Sąd Gospodarczy XVI Wydział Rejestrowy. Obecnie właściwym sądem jest Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Bank został zarejestrowany pod numerem KRS 0000026438 oraz nadano mu numer statystyczny REGON 016298263.

Zgodnie z Cedulą Giełdową Bank zaklasyfikowany jest do makrosektora „Finanse”, sektor „Banki”.

Grupa Kapitałowa Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej (Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA, Grupa Kapitałowa Banku lub Grupa Kapitałowa) prowadzi działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz poprzez podmioty zależne: na terytorium Ukrainy, Szwecji i Irlandii, a także w formie Oddziału w Republice Federalnej Niemiec (Oddział w Niemczech) i Republice Czeskiej (Oddział w Czechach).

PKO Bank Polski SA jako jednostka dominująca jest uniwersalnym bankiem depozytowo-kredytowym obsługującym osoby fizyczne, prawne oraz inne podmioty będące osobami krajowymi i zagranicznymi. Bank może posiadać wartości dewizowe i dokonywać obrotu tymi wartościami, jak również wykonywać operacje walutowe i dewizowe oraz otwierać i posiadać rachunki bankowe w bankach za granicą, a także lokować środki dewizowe na tych rachunkach.

Poprzez podmioty zależne Grupa Kapitałowa oferuje kredyty hipoteczne, świadczy specjalistyczne usługi finansowe w zakresie leasingu, faktoringu, funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych i ubezpieczeń oraz świadczy usługi zarządzania flotą pojazdów, agenta transferowego, dostarczania rozwiązań technologicznych, outsourcingu specjalistów IT i wsparcia w zakresie prowadzenia działalności przez inne podmioty, zarządza nieruchomościami, a także prowadzi działalność bankową oraz świadczy usługi windykacyjne i finansowe na Ukrainie.

INFORMACJE DOTYCZĄCE SKŁADU OSOBOWEGO RADY NADZORCZEJ ORAZ ZARZĄDU

Skład Rady Nadzorczej Banku na 30 czerwca 2019 roku:

Piotr Sadownik	
Przewodniczący Rady Nadzorczej	W składzie Rady Nadzorczej od 25 lutego 2016 roku. 22 czerwca 2017 roku powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji i w tym samym dniu wyznaczony przez Skarb Państwa na Przewodniczącą Rady Nadzorczej.
Grażyna Ciurzyńska	
Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej	W składzie Rady Nadzorczej od 30 czerwca 2016 roku. 22 czerwca 2017 roku powołana ponownie w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji i w tym samym dniu wyznaczona przez Skarb Państwa na Wiceprzewodniczącą Rady Nadzorczej.
Zbigniew Hajtasz	
Sekretarz Rady Nadzorczej	W składzie Rady Nadzorczej od 30 czerwca 2016 roku. 22 czerwca 2017 roku powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji. 24 sierpnia 2017 roku wybrany ponownie na Sekretarza Rady Nadzorczej.
Mariusz Andrzejewski	
Członek Rady Nadzorczej	22 czerwca 2017 roku powołany w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji.
Mirosław Barszcz	
Członek Rady Nadzorczej	W składzie Rady Nadzorczej od 25 lutego 2016 roku. 22 czerwca 2017 roku powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji.
Adam Budnikowski	
Członek Rady Nadzorczej	W składzie Rady Nadzorczej od 25 lutego 2016 roku. 22 czerwca 2017 roku powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji.
Dariusz Górski	
Członek Rady Nadzorczej	6 maja 2019 roku powołany w skład Rady Nadzorczej na bieżącą wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się z dniem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na 22 czerwca 2017 roku.
Wojciech Jasiński	
Członek Rady Nadzorczej	W składzie Rady Nadzorczej od 25 lutego 2016 roku. 22 czerwca 2017 roku powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji.
Andrzej Kisielewicz	
Członek Rady Nadzorczej	W składzie Rady Nadzorczej od 25 lutego 2016 roku. 22 czerwca 2017 roku powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji.
Elżbieta Mączyńska-Ziemacka	
Członek Rady Nadzorczej	W składzie Rady Nadzorczej od 20 czerwca 2013 roku. 22 czerwca 2017 roku powołana ponownie w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji.

6 maja 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku udzieliło absolutorium wszystkim członkom Rady Nadzorczej oraz Zarządu Banku. W ramach zmian w składzie Rady Nadzorczej odwołany został Pan Janusz Ostaszewski, powołano natomiast Pana Dariusza Górskiego.

Skład Zarządu Banku na 30 czerwca 2019 roku:

Zbigniew Jagiełło	
Prezes Zarządu nadzorujący Obszar Prezesa Zarządu	Powołany 14 czerwca 2017 roku ponownie na stanowisko Prezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na bieżącą wspólną kadencję Zarządu, która rozpoczęła się 2 lipca 2017 roku.
Rafał Antczak	
Wiceprezes Zarządu Banku nadzorujący Obszar Bankowości Przedsiębiorstw, Analiz i Administracji	Powołany 14 czerwca 2017 roku na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na bieżącą wspólną kadencję Zarządu, która rozpoczęła się 2 lipca 2017 roku.
Rafał Kozłowski	
Wiceprezes Zarządu Banku nadzorujący Obszar Finansów i Rachunkowości	Powołany 21 grudnia 2017 roku na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA od 1 stycznia 2018 roku na bieżącą wspólną kadencję Zarządu, która rozpoczęła się 2 lipca 2017 roku.
Maks Kraczkowski	
Wiceprezes Zarządu Banku nadzorujący Obszar Bankowości Międzynarodowej i Transakcyjnej oraz Współpracy z Samorządami i Agencjami Rządowymi	Powołany 14 czerwca 2017 roku ponownie na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na bieżącą wspólną kadencję Zarządu, która rozpoczęła się 2 lipca 2017 roku.
Mieczysław Król	
Wiceprezes Zarządu Banku nadzorujący Obszar Operacji	Powołany 14 czerwca 2017 roku ponownie na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na bieżącą wspólną kadencję Zarządu, która rozpoczęła się 2 lipca 2017 roku.
Adam Marciniak	
Wiceprezes Zarządu Banku nadzorujący Obszar Informatyki	Powołany 21 września 2017 roku na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA od 1 października 2017 roku na bieżącą wspólną kadencję Zarządu, która rozpoczęła się 2 lipca 2017 roku.
Piotr Mazur	
Wiceprezes Zarządu Banku nadzorujący Obszar Zarządzania Ryzykiem	Powołany 14 czerwca 2017 roku ponownie na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na bieżącą wspólną kadencję Zarządu, która rozpoczęła się 2 lipca 2017 roku.
Jakub Papierski	
Wiceprezes Zarządu Banku nadzorujący Obszar Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej	Powołany 14 czerwca 2017 roku ponownie na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na bieżącą wspólną kadencję Zarządu, która rozpoczęła się 2 lipca 2017 roku.
Jan Emeryk Rościszewski	
Wiceprezes Zarządu Banku nadzorujący Obszar Rynku Detalicznego	Powołany 14 czerwca 2017 roku ponownie na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na bieżącą wspólną kadencję Zarządu, która rozpoczęła się 2 lipca 2017 roku.

2. ZATWIERDZENIE SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe, poddane przeglądowi Komitetu Audytu Rady Nadzorczej oraz przeglądowi Rady Nadzorczej 12 sierpnia 2019 roku, zostało przyjęte do publikacji przez Zarząd Banku 12 sierpnia 2019 roku.

3. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej obejmuje okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku oraz zawiera dane porównawcze za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku (w zakresie skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, skonsolidowanego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym oraz skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych) oraz dane porównawcze na 31 grudnia 2018 roku (w zakresie skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej). Dane finansowe prezentowane są w milionach złotych polskich (PLN), chyba że wskazano inaczej. W związku z powyższym mogą wystąpić różnice wynikające z zaokrągleń do pełnych milionów złotych.

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości nr 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” zatwierdzonego przez Unię Europejską.

Zasady rachunkowości oraz metody obliczeniowe zastosowane do sporządzenia niniejszego skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z zasadami obowiązującymi w roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2018 roku, z wyłączeniem zmian, które wynikają z wdrożenia od 1 stycznia 2019 roku MSSF 16 „Leasing”, opisanych odpowiednio w nocy 4. Pozostałe zasady rachunkowości, które nie uległy zmianie, zostały opisane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za 2018 rok.

Prezentowane skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy 2019 roku nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie z rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku sporządzonym zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU

Zarząd oświadcza, że wedle jego najlepszej wiedzy, skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej i dane porównawcze zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej oraz jej wynik finansowy.

4. MSSF 16 LEASING

Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie i zastąpił uprzednio obowiązujący MSR 17 „Leasing”. Zgodnie z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeśli przekazuje prawo do użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Istotnym elementem nowej definicji leasingu jest wymóg sprawowania kontroli nad użytym aktywem i czerpania korzyści ekonomicznych ze zidentyfikowanego w umowie składnika aktywów.

MSSF 16 eliminuje z punktu widzenia leasingobiorcy klasyfikację leasingu na leasing operacyjny i leasing finansowy, wprowadzając jeden model ujęcia i wyceny zbieżny z ujęciem leasingu finansowego w ramach MSR 17. Leasingobiorca jest zobowiązany rozpoznać aktywa z tytułu prawa do użytkowania przedmiotu leasingu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz zobowiązania z tytułu płatności leasingowych, za wyjątkiem krótkoterminowych umów leasingowych (do 12 miesięcy) oraz umów leasingowych dotyczących nieistotnych kwotowo składników aktywów. Leasingobiorca jest również zobowiązany rozpoznać koszty amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania przedmiotu leasingu oraz koszty odsetek z tytułu zobowiązania leasingowego w rachunku zysków i strat (zgodnie z MSR 17 wydatki związane z wykorzystaniem aktywów będących przedmiotem leasingu ujęte były w ogólnych kosztach administracyjnych). Aktywa z tytułu prawa do użytkowania podlegają liniowej amortyzacji natomiast zobowiązania z tytułu umów leasingowych podlegają wycenie metodą zamortyzowanego kosztu.

Grupa Kapitałowa dokonała wdrożenia standardu retrospektywnie z odniesieniem skumulowanego efektu zastosowania standardu do kapitałów własnych na 1 stycznia 2019 roku bez przekształcania danych porównawczych, ujmując aktywa z tytułu praw do użytkowania w kwocie równej zobowiązaniom z tytułu leasingu w wartości bieżącej przyszłych opłat leasingowych, skorygowanych o kwoty przedpłat ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio przed dniem pierwszego zastosowania.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU

W wyniku wdrożenia standardu Grupa Kapitałowa rozpoznała zobowiązania z tytułu leasingu prezentowane w nocie 27 „Pozostałe zobowiązania” w kwocie 956 milionów PLN w wartości bieżącej przyszłych opłat leasingowych pozostających do zapłaty na moment rozpoczęcia stosowania MSSF 16, na które składają się stałe opłaty leasingowe oraz zmienne opłaty leasingowe uzależnione od indeksów rynkowych.

Wartość zobowiązania została skorygowana o koszty zapłacone z góry według stanu na 1 stycznia 2019 roku w wysokości 4 milionów PLN (ujęte w pozycji „Inne aktywa”).

AKTYWA Z TYTUŁU PRAWA DO UŻYTKOWANIA

Grupa Kapitałowa rozpoznała 960 milionów PLN aktywów z tytułu prawa do użytkowania na 1 stycznia 2019 roku, na które składają się kwota początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu w kwocie 956 milionów PLN oraz opłaty leasingowe opłacone z góry w wysokości 4 milionów PLN.

Dodatkowo Grupa Kapitałowa w związku z wdrożeniem standardu zaklasyfikowała prawa wieczystego użytkowania gruntów jako umowy leasingu. W konsekwencji Grupa Kapitałowa dokonała spisania prawa wieczystego użytkowania gruntów ujętego w księgach rachunkowych według stanu na 31 grudnia 2018 roku obciążając niepodzielony wynik finansowy w kwocie 111 milionów PLN.

ZASTOSOWANE SZACUNKI

Wdrożenie MSSF 16 wymagało przyjęcia przez Grupę Kapitałową następujących istotnych szacunków, które mają wpływ na wycenę zobowiązań z tytułu leasingu oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania:

- Ustalenie okresu leasingu w odniesieniu do umów zawartych na czas nieokreślony

W przypadku umów zawartych na czas nieokreślony dotyczących placówek oddziałów Banku Grupa Kapitałowa przyjęła okres leasingu spójny z okresem amortyzacji nieumorzonych na dzień wdrożenia standardu inwestycji wykonanych w tych nieruchomościach, a w przypadku braku takich inwestycji okres 4 lat, biorąc pod uwagę istotne koszty związane ze zmianą lokalizacji oddziałów w trakcie ich funkcjonowania. Łączny wpływ wydłużenia okresu leasingu ponad nieodwołalny okres leasingu (umowny okres wypowiedzenia) na wartość zobowiązania zgodnie z powyższym podejściem wyniósł 227 milionów PLN.

- Ustalenie stopy procentowej stosowanej do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych

Stopy dyskonta użyte przez Grupę Kapitałową do zdyskontowania przyszłych płatności leasingowych (krańcowe stopy pożyczkowe) mieściły się na moment pierwszego zastosowania w przedziale dla PLN od 2,06% do 8,68%, dla EUR od 0,6% do 4,0%, dla USD od 3,8% do 4,0%, a dla UAH 18% i zostały skalkulowane na bazie krzywych odzwierciedlających koszt finansowania w danej walucie pokrywających tenor najdłuższej umowy leasingowej, podlegającej wycenie. Tenory umów leasingowych mieszczą się w przedziale od 1 roku do 99 lat. Na potrzeby oszacowania zastosowane zostały stopy dyskontowe dla terminu zapadalności odpowiadającego połowie terminu zapadalności umowy leasingowej.

Łączny wpływ dyskonta z tytułu zastosowania powyższych stóp do kalkulacji wartości bieżącej zobowiązań z tytułu leasingu wyniósł 410 milionów PLN.

ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA

Wzrost aktywów wynikający z rozpoznania aktywów z tytułu prawa do użytkowania dotyczącego umów leasingu spowodował wzrost wymogów kapitałowych na 1 stycznia 2019 roku o 78 milionów PLN. Dodatkowo, w związku ze spisaniem prawa wieczystego użytkowania gruntów w wysokości 111 milionów PLN o taką wartość spadły fundusze własne Grupy. Powyższe wpłynęło na zmniejszenie na 1 stycznia 2019 roku współczynnika kapitału Tier I o ok. 14 p.b. oraz łącznego współczynnika kapitałowego o ok. 15 p.b.

ŁĄCZNY WPŁYW KOREKT Z TYTUŁU WDROŻENIA MSSF 16 NA AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA GRUPY KAPITAŁOWEJ

Uzgodnienie różnicy pomiędzy kwotami przyszłych opłat leasingowych z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego ujawnionymi zgodnie z MSR 17 na 31 grudnia 2018 roku, a zobowiązaniami z tytułu leasingu ujętymi na 1 stycznia 2019 roku według MSSF 16 prezentuje tabela poniżej:

Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	
31.12.2018 roku (bez dyskonta)	637
Przyszłe płatności z tytułu praw wieczystego użytkowania	508
Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego łącznie z przyszłymi płatnościami z tytułu praw wieczystego użytkowania 31.12.2018 roku (bez dyskonta)	1 145
Krótkoterminowe umowy leasingowe	(6)
Umowy leasingowe aktywów o niskiej wartości	-
Umowy, których ocena uległa zmianie i od 2019 roku są traktowane jako umowy serwisowe	-
Wpływ dyskonta przy użyciu krańcowej stopy procentowej w wysokości 2,62% - 6,71%	(410)
Zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego	-
Stan na 31 grudnia 2018 roku	-
Korekta o różnicę w ujęciu opcji przedłużenia/zakończenia umowy leasingowej	227
Korekta o zmiany indeksów/kursów determinujących zmienne opłaty leasingowe	-
Gwarantowana wartość końcowa w umowie leasingu	-
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	956
01.01.2019 roku	

Zaprezentowany wpływ korekt z tytułu wdrożenia MSSF 16 na zobowiązania finansowe z tytułu leasingu, zgodnie z naszą najlepszą wiedzą, jest najlepszym szacunkiem na moment publikacji niniejszego skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W porównaniu do ujawnienia wpływu wdrożenia MSSF 16 prezentowanego w Raporcie Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za I kwartał 2019 roku nastąpił wzrost zobowiązań finansowych z tytułu leasingu o 34 miliony PLN.

Wpływ wdrożenia MSSF 16 na ujęcie dodatkowych zobowiązań finansowych i odpowiadających im aktywów z tytułu prawa do użytkowania aktywów zaprezentowano poniżej:

Wpływ na sprawozdanie z sytuacji finansowej	31.12.2018 roku według MSR 17	Spisanie prawa wieczystego użytkowania gruntów	Efekt ujęcia umów leasingu (z dyskontem)		Łączny efekt ujęcia umów leasingu (z dyskontem)	01.01.2019 roku według MSSF 16
			z tytułu prawa wieczystego użytkowania	z tytułu leasingu operacyjnego		
AKTYWA						
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	2 931	(111)	157	802	959	3 779
prawo do użytkowania aktywów	X	-	157	802	959	959
grunty i budynki	1 537	(111)	-	-	-	1 426
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	15	-	1	-	1	16
prawo do użytkowania aktywów			1	-	1	1
Inne aktywa, w tym:	3 454	-	-	(4)	(4)	3 450
czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	222	-	-	(4)	(4)	218
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY						
Pozostałe zobowiązania, w tym:	3 685	-	158	798	956	4 641
zobowiązania z tytułu leasingu	X	-	158	798	956	956
KAPITAŁ WŁASNY	39 101	(111)	-	-	-	38 990

W wyniku wdrożenia MSSF 16 w okresie sześciu miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 roku ogólne koszty administracyjne nie zostały obciążone kwotą rat leasingowych netto w wysokości 109 milionów PLN. Koszty rat leasingowych zostały alokowane do kosztów amortyzacji w wysokości 100 milionów PLN oraz do kosztów odsetkowych w wysokości 12 milionów PLN.

5. POZOSTAŁE ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI

NOWE STANDARDY I INTERPRETACJE ORAZ ZMIANY DO NICH, KTÓRE ZOSTAŁY OPUBLIKOWANE I NIE SĄ ZATWIERDZONE PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ

MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” zastępuje standard MSSF 4 „Umowy Ubezpieczeniowe”, który został wprowadzony w 2004 roku. MSSF 4 dawał jednostkom możliwość kontynuowania ujmowania umów ubezpieczeniowych według zasad rachunkowości obowiązujących w krajowych standardach, co w rezultacie oznaczało stosowanie wielu różnych rozwiązań. MSSF 17 wprowadza wymóg spójnego ujmowania wszystkich umów ubezpieczeniowych. Zobowiązania wynikające z umów będą ujmowane w wartościach bieżących zamiast kosztu historycznego. Nowy standard będzie obowiązywał dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku.

Opublikowane w marcu 2018 roku zmiany do Założeń Konceptyjnych regulują obszary ujmowania i wyłączenia składników aktywów i zobowiązań z bilansu, podstaw wyceny, prezentacji i ujawnień, a także aktualizację wybranych definicji.

Zmiany do MSSF 3 zawężają i wyjaśniają definicję przedsięwzięcia. Umożliwiają również przeprowadzenie uproszczonej oceny czy zespół aktywów i działań stanowi grupę aktywów a nie przedsięwzięcie.

Zmiany do MSR 1 i MSR 8 ujednolicają i wyjaśniają definicję pojęcia „istotny” oraz zawierają wytyczne w celu zwiększenia spójności stosowania tego konceptu w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej.

Grupa Kapitałowa jest w trakcie oszacowania wpływu MSSF 17 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Grupa Kapitałowa nie oczekuje, że wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe zmian do MSSF 3, MSR 1, MSR 8 oraz Założeń Konceptyjnych będzie istotny.

6. OBJAŚNIENIE RÓŻNIC MIĘDZY WCZEŃNIEJ PUBLIKOWANYMI SPRAWOZDANIAMI A NINIEJSZYM SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM

W celu lepszego ujęcia i prezentacji zdarzeń gospodarczych Grupa Kapitałowa dokonała następujących zmian w niniejszym skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej:

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	2 kwartały okres od 01.01.2018 do 30.06.2018 przed przekształceniem	wyodrębnienie pozycji "wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych"	2 kwartały okres od 01.01.2018 do 30.06.2018 przekształcone
Koszty z tytułu odsetek	(1 078)	(8)	(1 086)
Ogólne koszty administracyjne	(3 017)	386	(2 631)
Wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych	-	(378)	(378)
Razem	(4 095)	-	(4 095)

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018 przed przekształceniem	wyodrębnienie pozycji "wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych"	II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018 przekształcone
Koszty z tytułu odsetek	(546)	(4)	(550)
Ogólne koszty administracyjne	(1 438)	100	(1 338)
Wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych	-	(96)	(96)
Razem	(1 984)	-	(1 984)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	2 kwartały okres od 01.01.2018 do 30.06.2018 przed przekształceniem	wyodrębnienie i reklasyfikacja do nowych pozycji	2 kwartały okres od 01.01.2018 do 30.06.2018 przekształcone
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
zmiana stanu papierów wartościowych	(128)	18	(110)
zmiana stanu rezerw i odpisów na straty kredytowe	(1 692)	1 692	-
zmiana stanu skumulowanych odpisów na straty kredytowe	-	(1 747)	(1 747)
zmiana stanu skumulowanych odpisów na aktywa niefinansowe i innych rezerw	-	16	16
inne korekty	70	21	91
Razem	(1 750)	-	(1 750)

7. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA prowadzi działalność biznesową w ramach segmentów: detalicznego, korporacyjnego i inwestycyjnego oraz centrum transferowego i pozostałego.

Informacje o segmentach zostały opisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego za rok 2018.

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i wyników poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy Kapitałowej za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku oraz 30 czerwca 2018 roku, a także aktywów i zobowiązań na 30 czerwca 2019 roku oraz na 31 grudnia 2018 roku.

ZA OKRES 6 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 CZERWCA 2019 ROKU	Działalność kontynuowana			Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA
	Segment detaliczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	
Wynik z tytułu odsetek	4 005	716	272	4 993
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 234	282	(10)	1 506
Wynik pozostały	441	267	26	734
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	31	26	-	57
Wynik z pozycji wymiany	118	99	28	245
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2	84	-	86
Przychody z tytułu dywidend	-	12	-	12
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	277	59	(2)	334
Przychody/koszty na rzecz klientów wewnętrznych	13	(13)	-	-
Wynik z tytułu odpisów na straty kredytowe	(518)	(126)	-	(644)
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	(3)	(7)	-	(10)
Ogólne koszty administracyjne, w tym:	(2 252)	(457)	-	(2 709)
amortyzacja	(413)	(83)	-	(496)
Wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych	(391)	(112)	85	(418)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(341)	(155)	(7)	(503)
Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć	-	-	-	14
Wynik segmentu (brutto)	2 175	408	366	2 963
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	-	-	-	(884)
Zyski i straty udziałowców niesprawujących kontroli	-	-	-	-
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	2 175	408	366	2 079

30 CZERWCA 2019 ROKU	Segment detaliczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA
Aktywa	179 224	143 013	4 636	326 873
Aktywa niealokowane	-	-	-	2 119
Suma aktywów	179 224	143 013	4 636	328 992
Zobowiązania	196 052	57 107	35 720	288 879
Zobowiązania niealokowane	-	-	-	489
Suma zobowiązań	196 052	57 107	35 720	289 368

ZA OKRES 6 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 CZERWCA 2018 ROKU	Działalność kontynuowana			
	Segment detałiczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA
Wynik z tytułu odsetek	3 583	692	224	4 499
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 227	264	(9)	1 482
Wynik pozostały	177	297	26	500
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	4	25	(14)	15
Wynik z pozycji wymiany	89	112	46	247
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	9	85	-	94
Przychody z tytułu dywidend	-	11	-	11
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	62	77	(6)	133
Przychody/koszty na rzecz klientów wewnętrznych	13	(13)	-	-
Wynik z tytułu odpisów na straty kredytowe	(547)	(140)	-	(687)
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	(16)	(7)	-	(23)
Ogólne koszty administracyjne, w tym:	(2 239)	(398)	6	(2 631)
amortyzacja	(351)	(56)	-	(407)
Wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych	(225)	(101)	(52)	(378)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(373)	(126)	38	(461)
Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć	-	-	-	14
Wynik segmentu (brutto)	1 587	481	233	2 315
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	-	-	-	(626)
Zyski i straty udziałowców niesprawujących kontroli	-	-	-	(1)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	1 587	481	233	1 690

31 GRUDNIA 2018 ROKU	Segment detałiczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA
Aktywa	170 234	145 898	5 984	322 116
Aktywa niealokowane	-	-	-	2 139
Suma aktywów	170 234	145 898	5 984	324 255
Zobowiązania	184 729	64 542	35 460	284 731
Zobowiązania niealokowane	-	-	-	423
Suma zobowiązań	184 729	64 542	35 460	285 154

NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

8. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK:

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK OD:	II kwartał okres od 01.04.2019 do 30.06.2019				2 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019			
	instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Razem	instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Razem
kredytów i innych należności udzielonych bankom	22	-	-	22	49	-	-	49
pochodnych instrumentów zabezpieczających dłużnych papierów wartościowych	-	-	80	80	-	-	169	169
kredytów i pożyczek udzielonych klientom	76	328	18	422	143	657	32	832
	2 608	-	9	2 617	5 129	-	20	5 149
Razem	2 706	328	107	3 141	5 321	657	221	6 199
w tym: przychody z tytułu odsetek od instrumentów finansowych z utratą wartości	71	3	-	74	132	6	-	138

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK OD:	II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018				2 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018			
	instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Razem	instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Razem
kredytów i innych należności udzielonych bankom	19	-	-	19	44	-	-	44
pochodnych instrumentów zabezpieczających dłużnych papierów wartościowych	-	-	86	86	-	-	177	177
kredytów i pożyczek udzielonych klientom	47	270	19	336	93	543	38	674
	2 391	-	5	2 396	4 679	-	11	4 690
Razem	2 457	270	110	2 837	4 816	543	226	5 585
w tym: przychody z tytułu odsetek od instrumentów finansowych z utratą wartości	78	3	-	81	141	7	-	148

KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK:

KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK OD:	II kwartał okres od 01.04.2019 do 30.06.2019				2 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019			
	instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Razem	instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Razem
zobowiązań wobec banków (z wyłączeniem kredytów i pożyczek otrzymanych)	(4)	-	-	(4)	(8)	-	-	(8)
lokata	(5)	-	-	(5)	(8)	-	-	(8)
kredytów i pożyczek otrzymanych leasingu	(14)	-	-	(14)	(22)	-	-	(22)
	(6)	-	-	(6)	(12)	-	-	(12)
zobowiązań wobec klientów (z wyłączeniem kredytów i pożyczek otrzymanych)	(403)	-	-	(403)	(811)	-	-	(811)
dłużnych papierów wartościowych emisji papierów wartościowych	-	(20)	(4)	(24)	(1)	(42)	(8)	(51)
zobowiązań podporządkowanych	(124)	-	-	(124)	(249)	-	-	(249)
	(23)	-	-	(23)	(45)	-	-	(45)
Razem	(579)	(20)	(4)	(603)	(1 156)	(42)	(8)	(1 206)

KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK OD:	II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018				2 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018			
	instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Razem	instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Razem
zobowiązań wobec banków (z wyłączeniem kredytów i pożyczek otrzymanych)	(4)	-	-	(4)	(9)	-	-	(9)
lokata	(4)	-	-	(4)	(8)	-	-	(8)
kredytów i pożyczek otrzymanych	(11)	-	-	(11)	(24)	-	-	(24)
zobowiązań wobec klientów (z wyłączeniem kredytów i pożyczek otrzymanych)	(374)	-	-	(374)	(748)	-	-	(748)
dłużnych papierów wartościowych	-	(13)	(5)	(18)	-	(23)	(10)	(33)
emisji papierów wartościowych	(117)	-	-	(117)	(225)	-	-	(225)
zobowiązań podporządkowanych	(22)	-	-	(22)	(39)	-	-	(39)
Razem	(532)	(13)	(5)	(550)	(1 053)	(23)	(10)	(1 086)

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK WEDŁUG SEGMENTÓW:

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK WEDŁUG SEGMENTÓW OD:	II kwartał okres od 01.04.2019 do 30.06.2019				2 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019			
	Segment detaliczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	Razem	Segment detaliczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	Razem
kredytów i innych należności udzielonych bankom	-	16	6	22	-	33	16	49
pochodnych instrumentów zabezpieczających	-	-	80	80	-	-	169	169
dłużnych papierów wartościowych	3	414	5	422	8	815	9	832
kredytów i pożyczek udzielonych klientom	2 096	521	-	2 617	4 142	1 007	-	5 149
Razem	2 099	951	91	3 141	4 150	1 855	194	6 199

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK WEDŁUG SEGMENTÓW OD:	II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018				2 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018			
	Segment detaliczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	Razem	Segment detaliczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	Razem
kredytów i innych należności udzielonych bankom	-	11	8	19	-	26	18	44
pochodnych instrumentów zabezpieczających	-	-	86	86	-	-	177	177
dłużnych papierów wartościowych	4	328	4	336	8	658	8	674
kredytów i pożyczek udzielonych klientom	1 921	475	-	2 396	3 788	902	-	4 690
Razem	1 925	814	98	2 837	3 796	1 586	203	5 585

9. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT

WYNIK Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT:

WYNIK Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT	II kwartał okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
	Kredyty i ubezpieczenia	223	427	196
Fundusze inwestycyjne, emerytalne i działalność maklerska	169	357	203	415
Karty	145	271	130	253
Rachunki bankowe i pozostałe	223	451	216	450
Razem	760	1 506	745	1 482

PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT:

PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT	II kwartał okres od 01.04.2019 do 30.06.2019		2 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019		II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018		2 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018	
	Kredyty i ubezpieczenia		223	427		196	364	
udzielanie kredytów i pożyczek		183	350		163	307		
oferowanie produktów ubezpieczeniowych		40	77		33	57		
Fundusze inwestycyjne, emerytalne i działalność maklerska		179	377		213	436		
obsługa funduszy inwestycyjnych oraz OFE (w tym opłaty za zarządzanie)		134	276		160	321		
obsługa i sprzedaż produktów inwestycyjno-ubezpieczeniowych		9	21		13	28		
prowadzenie działalności maklerskiej		36	80		40	87		
Karty		335	632		313	589		
Rachunki bankowe i pozostałe		295	585		288	593		
obsługa rachunków bankowych		214	424		206	415		
operacje kasowe		18	37		23	47		
obsługa masowych operacji zagranicznych		25	48		25	50		
sprzedaż i dystrybucja znaków opłaty sądowej		-	-		1	1		
zlecenia klientowskie		12	23		11	22		
usługi powiernicze		2	3		1	3		
inne		24	50		21	55		
Razem		1 032	2 021		1 010	1 982		

KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT:

KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT	II kwartał okres od 01.04.2019 do 30.06.2019		2 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019		II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018		2 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018	
	Fundusze inwestycyjne, emerytalne i działalność maklerska		(10)	(20)		(10)	(21)	
Karty		(190)	(361)		(183)	(336)		
Rachunki bankowe i pozostałe		(72)	(134)		(72)	(143)		
prowinizje poniesione na rzecz podmiotów zewnętrznych za sprzedaż produktów		(13)	(23)		(15)	(30)		
kontrola inwestycji budowlanych i wycena nieruchomości		(14)	(24)		(11)	(22)		
usługi rozliczeniowe		(9)	(18)		(5)	(15)		
prowinizje za usługi operacyjne banków		(2)	(5)		(3)	(6)		
wysyłka SMS		(8)	(16)		(7)	(13)		
inne		(26)	(48)		(31)	(57)		
Razem		(272)	(515)		(265)	(500)		

PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT WEDŁUG SEGMENTÓW:

PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT WEDŁUG SEGMENTÓW	II kwartał okres od 01.04.2019 do 30.06.2019			2 kwartały narastająco okres od 01.01 do 30.06.2019		
	Segment detaliczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Razem	Segment detaliczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Razem
Kredyty i ubezpieczenia	151	72	223	284	143	427
udzielanie kredytów i pożyczek	114	69	183	213	137	350
oferowanie produktów ubezpieczeniowych	37	3	40	71	6	77
Fundusze inwestycyjne, emerytalne i działalność maklerska	153	26	179	316	61	377
obsługa funduszy inwestycyjnych oraz OFE (w tym opłaty za zarządzanie)	132	2	134	272	4	276
obsługa i sprzedaż produktów inwestycyjno-ubezpieczeniowych	9	-	9	21	-	21
prowadzenie działalności maklerskiej	12	24	36	23	57	80
Karty	320	15	335	606	26	632
Rachunki bankowe i pozostałe	241	54	295	475	110	585
obsługa rachunków bankowych	187	27	214	373	51	424
operacje kasowe	11	7	18	23	14	37
obsługa masowych operacji zagranicznych	20	5	25	32	16	48
zlecenia klientowskie	7	5	12	13	10	23
usługi powiernicze	-	2	2	-	3	3
inne	16	8	24	34	16	50
Razem	865	167	1 032	1 681	340	2 021

PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT WEDŁUG SEGMENTÓW	II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018			2 kwartały narastająco okres od 01.01 do 30.06.2018		
	Segment detaliczny	Segment korporacyjny	Razem	Segment detaliczny	Segment korporacyjny	Razem
Kredyty i ubezpieczenia	127	69	196	249	115	364
udzielenie kredytów i pożyczek	96	67	163	196	111	307
oferowanie produktów ubezpieczeniowych	31	2	33	53	4	57
Fundusze inwestycyjne, emerytalne i działalność maklerska	181	32	213	366	70	436
obsługa funduszy inwestycyjnych oraz OFE (w tym opłaty za zarządzanie)	158	2	160	316	5	321
obsługa i sprzedaż produktów inwestycyjno-ubezpieczeniowych	13	-	13	28	-	28
prowadzenie działalności maklerskiej	10	30	40	22	65	87
Karty	272	41	313	542	47	589
Rachunki bankowe i pozostałe	222	66	288	467	126	593
obsługa rachunków bankowych	186	20	206	376	39	415
operacje kasowe	16	7	23	33	14	47
obsługa masowych operacji zagranicznych	13	12	25	28	22	50
sprzedaż i dystrybucja znaków opłaty sądowej	-	1	1	-	1	1
zlecenia klientowskie	6	5	11	13	9	22
usługi powiernicze	-	1	1	-	3	3
inne	1	20	21	17	38	55
Razem	802	208	1 010	1 624	358	1 982

10. WYNIK Z TYTUŁU ODPISÓW NA STRATY KREDYTOWE

WYNIK Z TYTUŁU ODPISÓW NA STRATY KREDYTOWE	II kwartał okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Dłużne papiery wartościowe	(7)	(5)	2	6
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	(9)	(9)	4	4
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	2	4	(2)	2
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(322)	(641)	(354)	(689)
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(322)	(641)	(354)	(689)
mieszkańciewe	(57)	(67)	4	(55)
gospodarcze	(93)	(231)	(190)	(350)
konsumpcyjne	(152)	(308)	(145)	(245)
należności z tytułu leasingu finansowego	(20)	(35)	(23)	(39)
Inne aktywa finansowe	(1)	(1)	-	-
Rezerwa na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancje	11	3	(10)	(4)
Razem	(319)	(644)	(362)	(687)

SKUMULOWANE ODPISY NA STRATY KREDYTOWE (STAN)	30.06.2019	31.12.2018
Należności od banków	1	1
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	1	1
Dłużne papiery wartościowe	31	36
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	10	10
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	21	26
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	8 300	8 204
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	8 300	8 204
Rezerwa na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancje	224	227
Inne aktywa finansowe	100	97
Razem	8 656	8 565

11. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	II kwartał okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług	131	225	103	188
Zysk związany z utratą kontroli nad jednostką zależną	-	-	11	11
Zyski ze sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	14	23	12	25
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny oraz przychody uboczne	8	18	5	18
Odzyskane należności przedawnione, umorzone, nieściągalne	2	3	1	4
Rozwiązanie rezerwy na potencjalny zwrot klientom prowizji i opłat	58	58	-	-
Rozwiązanie rezerwy na sprawy sporne	2	6	-	-
Zysk na okazijnym nabyciu ¹	80	80	-	-
Inne	9	22	28	71
Razem	304	435	160	317

¹ dotyczy transakcji nabycia przez PKO Leasing SA Prime Car Management SA (PCM). Szczegóły transakcji opisane zostały w nocie „Zmiany w spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej”

POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	II kwartał okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Koszty sprzedanych produktów i usług	(8)	(12)	(12)	(18)
Straty na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	(7)	(12)	(7)	(14)
Przekazane odszkodowania, kary i grzywny oraz koszty uboczne	(5)	(17)	(4)	(8)
Koszty przekazanych darowizn	(5)	(10)	-	(19)
Utworzenie rezerwy na potencjalny zwrot klientom prowizji i opłat	-	-	(62)	(62)
Utworzenie rezerwy na przyszłe płatności	(1)	(1)	(5)	(5)
Utworzenie rezerwy na sprawy sporne	(3)	(9)	(22)	(25)
Inne	(17)	(40)	(14)	(33)
Razem	(46)	(101)	(126)	(184)

12. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE

OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE	II kwartał okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Świadczenia pracownicze	(798)	(1 569)	(769)	(1 520)
Koszty rzeczowe, w tym:	(329)	(644)	(368)	(704)
wynajmu	(22)	(43)	(66)	(133)
informatyczne	(77)	(152)	(71)	(143)
Amortyzacja	(256)	(496)	(201)	(407)
rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	(161)	(307)	(90)	(178)
informatyczne	(31)	(62)	(28)	(57)
aktywa z tytułu prawa do użytkowania	(51)	(100)	-	-
wartości niematerialne, w tym:	(95)	(189)	(111)	(228)
informatyczne	(85)	(171)	(101)	(211)
nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	(1)
Razem	(1 383)	(2 709)	(1 338)	(2 631)

ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	II kwartał okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Wynagrodzenia, w tym:	(661)	(1 302)	(638)	(1 263)
koszty składek pracowniczego programu emerytalnego	(15)	(31)	(12)	(18)
koszty restrukturyzacji	-	(23)	9	(36)
Ubezpieczenia, w tym:	(114)	(223)	(111)	(217)
składki na świadczenia emerytalne i rentowe	(94)	(190)	(90)	(185)
Inne świadczenia na rzecz pracowników	(23)	(44)	(20)	(40)
Razem	(798)	(1 569)	(769)	(1 520)

13. WYNIK Z TYTUŁU OBCIĄŻEŃ REGULACYJNYCH

WYNIK Z TYTUŁU OBCIĄŻEŃ REGULACYJNYCH	II kwartał okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG), w tym:	(40)	(428)	(65)	(298)
na fundusz przymusowej restrukturyzacji	-	(348)	-	(167)
na fundusz gwarancyjny banków	(40)	(80)	(65)	(131)
Opłaty na rzecz KNF	-	(40)	-	(23)
Zrzucałtowany podatek dochodowy, w tym:	(1)	85	(10)	(19)
podatek potrącony u źródła 20%	-	138	(10)	(19)
zrzucałtowany podatek dochodowy 3%	(1)	(53)	-	-
Pozostałe podatki i opłaty	(18)	(35)	(21)	(38)
Razem	(59)	(418)	(96)	(378)

SKŁADKI I WPŁATY NA BFG:

Zgodnie z interpretacją KIMSF 21 „Opłaty publiczne”, opłaty ponoszone przez Grupę Kapitałową na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie zajścia zdarzenia obciążającego.

Grupa Kapitałowa wnosi składki na fundusz gwarancyjny banków (kwartalnie) i fundusz przymusowej restrukturyzacji banków (raz do roku). Składki na fundusz gwarancyjny i przymusowej restrukturyzacji nie stanowią kosztów uzyskania przychodów.

ZRZUCAŁTOWANY PODATEK DOCHODOWY:

Ustawą z 23 października 2018 roku o zmianie m.in. ustaw o podatkach dochodowych wprowadzono możliwość alternatywnego do poboru podatku u źródła opodatkowania 3% podatkiem niektórych odsetek wypłacanych na rzecz nierezydentów. W związku z powyższym, 29 marca 2019 roku Bank złożył w urzędzie skarbowym zawiadomienie o wyborze 3% formy opodatkowania w odniesieniu do:

- (i) odsetek od pożyczek, które wypłacane są przez Bank na rzecz PKO Finance AB z siedzibą w Szwecji (wybór opodatkowania zgodnie z ustawą dotyczący lat 2014-2022) oraz
- (ii) odsetek od euroobligacji wyemitowanych przez Bank przed 1 stycznia 2019 roku.

Z uwagi na to, że w odniesieniu do odsetek wypłacanych PKO Finance AB za lata 2017-2018 Bank dokonywał poboru 20% podatku u źródła, 12 lutego 2019 roku Bank złożył wniosek o stwierdzenie nadpłaty wraz z korektami deklaracji.

Korekta 20% podatku potrąconego u źródła in plus 138 milionów PLN oraz rozpoznanie podatku 3% od odsetek naliczonych za lata 2014-2018 w wysokości 50 milionów PLN stanowią zdarzenia jednorazowe, natomiast kwota podatku 3% od odsetek naliczonych w okresie sześciu miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 roku wynosi 3 miliony PLN.

Grupa Kapitałowa dokonała płatności podatku w ustawowym terminie, tj. do 31 lipca 2019 roku.

14. PODATEK DOCHODOWY

Na podstawie umowy z 5 listopada 2018 roku PKO Bank Polski SA, wspólnie z PKO Bankiem Hipotecznym SA oraz PKO Leasing SA, tworzy Podatkową Grupę Kapitałową Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej („PGK PKO Banku Polskiego SA”, „PGK”).

Podatkowa grupa kapitałowa jest instytucją prawa podatkowego przewidzianą przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Jej utworzenie oznacza konsolidację dochodów spółek wchodzących w jej skład dla celów opodatkowania podatkiem dochodowym oraz umożliwia skorzystanie z innych zapewniających w szczególności ułatwienia operacyjne przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, które dedykowane są podatkowym grupom kapitałowym.

PGK PKO Banku Polskiego SA została powołana na okres 3 lat podatkowych. Pierwszy rok podatkowy rozpoczął się 1 stycznia 2019 roku. PKO Bank Polski SA jest w PGK PKO Banku Polskiego SA spółką dominującą. PKO Bank Polski SA dokonuje wpłat zaliczek z tytułu podatku dochodowego należnego od spółek tworzących PGK, natomiast Spółki przekazują do Banku zaliczki na podatek wynikający z ich działalności. W pierwszym roku funkcjonowania PGK uiszcza zaliczki do Urzędu Skarbowego za okresy kwartalne.

	II kwartał okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Bieżące obciążenie podatkowe		(428)	(386)	(725)
Odroczony podatek dochodowy z tytułu różnic przejściowych		(83)	80	99
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat		(511)	(306)	(626)
Obciążenie podatkowe wykazane w innych dochodach całkowitych z tytułu różnic przejściowych		(75)	10	(31)
Razem		(586)	(296)	(657)

	II kwartał okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Wynik finansowy brutto przed opodatkowaniem		1 729	1 239	2 315
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce wynoszącej 19%		(329)	(235)	(440)
Efekt innych stawek podatkowych jednostek zagranicznych		-	-	-
Wpływ trwałych różnic pomiędzy wynikiem finansowym brutto a dochodem do opodatkowania podatkiem dochodowym, w tym:		(182)	(70)	(186)
składka i wpłaty na BFG		(8)	(14)	(57)
podatek od instytucji finansowych		(49)	(43)	(88)
3% zryczałtowany podatek dochodowy od odsetek na rzecz nierezidentów		(12)	-	-
pozostałe różnice trwałe		(113)	(13)	(41)
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat		(511)	(305)	(626)
Efektywna stopa podatkowa		29,55%	24,62%	27,04%

Systemy podatkowe krajów, w których Bank i podmioty Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA mają siedzibę lub oddziały, podlegają częstym zmianom legislacyjnym, m.in. w związku z działaniami służącymi uszczelnieniu systemu podatkowego na poziomie zarówno krajowym, jak i międzynarodowym.

Ponadto, rozumienie niektórych przepisów prawa podatkowego, z uwagi na ich niejednoznaczny charakter, może skutkować w praktyce indywidualnymi, niejednorodnymi interpretacjami organów podatkowych, różniącymi się od interpretacji dokonywanej przez podatników, a spory w tym zakresie mogą być rozstrzygane wyłącznie w drodze orzecznictwa krajowych lub europejskich sądów. W związku z powyższym nie można wykluczyć, iż organy podatkowe zastosują interpretację przepisów prawa podatkowego odmienną od zaimplementowanej w praktyce przez Bank lub podmioty Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA mogącą wywierać znaczący, niekorzystny wpływ na ich działalność i sytuację finansową, pomimo systematycznie podejmowanych przez nie różnorodnych, dopuszczalnych prawem działań na rzecz zminimalizowania tego ryzyka.

W związku z wątpliwościami dotyczącymi opodatkowania na terytorium Szwecji różnic kursowych od udzielonych Bankowi pożyczek oraz zobowiązań z tytułu emisji, PKO Finance AB, której walutą sprawozdawczą jest EUR, wystąpiła o indywidualną interpretację do Szwedzkiej Rady ds. Interpretacji Podatkowych (Skatterättsnämnden). PKO Finance AB pożycza Bankowi środki pozyskane z wyemitowanych obligacji rozpoznając równolegle należności z tytułu pożyczek oraz zobowiązania z tytułu emisji. Zmiany kursów walutowych wpływają symetrycznie na wycenę tych należności i zobowiązań, gdyż różnicom kursowym z wyceny udzielonych pożyczek odpowiadają przeciwstawne różnice kursowe z wyceny zobowiązań od wyemitowanych obligacji.

Zgodnie z otrzymaną 14 marca 2019 roku interpretacją spółka, dla której walutą sprawozdawczą jest EUR, powinna opodatkować w dacie zapadalności różnice kursowe EUR/SEK od udzielonych pożyczek oraz równocześnie nie ma możliwości ujęcia w dacie wymagalności kosztu podatkowego z tytułu różnic kursowych od zobowiązań spółki z tytułu emisji obligacji. Potencjalne zastosowanie interpretacji Rady dla wszystkich pożyczek udzielonych przez spółkę oznaczałoby ujęcie na 30 czerwca 2019 roku zobowiązania w wysokości 31 milionów EUR oraz rezerwy w wysokości 35 milionów EUR.

Interpretacja Rady, w przypadku jej utrzymania przez szwedzki Naczelny Sąd Administracyjny (Högsta förvaltningsdomstolen), oznaczałaby stosowanie na terytorium Szwecji odmiennego podejścia wobec spółek raportujących w EUR w porównaniu do spółek raportujących w SEK, które posiadają możliwość uwzględnienia w rozliczeniach podatkowych również różnic kursowych od zobowiązań, co wpływałoby na wzrost ryzyka ekonomicznego oraz uniemożliwiało efektywne zabezpieczenie ryzyka walutowego. W ocenie Grupy Kapitałowej takie podejście byłoby sprzeczne z art. 63 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) dotyczącym konieczności zapewnienia swobodnego przepływu kapitału w UE lub art. 49 i 54 TFUE dotyczącymi swobody przedsiębiorczości. 3 kwietnia 2019 roku spółka wystąpiła do szwedzkiego Naczelnego Sądu Administracyjnego z odwołaniem od interpretacji Rady, a 1 lipca 2019 roku przekazała do niego rozbudowaną argumentację do odwołania.

NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

15. KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM

KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM	30.06.2019	31.12.2018
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	8 577	17 391
Gotówka	3 514	5 534
Lokaty w Banku Centralnym	810	-
Razem	12 901	22 925

16. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW

NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	30.06.2019	31.12.2018
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	3 268	7 662
Lokaty w bankach, w tym	2 170	6 437
środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	2	4
Rachunki bieżące, w tym	1 010	1 174
środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	145	191
Udzielone kredyty i pożyczki	66	48
Środki pieniężne w drodze	22	3
Razem brutto	3 268	7 662
Odpisy na straty kredytowe	(1)	(1)
Razem	3 267	7 661

17. RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ

RODZAJE STRATEGII ZABEZPIECZAJĄCYCH STOSOWANYCH PRZEZ GRUPĘ KAPITAŁOWĄ

W okresie 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 roku Grupa Kapitałowa wprowadziła dwie nowe strategie zabezpieczające, tj. strategię nr 10 oraz strategię nr 11, których opis znajduje się poniżej. W 2018 roku Grupa Kapitałowa nie wprowadziła nowych strategii zabezpieczających. W odniesieniu do pozostałych strategii wymienionych poniżej nie wprowadzono zmian w okresie sześciu miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 roku.

STRATEGIA 1	ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH W CHF ORAZ LOKAT NEGOCJOWANYCH W PLN, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH ORAZ RYZYKA KURSOWEGO, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCJI CIRS
-------------	---

INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	ŚREDNIA MARŻA WAŻONA NOMINAŁEM	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ INSTRUMENTU ZABEZPIECZAJĄCEGO OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO
			Aktywa	Zobowiązania		
30.06.2019						
CIRS CHF/PLN	float CHF	1 425	0,2071%	36	433	-
	float PLN	5 058	0,0000%			(389)
31.12.2018						
CIRS CHF/PLN	float CHF	1 675	0,1530%	60	428	-
	float PLN	6 030	0,0000%			(377)

POZYCJE ZABEZPIECZANE	WARTOŚĆ NOMINALNA POZYCJI ZABEZPIECZANYCH	POZYCJA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ POZYCJI ZABEZPIECZANYCH OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO
30.06.2019			
Kredyty w CHF	1 425	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	
Lokaty negocjowane w PLN	5 058	Zobowiązania wobec klientów	451
31.12.2018			
Kredyty w CHF	1 675	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	
Lokaty negocjowane w PLN	6 030	Zobowiązania wobec klientów	435

STRATEGIA 2 ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW W PLN O ZMIENNYM OPROCENTOWANIU, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCJI IRS

INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	ŚREDNIA STAŁA STOPA PROCENTOWA WAŻONA NOMINAŁEM	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ INSTRUMENTU ZABEZPIECZAJĄCEGO OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO
			Aktywa	Zobowiązania		
30.06.2019						
IRS PLN	PLN	19 536	2,3482%	157	-	71
31.12.2018						
IRS PLN	PLN	11 575	2,4386%	101	-	(1) 57

POZYCJE ZABEZPIECZANE	WARTOŚĆ NOMINALNA POZYCJI ZABEZPIECZANYCH	POZYCJA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ POZYCJI ZABEZPIECZANYCH OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO
30.06.2019			
Kredyty w PLN	19 536	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(68)
31.12.2018			
Kredyty w PLN	11 575	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(55)

STRATEGIA 3 ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW W CHF O ZMIENNYM OPROCENTOWANIU, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCJI IRS

INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	ŚREDNIA STAŁA STOPA PROCENTOWA WAŻONA NOMINAŁEM	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ INSTRUMENTU ZABEZPIECZAJĄCEGO OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO
			Aktywa	Zobowiązania		
30.06.2019						
IRS CHF	CHF	400	-0,4425%	12	-	4
31.12.2018						
IRS CHF	CHF	400	-0,4425%	7	-	2

POZYCJE ZABEZPIECZANE	WARTOŚĆ NOMINALNA POZYCJI ZABEZPIECZANYCH	POZYCJA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ POZYCJI ZABEZPIECZANYCH OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO
30.06.2019			
Kredyty w CHF	400	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(4)
31.12.2018			
Kredyty w CHF	400	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(2)

STRATEGIA 4 ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW W EUR O ZMIENNYM OPROCENTOWANIU, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCJI IRS

INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	ŚREDNIA STAŁA STOPA PROCENTOWA WAŻONA NOMINAŁEM	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ INSTRUMENTU ZABEZPIECZAJĄCEGO OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO
			Aktywa	Zobowiązania		
30.06.2019						
IRS EUR	EUR	524	0,2087%	21	-	10
31.12.2018						
IRS EUR	EUR	524	0,2087%	2	5	(3)

POZYCJE ZABEZPIECZANE	WARTOŚĆ NOMINALNA POZYCJI ZABEZPIECZANYCH	POZYCJA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ POZYCJI ZABEZPIECZANYCH OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO
30.06.2019			
Kredyty w EUR	524	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(10)
31.12.2018			
Kredyty w EUR	524	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	3

STRATEGIA 5 ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW W WALUTACH WYMIENIALNYCH O ZMIENNYM OPROCENTOWANIU, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH ORAZ ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZOBOWIĄZANIA FINANSOWEGO O STAŁYM OPROCENTOWANIU W WALUCIE WYMIENIALNEJ, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA WALUTOWEGO, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCJI CIRS

INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	ŚREDNIA MARŻA WAŻONA NOMINAŁEM	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ INSTRUMENTU ZABEZPIECZAJĄCEGO OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO
			Aktywa	Zobowiązania		
30.06.2019						
CIRS CHF/USD	float CHF	818		197	-	146
	fixed USD	875	2,4315%			1
CIRS CHF/EUR	float CHF	2 567		197	35	264
	fixed EUR	2 301	0,2958%			(14)
31.12.2018						
CIRS CHF/USD	float CHF	818		148	-	88
	fixed USD	875	2,4315%			1
CIRS CHF/EUR	float CHF	2 000		240	37	284
	fixed EUR	1 802	0,3504%			3

POZYCJE ZABEZPIECZANE	WARTOŚĆ NOMINALNA POZYCJI ZABEZPIECZANYCH	POZYCJA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ POZYCJI ZABEZPIECZANYCH OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO
30.06.2019			
Kredyty w CHF	3 385	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	
Zobowiązanie finansowe w USD	875	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(406)
Zobowiązanie finansowe w EUR	2 301	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	
31.12.2018			
Kredyty w CHF	2 818	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	
Zobowiązanie finansowe w USD	875	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(312)
Zobowiązanie finansowe w EUR	1 802	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	

STRATEGIA 6

ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH W WALUTACH WYMIENIALNYCH INNYCH NIŻ CHF ORAZ LOKAT NEGOCJOWANYCH W PLN, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCJI CIRS

INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	ŚREDNIA MARŻA WAŻONA NOMINAŁEM	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ INSTRUMENTU ZABEZPIECZAJĄCEGO OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO
			Aktywa	Zobowiązania		
30.06.2019						
CIRS EUR/PLN	float EUR	125	0,0000%	14	-	14
	float PLN	545	-0,0092%			
31.12.2018						
CIRS EUR/PLN	float EUR	125	0,0000%	7	-	6
	float PLN	545	-0,0092%			

POZYCJE ZABEZPIECZANE	WARTOŚĆ NOMINALNA POZYCJI ZABEZPIECZANYCH	POZYCJA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ POZYCJI ZABEZPIECZANYCH OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO
30.06.2019			
Kredyty w EUR	125	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	
Lokaty negocjowane w PLN	545	Zobowiązania wobec klientów	(13)
31.12.2018			
Kredyty w EUR	125	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	
Lokaty negocjowane w PLN	545	Zobowiązania wobec klientów	(6)

STRATEGIA 7 ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH W WALUCIE WYMIENIALNEJ ORAZ PRODUKTÓW BANKOWYCH REGULARNEGO OSZCZĘDZANIA W PLN, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCI CIRS

INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	ŚREDNIA MARŻA WAŻONA NOMINAŁEM	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ INSTRUMENTU ZABEZPIECZAJĄCEGO OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO
			Aktywa	Zobowiązania		
30.06.2019						
CIRS CHF/PLN	float CHF	225	-0,2478%	20	-	18
	float PLN	872	0,0000%			
31.12.2018						
CIRS CHF/PLN	float CHF	225	-0,2478%	18	-	14
	float PLN	872	0,0000%			

POZYCJE ZABEZPIECZANE	WARTOŚĆ NOMINALNA POZYCJI ZABEZPIECZANYCH	POZYCJA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ POZYCJI ZABEZPIECZANYCH OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO
30.06.2019			
Kredyty w CHF	225	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(21)
Produkty regularnego oszczędzania w PLN	872	Zobowiązania wobec klientów	
31.12.2018			
Kredyty w CHF	225	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(15)
Produkty regularnego oszczędzania w PLN	872	Zobowiązania wobec klientów	

STRATEGIA 8 ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI WARTOŚCI GODZIWEJ KREDYTU W WALUCIE WYMIENIALNEJ O STAŁYM OPROCENTOWANIU, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCI IRS

INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	ŚREDNIA STAŁA STOPA PROCENTOWA WAŻONA NOMINAŁEM	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ INSTRUMENTU ZABEZPIECZAJĄCEGO OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO
			Aktywa	Zobowiązania		
30.06.2019						
IRS EUR	EUR	178	-0,2940%	-	9	2 (2)
31.12.2018						
IRS EUR	EUR	103	-0,3090%	-	1	1 -

POZYCJE ZABEZPIECZANE	WARTOŚĆ NOMINALNA POZYCJI ZABEZPIECZANYCH	POZYCJA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ POZYCJI ZABEZPIECZANYCH OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO
30.06.2019			
Kredyty w EUR	180	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2
31.12.2018			
Kredyty w EUR	103	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	-

STRATEGIA 9 ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH W PLN O ZMIENNYM OPROCENTOWANIU, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH ORAZ ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZOBOWIĄZANIA FINANSOWEGO O STAŁYM OPROCENTOWANIU W WALUCIE WYMIENIALNEJ, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA WALUTOWEGO, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCJI CIRS

INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	ŚREDNIA STAŁA STOPA PROCENTOWA WAŻONA NOMINAŁEM	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ INSTRUMENTU ZABEZPIECZAJĄCEGO OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO
			Aktywa	Zobowiązania		
30.06.2019						
CIRS PLN/EUR	float PLN	2 964		72	8	(8)
	fixed EUR	699	0,6177%			
31.12.2018						
CIRS PLN/EUR	float PLN	2 101		75	-	7
	fixed EUR	499	0,7690%			

POZYCJE ZABEZPIECZANE	WARTOŚĆ NOMINALNA POZYCJI ZABEZPIECZANYCH	POZYCJA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ POZYCJI ZABEZPIECZANYCH OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO
30.06.2019			
Kredyty w PLN	2 964	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	
Zobowiązanie finansowe w EUR	699	Zobowiązania wobec klientów	(68)
31.12.2018			
Kredyty w PLN	2 101	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	
Zobowiązanie finansowe w EUR	499	Zobowiązania wobec klientów	(69)

STRATEGIA 10 ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI WARTOŚCI GODZIWEJ PAPIERU WARTOŚCIOWEGO W WALUCIE WYMIENIALNEJ O STAŁYM OPROCENTOWANIU WYCENIANEGO WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCJI IRS

OPIS RELACJI ZABEZPIECZAJĄCEJ	eliminacja zmienności wartości godziwej papieru wartościowego w walucie wymiennej o stałym oprocentowaniu wycenianego według zamortyzowanego kosztu, wynikającej ze zmian referencyjnych stóp procentowych, w okresie objętym zabezpieczeniem
ZABEZPIECZANE RYZYKO	ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEZPIECZAJĄCY	transakcje IRS w walucie wymiennej, w których Grupa płaci kupon oparty na stałej stopie (rynkowa stopa IRS) i otrzymuje kupon oparty na zmiennej stopie referencyjnej bez dodatkowej marży
POZYCJA ZABEZPIECZANA	komponent ryzyka stopy procentowej papieru wartościowego w walucie wymiennej o stałym oprocentowaniu wycenianego według zamortyzowanego kosztu odpowiadający rynkowej stopie IRS
ŹRÓDŁA NIEEFEKTYWNOŚCI ZABEZPIECZENIA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ różnica pomiędzy wartością bieżącą zmiennej nogi transakcji IRS a wartością bieżącą nominału papieru wartościowego ▪ korekta CVA/DVA instrumentu zabezpieczającego

INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIEZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIEZAJĄCYCH	ŚREDNIA STAŁA STOPA PROCENTOWA WAŻONA NOMINAŁEM	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIEZAJĄCYCH		KOREKTA WYCENY DO WARTOŚCI GODZIWEJ POZYCJI ZABEZPIEZANEJ	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ INSTRUMENTU ZABEZPIEZAJĄCEGO OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIEZAJĄCEGO
			Aktywa	Zobowiązania		
30.06.2019						
IRS EUR	EUR	30	-0,3200%	-	1	2 (2)

POZYCJE ZABEZPIEZANE	WARTOŚĆ NOMINALNA POZYCJI ZABEZPIEZANYCH	POZYCJA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ POZYCJI ZABEZPIEZANYCH OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIEZAJĄCEGO
30.06.2019			
Papier wartościowy w EUR	30	Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	2

STRATEGIA 11 ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI WARTOŚCI GODZIWEJ PAPIERU WARTOŚCIOWEGO W WALUCIE WYMIENIALNEJ O STAŁYM OPROCENTOWANIU, WYCENIANEGO DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ INNE DOCHODY CAŁKOWITE, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCJI IRS

OPIS RELACJI ZABEZPIEZAJĄCEJ	eliminacja zmienności wartości godziwej papieru wartościowego w walucie wymiennej o stałym oprocentowaniu, wycenianego do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, wynikającej ze zmian referencyjnych stóp procentowych, w okresie objętym zabezpieczeniem
ZABEZPIEZANE RYZYKO	ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEZPIEZAJĄCY	transakcje IRS w tej samej walucie wymiennej co papier wartościowy, w których Grupa płaci kupon oparty na stałej stopie (rynkowa stopa IRS) i otrzymuje kupon oparty na zmiennej stopie referencyjnej
POZYCJA ZABEZPIEZANA	komponent ryzyka stopy procentowej papieru wartościowego w walucie wymiennej o stałym oprocentowaniu, wycenianego do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, odpowiadający rynkowej stopie IRS
ŹRÓDŁA NIEEFEKTYWNOŚCI ZABEZPIECZENIA	<ul style="list-style-type: none"> różnica pomiędzy wartością bieżącą zmiennej nogi transakcji IRS a wartością bieżącą nominału papieru wartościowego korekta CVA/DVA instrumentu zabezpieczającego

INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIEZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIEZAJĄCYCH	ŚREDNIA STAŁA STOPA PROCENTOWA WAŻONA NOMINAŁEM	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIEZAJĄCYCH		KOREKTA WYCENY DO WARTOŚCI GODZIWEJ POZYCJI ZABEZPIEZANEJ	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ INSTRUMENTU ZABEZPIEZAJĄCEGO OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIEZAJĄCEGO
			Aktywa	Zobowiązania		
30.06.2019						
IRS EUR	EUR	9	-0,3791%	-	-	-
IRS USD	USD	23	0,2372%	-	-	-

POZYCJE ZABEZPIEZANE	WARTOŚĆ NOMINALNA POZYCJI ZABEZPIEZANYCH	POZYCJA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	ZMIANA WARTOŚCI GODZIWEJ POZYCJI ZABEZPIEZANYCH OD MOMENTU USTANOWIENIA POWIĄZANIA ZABEZPIEZAJĄCEGO
30.06.2019			
Papier wartościowy w EUR	9	Papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez	-
Papier wartościowy w USD	23	inne dochody całkowite	-

WARTOŚĆ BILANSOWA INSTRUMENTÓW ZABEZPIELAJĄCYCH	30.06.2019		31.12.2018	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	726	476	658	470
Zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej	190	-	110	5
IRS	190	-	110	5
Zabezpieczenie ryzyka walutowego i ryzyka stopy procentowej	536	476	548	465
CIRS	536	476	548	465
Zabezpieczenie wartości godziwej	-	9	-	1
Zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej	-	9	-	1
IRS	-	9	-	1
Razem	726	485	658	471

ZMIANA INNYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH Z TYTUŁU ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ORAZ NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	II kwartał okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Inne dochody całkowite na początek okresu brutto	177	28	(193)	(142)
Zyski/straty odniesione na inne dochody całkowite w okresie	80	176	(140)	(145)
Kwota przeniesiona z innych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat, w tym w:	100	153	202	156
- przychody odsetkowe	(80)	(169)	(86)	(177)
- wynik z pozycji wymiany	180	322	288	333
Inne dochody całkowite na koniec okresu brutto	357	357	(131)	(131)
Efekt podatkowy	(68)	(68)	25	25
Inne dochody całkowite na koniec okresu netto	289	289	(106)	(106)
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite brutto	180	329	62	11
Efekt podatkowy	(34)	(62)	(11)	(1)
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite netto	146	267	51	10
Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat, w tym kwota odniesiona na:	(25)	(20)	4	7
Wynik z pozycji wymiany	(24)	(20)	4	7
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	(1)	-	-	-

ZABEZPIECZENIE RYZYKA STOPY PROCENTOWEJ	30.06.2019	31.12.2018
Zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej		
Wycena do wartości godziwej instrumentu pochodnego zabezpieczającego		(8)
IRS fixed - float		(8)
Korekta do wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego z tytułu zabezpieczanego ryzyka		8
Kredyty i pożyczki udzielone klientom oraz papiery wartościowe fixed		8

18. POZOSTAŁE INSTRUMENTY POCHODNE

POZOSTAŁE INSTRUMENTY POCHODNE - RODZAJ KONTRAKTU	30.06.2019		31.12.2018	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
IRS	1 563	2 091	1 178	1 832
CIRS	138	131	156	153
FX Swap	175	214	115	43
Opcje	186	277	262	268
Commodity swap	214	211	85	83
FRA	2	1	3	2
Forward	222	301	108	274
Razem	2 500	3 226	1 907	2 655

19. PAPIERY WARTOŚCIOWE

PAPIERY WARTOŚCIOWE	30.06.2019	31.12.2018
Papiery wartościowe (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)	71 183	64 114
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	2	-
Razem	71 185	64 114

Na 30 czerwca 2019 roku odpis nieobniżający wartości godziwej papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite wynosił 36 milionów PLN (na 31 grudnia 2018 roku 25 milionów PLN).

PAPIERY WARTOŚCIOWE (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 30.06.2019	przeznaczone do obrotu	nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Razem
Dłużne papiery wartościowe	751	613	57 211	10 898	69 473
bony pieniężne NBP	-	-	2 500	-	2 500
obligacje skarbowe PLN	612	419	45 282	4 709	51 022
obligacje skarbowe walutowe	2	-	579	142	723
obligacje komunalne PLN	16	-	5 370	4 634	10 020
obligacje korporacyjne PLN	120	194	3 480	1 069	4 863
obligacje korporacyjne walutowe	1	-	-	344	345
Kapitałowe papiery wartościowe	31	1 679	-	-	1 710
udziały i akcje w innych jednostkach nienotowane na giełdach ¹	-	317	-	-	317
akcje w innych jednostkach – notowane na giełdach	27	171	-	-	198
jednostki uczestnictwa w fundusze inwestycyjne oraz certyfikaty inwestycyjne, prawa do akcji, prawa poboru	4	1 191	-	-	1 195
Razem	782	2 292	57 211	10 898	71 183

¹ Pozycja obejmuje zaangażowanie w Polski Standard Płatności sp. z o.o. w wysokości 24 milionów PLN oraz Visa Inc. w wysokości 191 milionów PLN.

PAPIERY WARTOŚCIOWE (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 31.12.2018	przeznaczone do obrotu	nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Razem
Dłużne papiery wartościowe	217	1 201	52 558	8 473	62 449
bony pieniężne NBP	-	-	2 900	-	2 900
obligacje skarbowe PLN	94	1 034	39 970	2 234	43 332
obligacje skarbowe walutowe	4	-	393	124	521
obligacje komunalne PLN	16	-	5 301	4 007	9 324
obligacje komunalne walutowe	-	37	-	-	37
obligacje korporacyjne PLN	102	130	3 942	1 764	5 938
obligacje korporacyjne walutowe	1	-	52	344	397
Kapitałowe papiery wartościowe	18	1 647	-	-	1 665
udziały i akcje w innych jednostkach – nienotowane na giełdach ¹	-	269	-	-	269
akcje w innych jednostkach – notowane na giełdach	13	180	-	-	193
jednostki uczestnictwa w fundusze inwestycyjne, certyfikaty inwestycyjne, prawa do akcji, prawa poboru	5	1 198	-	-	1 203
Razem	235	2 848	52 558	8 473	64 114

¹ Pozycja obejmuje zaangażowanie w Polski Standard Płatności sp. z o.o. w wysokości 22 miliony PLN oraz Visa Inc. w wysokości 142 miliony PLN.

W pozycji obligacje skarbowe PLN i walutowe ujmuje się obligacje Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej. Na 30 czerwca 2019 roku pozycja obligacje skarbowe walutowe obejmuje również obligacje Skarbu Państwa Ukrainy w kwocie 487 milionów PLN (na 31 grudnia 2018 roku 513 milionów PLN).

20. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	30.06.2019	31.12.2018
	Wartość netto	Wartość netto
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)	224 788	214 911
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	6	1
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	224 794	214 912

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 30.06.2019	nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	wyceniane według zamortyzowanego kosztu			Razem
	Wartość netto	Wartość netto	Wartość brutto	Odpisy na straty kredytowe	Wartość netto	Wartość netto
Kredyty	1 028	1	230 175	(8 300)	221 875	222 904
bankowości hipotecznej	22	-	111 122	(1 873)	109 249	109 271
mieszkaniowe	22	-	111 122	(1 873)	109 249	109 271
korporacyjne	107	-	56 571	(1 863)	54 708	54 815
mieszkaniowe	-	-	359	(27)	332	332
gospodarcze	107	-	51 534	(1 723)	49 811	49 918
leasing finansowy	-	-	4 678	(113)	4 565	4 565
bankowości detalicznej i prywatnej	874	1	29 063	(1 782)	27 281	28 156
konsumpcyjne	874	1	28 971	(1 781)	27 190	28 065
leasing finansowy	-	-	92	(1)	91	91
firm i przedsiębiorstw	25	-	33 419	(2 782)	30 637	30 662
mieszkaniowe	-	-	5 852	(137)	5 715	5 715
gospodarcze	25	-	15 663	(2 224)	13 439	13 464
leasing finansowy	-	-	11 904	(421)	11 483	11 483
Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	-	-	1 884	-	1 884	1 884
Razem	1 028	1	232 059	(8 300)	223 759	224 788

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 31.12.2018	nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	wyceniane według zamortyzowanego kosztu			Razem
	Wartość netto	Wartość brutto	Odpisy na straty kredytowe	Wartość netto	Wartość netto
Kredyty	1 106	221 958	(8 204)	213 754	214 860
bankowości hipotecznej	27	108 481	(1 829)	106 652	106 679
mieszkaniowe	27	108 481	(1 829)	106 652	106 679
korporacyjne	121	55 096	(2 008)	53 088	53 209
mieszkaniowe	-	321	(55)	266	266
gospodarcze	121	50 239	(1 850)	48 389	48 510
leasing finansowy	-	4 536	(103)	4 433	4 433
bankowości detalicznej i prywatnej	931	27 299	(1 711)	25 588	26 519
konsumpcyjne	931	27 281	(1 711)	25 570	26 501
leasing finansowy	-	18	-	18	18
firm i przedsiębiorstw	27	31 082	(2 656)	28 426	28 453
mieszkaniowe	-	5 979	(128)	5 851	5 851
gospodarcze	27	14 671	(2 142)	12 529	12 556
leasing finansowy	-	10 432	(386)	10 046	10 046
Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	-	51	-	51	51
Razem	1 106	222 009	(8 204)	213 805	214 911

Na 30 czerwca 2019 roku odpis dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite wynosił 24 miliony PLN (na 31 grudnia 2018 roku 22 miliony PLN).

21. AKTYWA FINANSOWE WEDŁUG FAZ UTRATY WARTOŚCI ORAZ ODPISY NA STRATY KREDYTOWE

AKTYWA FINANSOWE W PODZIALE NA FAZY UTRATY WARTOŚCI

SKUMULOWANA INFORMACJA O AKTYWACH FINANSOWYCH WEDŁUG FAZ UTRATY WARTOŚCI	30.06.2019			31.12.2018		
	Wartość brutto	Odpisy na straty kredytowe	Wartość netto	Wartość brutto	Odpisy na straty kredytowe	Wartość netto
Wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite						
papiery wartościowe	57 221	(10)	57 211	52 568	(10)	52 558
faza 1	56 675	-	56 675	51 709	-	51 709
faza 2	55	-	55	388	-	388
faza 3	491	(10)	481	471	(10)	461
kredyty i pożyczki udzielone klientom	1	-	1	-	-	-
faza 3	1	-	1	-	-	-
Razem wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	57 222	(10)	57 212	52 568	(10)	52 558
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu:						
nałożności od banków	3 268	(1)	3 267	7 662	(1)	7 661
faza 1	3 268	(1)	3 267	7 662	(1)	7 661
papiery wartościowe	10 919	(21)	10 898	8 499	(26)	8 473
faza 1	10 913	(18)	10 895	8 437	(15)	8 422
faza 2	3	-	3	59	(8)	51
faza 3	3	(3)	-	3	(3)	-
kredyty i pożyczki udzielone klientom	232 059	(8 300)	223 759	222 009	(8 204)	213 805
faza 1	204 717	(619)	204 098	194 391	(566)	193 825
faza 2	16 621	(1 286)	15 335	16 168	(1 249)	14 919
faza 3	10 721	(6 395)	4 326	11 450	(6 389)	5 061
inne aktywa finansowe	2 743	(100)	2 643	2 922	(97)	2 825
faza 1	2 644	(1)	2 643	2 825	-	2 825
faza 3	99	(99)	-	97	(97)	-
Razem wyceniane według zamortyzowanego kosztu	248 989	(8 422)	240 567	241 092	(8 328)	232 764
Aktywa finansowe według faz utraty wartości						
faza 1	278 217	(639)	277 578	265 024	(582)	264 442
faza 2	16 679	(1 286)	15 393	16 615	(1 257)	15 358
faza 3	11 315	(6 507)	4 808	12 021	(6 499)	5 522
Razem aktywa finansowe według faz utraty wartości	306 211	(8 432)	297 779	293 660	(8 338)	285 322

WSKAŹNIKI JAKOŚCI KREDYTOWEJ (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)	30.06.2019	31.12.2018
Udział ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości ¹	4,5%	4,9%
Wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości ²	77,6%	74,0%
Udział kredytów opóźnionych w spłacie powyżej 90 dni w stosunku do wartości brutto kredytów i pożyczek	3,2%	3,2%

¹ Wskaźnik udziału ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości został wyznaczony dla kredytów i papierów wartościowych z wyłączeniem bonów pieniężnych NBP i obligacji skarbowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz kredytów wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite jako stosunek wartości brutto ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości do wartości brutto razem kredytów i papierów wartościowych z wyłączeniem bonów pieniężnych NBP i obligacji skarbowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz kredytów i pożyczek wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

² Wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości został wyznaczony jako stosunek odpisów na oczekiwane straty kredytowe ogółem dla kredytów i papierów wartościowych z wyłączeniem bonów pieniężnych NBP i obligacji skarbowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz kredytów wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite do wartości brutto ekspozycji z tego portfela z rozpoznaną utratą wartości.

SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ
PKO BANKU POLSKIEGO SA ZA OKRES SZEŚCIU MIESIĘCY
ZAKOŃCZONY 30 CZERWCA 2019 ROKU
(W MILIONACH ZŁOTYCH)

WEDŁUG RODZAJU AKTYWA FINANSOWEGO (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 30.06.2019	Wartość brutto aktywów, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	Odpisy na straty kredytowe (faza 1)	Wartość brutto aktywów, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są zagrożone utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	Odpisy na straty kredytowe (faza 2)	Wartość brutto aktywów zagrożonych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)	Odpisy na straty kredytowe (faza 3)	Razem wartość brutto	Razem odpisy na straty kredytowe	Razem wartość netto
należności od banków	3 268	(1)	-	-	-	-	3 268	(1)	3 267
papiery wartościowe	67 588	(18)	58	-	494	(13)	68 140	(31)	68 109
bony pieniężne NBP	2 500	-	-	-	-	-	2 500	-	2 500
obligacje skarbowe	50 715	(3)	-	-	-	-	50 715	(3)	50 712
pozostałe	14 373	(15)	58	-	494	(13)	14 925	(28)	14 897
kredyty i pożyczki udzielone klientom	204 717	(619)	16 621	(1 286)	10 722	(6 395)	232 060	(8 300)	223 760
mieszkaniowe	109 171	(57)	5 955	(527)	2 207	(1 453)	117 333	(2 037)	115 296
gospodarcze	55 704	(331)	5 690	(355)	5 803	(3 261)	67 197	(3 947)	63 250
konsumpcyjne	24 745	(173)	2 351	(318)	1 876	(1 290)	28 972	(1 781)	27 191
transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	1 884	-	-	-	-	-	1 884	-	1 884
należności z tytułu leasingu finansowego	13 213	(58)	2 625	(86)	836	(391)	16 674	(535)	16 139
inne aktywa finansowe	2 644	(1)	-	-	99	(99)	2 743	(100)	2 643
Razem	278 217	(639)	16 679	(1 286)	11 315	(6 507)	306 211	(8 432)	297 779
w tym: aktywa finansowe z utratą wartości w momencie początkowego ujęcia - POCl	-	-	-	-	732	(96)	732	(96)	636

WEDŁUG RODZAJU AKTYWA FINANSOWEGO (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 31.12.2018	Wartość brutto aktywów, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	Odpisy na straty kredytowe (faza 1)	Wartość brutto aktywów, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są zagrożone utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	Odpisy na straty kredytowe (faza 2)	Wartość brutto aktywów zagrożonych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)	w tym: wartość brutto aktywów z rozpoznaną utratą wartości	Odpisy na straty kredytowe (faza 3)	Razem wartość brutto	Razem odpisy na straty kredytowe	Razem wartość netto
należności od banków	7 662	(1)	-	-	-	-	-	7 662	(1)	7 661
papiery wartościowe	60 146	(15)	447	(8)	474	474	(13)	61 067	(36)	61 031
bony pieniężne NBP	2 900	-	-	-	-	-	-	2 900	-	2 900
obligacje skarbowe	42 724	(3)	-	-	-	-	-	42 724	(3)	42 721
pozostałe	14 522	(12)	447	(8)	474	474	(13)	15 443	(33)	15 410
kredyty i pożyczki udzielone klientom	194 391	(566)	16 168	(1 249)	11 450	11 111	(6 389)	222 009	(8 204)	213 805
mieszkaniowe	106 561	(54)	5 960	(538)	2 260	2 201	(1 420)	114 781	(2 012)	112 769
gospodarcze	52 638	(318)	5 703	(320)	6 569	6 406	(3 354)	64 910	(3 992)	60 918
konsumpcyjne	23 664	(160)	1 786	(311)	1 831	1 829	(1 240)	27 281	(1 711)	25 570
transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	51	-	-	-	-	-	-	51	-	51
należności z tytułu leasingu finansowego	11 477	(34)	2 719	(80)	790	675	(375)	14 986	(489)	14 497
inne aktywa finansowe	2 825	-	-	-	97	97	(97)	2 922	(97)	2 825
Razem	265 024	(582)	16 615	(1 257)	12 021	11 682	(6 499)	293 660	(8 338)	285 322
w tym: aktywa finansowe z utratą wartości w momencie początkowego ujęcia - POCl	-	-	-	-	1 145	1 145	(141)	1 145	(141)	1 004

Całkowite spisania oraz sprzedaż należności kredytowych w I półroczu 2019 roku wpłynęły na zmniejszenie wskaźnika udziału ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości o 0,2 p. p (w 2018 roku - zmniejszenie wskaźnika udziału ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości o 0,7 p. p).

22. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	30.06.2019	31.12.2018
Grunty i budynki, w tym:	2 303	1 537
aktywa z tytułu prawa do użytkowania	900	-
Maszyny i urządzenia, w tym:	409	416
sprzęt informatyczny	261	260
Środki trwałe w budowie, w tym:	124	162
sprzęt informatyczny	32	70
Inne, w tym ¹ :	1 626	816
aktywa z tytułu prawa do użytkowania	31	-
Razem	4 462	2 931

¹ Przyrost w okresie sześciu miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 roku wynika z nabycia Grupy Kapitałowej PCM i rozpoznania w tej pozycji środków transportu oddanych w leasing operacyjny.

23. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW

ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW	30.06.2019	31.12.2018
Wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	20	-
zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji w papierach wartościowych	20	-
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	3 037	2 001
Otrzymane kredyty i pożyczki ¹	310	250
Depozyty banków	832	729
Rachunki bieżące	1 735	872
Inne depozyty z rynku pieniężnego	160	150
Razem	3 057	2 001

¹ Pozycja „Otrzymane kredyty i pożyczki” została zaprezentowana szczegółowo w nocie 25 „Otrzymane kredyty i pożyczki”

24. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW

ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	30.06.2019	31.12.2018
Wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	15	-
zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji w papierach wartościowych	15	-
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	240 405	242 816
Zobowiązania wobec ludności	173 602	165 182
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	112 018	103 143
rachunki oszczędnościowe	35 202	32 192
Depozyty terminowe	61 204	61 638
Pozostałe zobowiązania	380	401
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	49 106	55 302
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	38 009	38 927
Depozyty terminowe	10 230	15 465
Pozostałe zobowiązania	867	910
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	13 565	16 459
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	10 981	11 242
Depozyty terminowe	2 527	5 115
Pozostałe zobowiązania	57	102
Otrzymane kredyty i pożyczki ¹	2 384	4 093
Zobowiązania z tytułu produktów ubezpieczeniowych	1 748	1 780
Unit-Linked	1 478	1 502
Polisolokaty	2	2
Produkt „Bezpieczny Kapitał”	258	265
Produkty strukturyzowane	10	11
Razem	240 420	242 816

¹ Pozycja „Otrzymane kredyty i pożyczki” została zaprezentowana szczegółowo w nocie 25 „Otrzymane kredyty i pożyczki”

ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW WEDŁUG SEGMENTU KLIENTA	30.06.2019	31.12.2018
bankowości detalicznej i prywatnej	164 000	155 079
korporacyjne	45 871	55 051
firm i przedsiębiorstw	26 407	26 805
otrzymane kredyty i pożyczki	2 384	4 093
pozostałe zobowiązania (w tym zobowiązania z tytułu produktów ubezpieczeniowych)	1 758	1 788
Razem	240 420	242 816

25. OTRZYMANE KREDYTY I POŻYCZKI

OTRZYMANE KREDYTY I POŻYCZKI	30.06.2019	31.12.2018
Od banków	310	250
Od międzynarodowych instytucji finansowych	2 384	4 093
Europejski Bank Inwestycyjny	1 164	2 639
Bank Rozwoju Rady Europy	996	1 153
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju	51	85
Międzynarodowa Korporacja Finansowa	159	201
międzynarodowe instytucje finansowe Ukrainy	14	15
Razem	2 694	4 343

KREDYTY I POŻYCZKI OTRZYMANE OD BANKÓW

W okresie 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 roku Grupa Kapitałowa zaciągnęła kredyty w wysokości 196 milionów PLN (z czego 3 miliony PLN dotyczy kredytów zaciągniętych przez Grupę Prime Car Management SA, przejętych przez Grupę Kapitałową PKO Leasing SA) i dokonała spłaty kredytów w wysokości 1 265 milionów PLN (z czego 1 115 milionów PLN dotyczy spłaty kredytów przejętych przez Grupę Kapitałową PKO Leasing w wyniku nabycia Grupy Prime Car Management).

W 2018 roku Grupa Kapitałowa dokonała całkowitej i ostatecznej wcześniejszej spłaty linii kredytowej udzielonej przez Nordea Bank AB (publ) na podstawie umowy z 1 kwietnia 2014 roku. Linia kredytowa pierwotnie była udzielona na okres 7 lat, tym samym Grupa Kapitałowa dokonała jej przedterminowej spłaty 3 lata przed pierwotnym terminem zapadalności, w tym: 309 milionów CHF (1 112 milionów PLN) oraz 359 milionów EUR (1 499 milionów PLN). W związku z dokonaną spłatą linii kredytowej, na podstawie odrębnej umowy nastąpiło zwolnienie ustanowionego zabezpieczenia wierzytelności z tytułu portfela hipotecznego.

Ponadto w 2018 roku Grupa Kapitałowa dokonała całkowitej spłaty pożyczek otrzymanych od:

- banków krajowych w kwocie 15 milionów PLN,
- banków zagranicznych w kwocie 24 miliony PLN.

W 2018 roku Grupa Kapitałowa zaciągnęła kredyt w wysokości 100 milionów PLN.

KREDYTY I POŻYCZKI OTRZYMANE OD MIĘDZYNARODOWYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH

W okresie sześciu miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 roku Bank dokonał przedterminowych spłat linii kredytowej w kwocie 182 milionów CHF (688 milionów PLN) oraz III transzy kredytu, w kwocie 185 milionów CHF (703 miliony PLN) udzielonych przez Europejski Bank Inwestycyjny. Dodatkowo Bank dokonał terminowej spłaty I transzy kredytu w kwocie 15 milionów CHF (57 milionów PLN) udzielonego przez Bank Rozwoju Rady Europy.

Ponadto w Grupie Kapitałowej dokonano częściowych przedterminowych spłat kredytów i pożyczek otrzymanych od Banku Rozwoju Rady Europy w kwocie 16 milionów EUR (66 milionów PLN) i 23 miliony PLN, Europejskiego Banku Inwestycyjnego w kwocie 13 milionów EUR (54 miliony PLN) i 17 milionów PLN, Międzynarodowej Korporacji Finansowej w kwocie 9 milionów EUR (40 milionów PLN) oraz Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju w kwocie 34 milionów PLN.

W 2018 roku Grupa Kapitałowa dokonała częściowych spłat kredytów i pożyczek otrzymanych od międzynarodowych instytucji finansowych na łączną kwotę 648 milionów PLN. Jednocześnie Grupa Kapitałowa zaciągnęła kredyty i pożyczki w kwocie 1 028 milionów PLN.

26. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	30.06.2019	31.12.2018
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu:	29 654	28 627
hipoteczne listy zastawne wyemitowane przez PKO Bank Hipoteczny SA	15 928	12 800
obligacje wyemitowane przez PKO Bank Hipoteczny SA	3 435	3 186
obligacje wyemitowane przez PKO Finance AB	3 992	6 238
obligacje wyemitowane przez PKO Bank Polski SA	5 337	5 367
obligacje wyemitowane przez Grupę Kapitałową PKO Leasing SA	924	995
obligacje wyemitowane przez KREDOBANK SA	38	41
Razem	29 654	28 627

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	30.06.2019	31.12.2018
hipoteczne listy zastawne, w tym:	15 928	12 800
w PLN	4 111	3 852
w EUR - w przeliczeniu na PLN	11 817	8 948
obligacje, w tym:	13 726	15 827
w PLN	4 955	4 792
w EUR - w przeliczeniu na PLN	3 425	5 655
w USD - w przeliczeniu na PLN	3 773	3 812
w CHF - w przeliczeniu na PLN	1 535	1 527
w UAH - w przeliczeniu na PLN	38	41
Razem	29 654	28 627

LISTY ZASTAWNE WYEMITOWANE PRZEZ PKO BANK HIPOTECZNY SA

W I półroczu 2019 roku PKO Bank Hipoteczny SA przeprowadził:

- trzy emisje zagraniczne listów zastawnych denominowanych w EUR, skierowane do inwestorów instytucjonalnych, o łącznej wartości nominalnej 700 milionów EUR, w tym:
 - emisję benchmarkową listów zastawnych serii 7 o wartości nominalnej 500 milionów EUR,
 - emisję drugiej transzy listów zastawnych serii 7 o wartości nominalnej 100 milionów EUR, podnosząc wartość serii do 600 milionów EUR,
 - emisję drugiej transzy listów zastawnych serii 1 o wartości nominalnej 100 milionów EUR, podnosząc wartość serii do 600 milionów EUR,
- jedną emisję krajową listów zastawnych w PLN (seria 12), skierowaną do inwestorów instytucjonalnych o wartości nominalnej 250 milionów PLN; w ramach tej emisji zostały wyemitowane po raz pierwszy zielone hipoteczne listy zastawne, tj. listy zastawne z których wpływy wykorzystywane są wyłącznie do finansowania nowych lub refinansowania istniejących długoterminowych kredytów hipotecznych na nieruchomości mieszkaniowe o wysokiej efektywności energetycznej.

Wyżej wymienione emisje zagranicznych listów zastawnych są notowane na giełdzie w Luksemburgu oraz w Warszawie (rynek równoległy Giełdy Papierów Wartościowych), a emisja krajowa listów zastawnych na rynku równoległym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie i BondSpot.

W 2018 roku Spółka przeprowadziła następujące emisje listów zastawnych: emisję zagraniczną denominowaną w EUR o łącznej wartości nominalnej 500 milionów EUR i pięć emisji krajowych w PLN o łącznej wartości nominalnej 1 590 milionów PLN.

OBLIGACJE WYEMITOWANE PRZEZ PKO BANK HIPOTECZNY SA

W I półroczu 2019 roku PKO Bank Hipoteczny SA, w ramach Umowy Programu Emisji Obligacji zawartej z PKO Bankiem Polskim SA, wyemitował 40 721 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 4 072 milionów PLN oraz wykupił 35 505 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 3 550 milionów PLN.

W 2018 roku w ramach wyżej wymienionego programu Spółka wyemitowała 74 864 sztuki obligacji o łącznej wartości nominalnej 7 486 milionów PLN oraz wykupiła 69 482 sztuki obligacji o łącznej wartości nominalnej 6 948 milionów PLN. Ponadto w grudniu 2018 roku przeprowadziła emisję obligacji niezabezpieczonych o wartości nominalnej 350 milionów PLN z terminem wykupu ustalonym na 21 lutego 2020 roku.

OBLIGACJE WYEMITOWANE PRZEZ PKO FINANCE AB

W I półroczu 2019 roku spółka PKO Finance AB, w ramach Umowy Programu Emisji Obligacji zawartej z PKO Bankiem Polskim SA, wykupiła obligacje o łącznej wartości nominalnej 500 milionów EUR.

OBLIGACJE WYEMITOWANE PRZEZ PKO BANK POLSKI SA

W I półroczu 2019 roku PKO Bank Polski SA wykupił 6150 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 615 milionów PLN oraz wyemitował 6 000 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 600 milionów PLN.

W 2018 roku Bank wyemitował i wykupił papiery wartościowe na kwotę 1 300 milionów PLN oraz wyemitował obligacje bankowe o wartości nominalnej 1 265 milionów PLN.

OBLIGACJE WYEMITOWANE PRZEZ GRUPĘ KAPITAŁOWĄ PKO LEASING SA

W I półroczu 2019 roku spółka PKO Leasing SA:

- w ramach Umowy Emisji Obligacji zawartej z PKO Bankiem Polskim SA wyemitowała 1 034 700 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 1 034 miliony PLN oraz wykupiła 966 400 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 966 milionów PLN; w I półroczu 2019 roku wartość programu emisji została podniesiona z 600 milionów PLN do 1 500 milionów PLN,
- wykupiła ostatnie 730 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 73 milionów PLN, wyemitowanych w ramach umowy emisji zawartej przez Raiffeisen-Leasing Polska SA (którego następcą prawnym jest PKO Leasing SA) z Raiffeisen Bank Polska SA (którego następcą prawnym jest BNP Paribas Bank Polska SA).

Ponadto spółka ROOF Poland Leasing 2014 DAC wykupiła w celu umorzenia 2 869 sztuk obligacji klasy A1, A2 i B wyemitowanych w ramach programu sekurytyzacji portfela leasingowego o łącznej wartości nominalnej 287 milionów PLN; na 30 czerwca 2019 roku w portfelu spółki pozostały jedynie obligacje klasy B.

W 2018 roku PKO Leasing SA, w ramach Umowy Emisji Obligacji zawartej z PKO Bankiem Polskim SA, wyemitował 1 286 191 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 1 286 milionów PLN oraz wykupił 1 265 100 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 1 265 milionów PLN.

W 2018 roku ROOF Poland Leasing 2014 DAC wykupił, w celu umorzenia, łącznie 6 172 sztuki obligacji klasy A1 i A2 wyemitowane w ramach programu sekurytyzacji portfela leasingowego o łącznej wartości nominalnej 617 milionów PLN.

OBLIGACJE WYEMITOWANE PRZEZ KREDOBANK SA

W I półroczu 2019 roku spółka KREDOBANK SA wykupiła 41 558 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 42 miliony UAH oraz ponownie uplasowała na rynku (w 2017 roku wykupione przez spółkę) 1 438 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 1 miliona UAH.

W 2018 roku KREDOBANK SA wyemitował 250 000 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 250 milionów UAH oraz dodatkowo uplasował na rynku (w 2017 roku wykupione przez spółkę) 39 822 sztuki obligacji o łącznej wartości nominalnej 40 milionów UAH.

27. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	30.06.2019	31.12.2018
Koszty do zapłacenia	646	626
Przychody pobierane z góry	451	395
Zobowiązanie wobec akcjonariuszy z tytułu dywidendy	1 662	-
Zobowiązanie z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych	85	83
Rozliczenia międzybankowe	562	481
Zobowiązania w zakresie działalności inwestycyjnej i gospodarki własnej	81	247
Zobowiązania wobec dostawców	253	184
Zobowiązania i rozliczenia z tytułu obrotu papierami wartościowymi	568	364
Rozliczenia instrumentów finansowych	14	6
Zobowiązania z tytułu składki na Bankowy Fundusz Gwarancyjny, w tym:	598	248
z tytułu składki naliczonej przez BFG/ do wniesienia na rzecz BFG (fundusz przymusowej restrukturyzacji)	326	-
utrzymywane w formie zobowiązań do zapłaty, w tym:	272	248
na fundusz przymusowej restrukturyzacji	112	112
na fundusz gwarancyjny banków	160	136
Rozliczenia publiczno-prawne	190	163
Zobowiązania z tytułu działalności dewizowej	341	298
Zobowiązania z tytułu kart płatniczych	489	15
Zobowiązania wobec instytucji ubezpieczeniowych	154	143
Zobowiązania z tytułu leasingu	931	-
Pozostałe	400	432
Razem	7 425	3 685
w tym: inne zobowiązania finansowe	4 039	2 364

Na 30 czerwca 2019 roku oraz na 31 grudnia 2018 roku Grupa Kapitałowa nie posiadała zobowiązań w przypadku których nie wywiązywałaby się z płatności wynikających z zawartych umów.

28. REZERWY

ZA OKRES 6 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 CZERWCA 2019 ROKU	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne	Rezerwy na emerytury i inne zobowiązania z tytułu zdefiniowanych świadczeń po okresie zatrudnienia	Restrukturyzacja	Rezerwy na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancje	Inne rezerwy	Razem
1 stycznia 2019 roku, w tym:	54	50	24	227	91	446
Rezerwa krótkoterminowa	54	8	24	177	91	354
Rezerwa długoterminowa	-	42	-	50	-	92
Objęcie kontrolą jednostek zależnych	-	-	-	-	3	3
Zwiększenia, w tym zwiększenia istniejących rezerw	9	-	23	90	2	124
Wykorzystane kwoty	(2)	(1)	(8)	-	(3)	(14)
Niewykorzystane kwoty rozwiązane w okresie	(6)	-	-	(93)	(58)	(157)
30 czerwca 2019 roku, w tym:	55	49	39	224	35	402
Rezerwa krótkoterminowa	55	10	39	176	35	315
Rezerwa długoterminowa	-	39	-	48	-	87

ZA OKRES 6 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 CZERWCA 2018 ROKU	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne	Rezerwy na emerytury i inne zobowiązania z tytułu zdefiniowanych świadczeń po okresie zatrudnienia	Restrukturyzacja	Rezerwy na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancje	Inne rezerwy	Razem
31 grudnia 2017, w tym:	21	46	-	86	62	215
Rezerwa krótkoterminowa	21	7	-	61	62	151
Rezerwa długoterminowa	-	39	-	25	-	64
Zmiany wynikające z reklasyfikacji, w tym	-	15	21	-	(36)	-
Rezerwa krótkoterminowa	-	15	21	-	(36)	-
Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 9, w tym:	-	-	-	71	-	71
Rezerwa krótkoterminowa	-	-	-	47	-	47
Rezerwa długoterminowa	-	-	-	24	-	24
1 stycznia 2018 roku (zmieniony), w tym:	21	61	21	157	26	286
Rezerwa krótkoterminowa	21	22	21	108	26	198
Rezerwa długoterminowa	-	39	-	49	-	88
Zwiększenia, w tym zwiększenia istniejących rezerw	26	-	45	100	67	238
Wykorzystane kwoty	(6)	-	(11)	-	-	(17)
Niewykorzystane kwoty rozwiązane w okresie	(1)	(15)	(9)	(96)	(14)	(135)
Zwiększenie kwoty zdyskontowanej (upływ czasu) i wpływ jakiegokolwiek	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	-	-	-	-
Inne zmiany i reklasyfikacje	-	-	-	-	-	-
30 czerwca 2018 roku, w tym:	40	46	46	161	79	372
Rezerwa krótkoterminowa	40	7	46	127	79	299
Rezerwa długoterminowa	-	39	-	34	-	73

29. AKCJONARIAT BANKU

NAZWA PODMIOTU	liczba akcji	liczba głosów %	Wartość nominalna 1 akcji	Udział w kapitale podstawowym %
Na 30 czerwca 2019 roku				
Skarb Państwa	367 918 980	29,43%	1 zł	29,43%
Nationale Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny ¹	94 257 435	7,54%	1 zł	7,54%
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny ¹	87 991 840	7,04%	1 zł	7,04%
Pozostali akcjonariusze ²	699 831 745	55,99%	1 zł	55,99%
Razem	1 250 000 000	100,00%	---	100,00%
Na 31 grudnia 2018 roku				
Skarb Państwa	367 918 980	29,43%	1 zł	29,43%
Nationale Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny ¹	95 472 008	7,64%	1 zł	7,64%
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny ¹	89 163 966	7,13%	1 zł	7,13%
Pozostali akcjonariusze ²	697 445 046	55,80%	1 zł	55,80%
Razem	1 250 000 000	100,00%	---	100,00%

¹ Wyliczenia według stanów posiadania akcji na koniec I półrocza 2019 i 2018 roku publikowanych przez PTE w informacjach rocznych i półrocznych o strukturze aktywów funduszu i kursu z Ceduty Giełdowej.

² W tym Bank Gospodarstwa Krajowego, który na 30 czerwca 2019 roku oraz na 31 grudnia 2018 roku posiadał 24 487 297 akcji, co stanowi 1,96% udziału w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu.

W okresie sześciu miesięcy 2019 roku i w 2018 roku nie wystąpiły zmiany w wysokości kapitału zakładowego Banku.

30. ZMIANY W SPÓŁKACH WCHODZĄCYCH W SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ

W I półroczu 2019 roku miały miejsce niżej opisane zdarzenia mające wpływ na zmianę struktury Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA.

NABYCIE PRIME CAR MANAGEMENT SA PRZEZ SPÓŁKĘ PKO LEASING SA

OPIS TRANSAKCJI

PKO Leasing SA (spółka zależna Banku) nabyła łącznie 100% akcji spółki publicznej Prime Car Management SA (PCM), w tym:

- 27 maja 2019 roku nabyła 11 244 402 akcje PCM (które stanowią 94,42 % udziału w kapitale zakładowym spółki i uprawniają do 94,42% głosów na walnym zgromadzeniu) w wyniku wezwania do zapisywania się na sprzedaż akcji PCM, ogłoszonego przez PKO Leasing SA 18 kwietnia 2019 roku w trybie art. 74 ust. 1 ustawy z 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Ustawa o Ofercie Publicznej), poprzez rozliczenie transakcji nabycia akcji objętych zapisami w ramach I fazy wyżej wymienionego wezwania,

- 24 czerwca 2019 roku nabyła 664 438 akcji PCM (pozostałe akcje) w ramach przeprowadzenia przymusowego wykupu w trybie art. 82 ust. 1 Ustawy o Ofercie Publicznej oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z 14 listopada 2005 roku w sprawie nabywania akcji spółki publicznej w drodze przymusowego wykupu.

Łączna cena nabycia wyniosła 283 miliony PLN. Zakup akcji został sfinansowany z kredytu w rachunku bieżącym udzielonego PKO Leasing SA przez PKO Bank Polski SA.

Przedmiotem działalności nabytej spółki jest prowadzenie działalności leasingowej (leasing finansowy i operacyjny) oraz zarządzanie flotą pojazdów.

Kapitał zakładowy spółki według stanu na 30 czerwca 2019 roku wynosił 23 817 680 PLN i dzielił się na 11 908 840 akcji o wartości nominalnej 2 PLN każda.

Prime Car Management SA jest spółką notowaną na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW) od kwietnia 2014 roku. Od 18 czerwca 2019 roku obrót akcjami spółki został zawieszony.

W związku z nabyciem spółki PCM w skład Grupy Kapitałowej PKO Leasing SA weszły jej spółki zależne, w tym:

- Masterlease sp. z o.o. – kapitał zakładowy spółki wynosi 7 905 000 PLN i dzieli się na 158 100 udziałów o wartości nominalnej 50 PLN każdy,
- MasterRent24 sp. z o.o. – kapitał zakładowy spółki wynosi 2 850 000 PLN i dzieli się na 28 500 udziałów o wartości nominalnej 100 PLN każdy,
- Futura Leasing SA - kapitał zakładowy spółki wynosi 1 689 320 PLN i dzieli się na 1 689 320 akcji o wartości nominalnej 1 PLN każda.

Przedmiotem działalności spółek zależnych PCM jest przede wszystkim wynajem samochodów osobowych, leasing finansowy, sprzedaż pojazdów mechanicznych oraz obsługa i naprawa pojazdów mechanicznych.

Jednocześnie w czerwcu 2019 roku PKO Bank Polski SA udzielił spółce PCM dwóch kredytów w łącznej wysokości 1 890 milionów PLN w celu zmiany struktury finansowania PCM i jej Grupy Kapitałowej (zrefinansowanie dotychczasowych zobowiązań PCM wynikających z zawartych umów kredytowych i wyemitowanych obligacji oraz sfinansowanie i zrefinansowanie działalności bieżącej). Wartość przedterminowych spłat kredytów dokonanych przez PCM według stanu na 30 czerwca 2019 roku wyniosła łącznie 1 305 milionów PLN.

ROZLICZENIE TRANSAKЦИИ NABYCIA

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego dokonano wstępnego rozliczenia transakcji nabycia. Ostateczne rozliczenie transakcji, które nastąpi w ciągu 12 miesięcy od daty nabycia może się różnić od wstępnego rozliczenia opisanego w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

	Razem spółki z Grupy Kapitałowej Prime Car Management SA
Przekazana zapłata	283
Kwota netto możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań	363
Zysk na okazijnym nabyciu	80

ZMIANY W GRUPIE KAPITAŁOWEJ QUALIA DEVELOPMENT SP. Z O.O.

31 stycznia 2019 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) właściwym dla spółki przejmującej zostało zarejestrowane połączenie Qualia sp. z o.o. (jako spółki przejmującej) i Qualia – Residence sp. z o.o. (jako spółki przejmowanej).

Qualia Development sp. z o.o. sprzedała do NEPTUN – fundusz inwestycyjny zamknięty aktywów niepublicznych wszystkie udziały spółki Qualia sp. z o.o. (w dniu 8 maja 2019 roku) oraz wszystkie udziały spółki Sarnia Dolina sp. z o.o. (w dniu 19 czerwca 2019 roku).

POŁĄCZENIE QUALIA DEVELOPMENT SP. Z O.O. I PKO LEASING SA

28 czerwca 2019 roku w KRS właściwym dla spółki przejmującej zostało zarejestrowane połączenie Qualia Development sp. z o.o. (spółki zależnej Banku) jako spółki przejmowanej i PKO Leasing SA jako spółki przejmującej. Połączenie zostało dokonane zgodnie z art. 492 § 1 pkt 1 Kodeksu spółek handlowych (łączenie przez przejęcie) poprzez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej na spółkę przejmującą, z jednoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego spółki przejmującej i wymianą udziałów spółki przejmowanej na akcje spółki przejmującej.

Po połączeniu PKO Bank Polski SA posiada 34 785 566 akcji spółki PKO Leasing SA o łącznej wartości nominalnej 347 855 660 PLN, które stanowią 100% kapitału zakładowego spółki i uprawniają do 100% głosów na walnym zgromadzeniu.

POZOSTAŁE NOTY

31. DYWIDENDY Z PODZIAŁEM NA AKCJE I PODZIAŁ ZYSKU

25 lutego 2019 roku Bank otrzymał indywidualne zalecenie Komisji Nadzoru Finansowego dotyczące zwiększenia funduszy własnych poprzez zatrzymanie przez Bank co najmniej 50% zysku wypracowanego w 2018 roku. Jednocześnie KNF potwierdziła, że Bank spełnia wymogi do wypłaty dywidendy na poziomie do 50% zysku netto za 2018 rok. KNF oczekiwała także przedłożenia stanowiska Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku w zakresie otrzymanego przez Bank zalecenia.

Zarówno Zarząd, jak i Rada Nadzorcza Banku, podjęły uchwały, iż w granicach swoich kompetencji każdy z tych organów będzie realizował ww. zalecenie KNF.

28 marca 2019 roku Zarząd Banku podjął uchwałę w sprawie przedłożenia Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu Banku rekomendacji podziału zysku za 2018 rok w wysokości 3 335 302 049 zł, wskazując na jego następujące przeznaczenie:

- dywidenda dla akcjonariuszy w kwocie 1 662 500 000 PLN
- kapitał rezerwowy w kwocie 5 151 025 PLN

Dodatkowo, Zarząd Banku zaproponował, aby część zysku w kwocie 1 667 651 024 PLN pozostała niepodzielona. Uzasadnieniem dla braku podziału części zysku jest potencjalna możliwość jego wykorzystania dla celów realizowania wypłat dywidendy w następnych latach.

Wyżej wymieniona decyzja była spójna z deklarowaną przez Bank decyzją o zastosowaniu się do zalecenia KNF.

4 kwietnia 2019 roku Rada Nadzorcza Banku pozytywnie zaopiniowała wyżej wymienioną rekomendację Zarządu Banku.

6 maja 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku Banku za rok 2018 (uchwała nr 6/2019) zgodnie z przedłożoną przez Zarząd Banku wyżej wymienioną rekomendacją.

Tym samym na dywidendę przeznaczono 49,8% zysku za 2018 rok, co stanowi 1,33 zł brutto na jedną akcję. Ponadto Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKO Banku Polskiego SA uchwaliło, że dniem dywidendy (dniem nabycia praw do dywidendy) będzie 31 lipca 2019 roku, a dniem wypłaty dywidendy będzie 14 sierpnia 2019 roku.

32. INFORMACJE DOTYCZĄCE LEASINGU

KWOTY DOTYCZĄCE LEASINGU UJĘTE W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT - LEASINGBIORCA	01.01-30.06.2019
Amortyzacja aktywów z tytułu prawa do użytkowania, w tym:	(100)
grunty i budynki	(100)
Koszty odsetek	(12)
Koszty związane z krótkoterminowymi umowami leasingowymi	(6)
Koszty związane z umowami leasingowymi aktywów o niskiej wartości, które nie są umowami krótkoterminowymi, koszty z tytułu podatku od towarów i usług niepodlegającego odliczeniu oraz koszty opłat eksploatacyjnych	(30)
Razem koszty	(148)
AKTYWA Z TYTUŁU PRAWA DO UŻYTKOWANIA	30.06.2019
Rzeczowe aktywa trwałe	931
Grunty i budynki	900
Inne, w tym:	31
nieruchomości inwestycyjne	31
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	3
Grunty i budynki	3
Razem	934

POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	30.06.2019
Zobowiązania z tytułu leasingu	931
Razem	931

33. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE ORAZ POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU GWARANCJI I OBJĘCIA EMISJI

Emitent papierów wartościowych z gwarancją objęcia emisji	Rodzaj gwarantowanych papierów wartościowych	Maksymalne zobowiązanie do objęcia papierów wartościowych	Okres obowiązywania umowy
Stan na dzień 30 czerwca 2019 roku			
Spółka A	obligacje korporacyjne	42	31.12.2022
Razem		42	

Emitent papierów wartościowych z gwarancją objęcia emisji	Rodzaj gwarantowanych papierów wartościowych	Maksymalne zobowiązanie do objęcia papierów wartościowych	Okres obowiązywania umowy
Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku			
Spółka C	obligacje korporacyjne	1 266	31.12.2020
Spółka B	obligacje korporacyjne	708	31.07.2020
Spółka A	obligacje korporacyjne	47	31.12.2022
Razem		2 021	

Wszystkie umowy dotyczą Umów Organizacji, Prowadzenia i Obsługi Programu Emisji Obligacji. Wszystkie papiery wartościowe objęte przez Grupę Kapitałową subemisją zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nienotowanych na giełdach i nieznajdujących się w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

ZOBOWIĄZANIA UMOWNE

WARTOŚĆ ZOBOWIĄZAŃ UMOWNYCH DOTYCZĄCYCH	30.06.2019	31.12.2018
wartości niematerialnych	31	43
rzeczowych aktywów trwałych	30	51
Razem	61	94

UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE I GWARANCYJNE

UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE I GWARANCYJNE NA 30.06.2019	Wartość nominalna zobowiązań w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	Rezerwa na straty kredytowe (faza 1)	Wartość nominalna zobowiązań w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są zagrożone utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	Rezerwa na straty kredytowe (faza 2)	Wartość nominalna zobowiązań zagrożonych utratą wartości (faza 3)	Rezerwa na straty kredytowe (faza 3)	Razem wartość nominalna	Razem rezerwa	Razem netto
Udzielone zobowiązania finansowe:									
Linie i limity kredytowe	49 376	(80)	2 799	(82)	135	(11)	52 310	(173)	52 137
mieszkaniowe	3 640	(9)	466	(19)	6	(2)	4 112	(30)	4 082
gospodarcze	37 637	(61)	1 066	(35)	121	(7)	38 824	(103)	38 721
konsumpcyjne	8 099	(10)	1 267	(28)	8	(2)	9 374	(40)	9 334
Pozostałe	3 985	(12)	18	(1)	-	-	4 003	(13)	3 990
Razem	53 361	(92)	2 817	(83)	135	(11)	56 313	(186)	56 127
w tym: udzielone zobowiązania nieodwołalne	19 351	(26)	1 773	(40)	90	(4)	21 214	(70)	21 144
w tym: zobowiązania pozabilansowe z utratą wartości w momencie początkowego ujęcia - POCl	-	-	-	-	80	-	80	-	80
Udzielone gwarancje i poręczenia:									
Udzielone gwarancje w obrocie krajowym i zagranicznym	6 319	(8)	545	(11)	93	(15)	6 957	(34)	6 923
dla podmiotów finansowych	395	-	-	-	-	-	395	-	395
dla podmiotów niefinansowych	5 654	(8)	545	(11)	93	(15)	6 292	(34)	6 258
dla podmiotów budżetowych	270	-	-	-	-	-	270	-	270
Udzielone gwarancje i poręczenia - obligacje korporacyjne krajowe	98	(1)	-	-	-	-	98	(1)	97
dla podmiotów niefinansowych	98	(1)	-	-	-	-	98	(1)	97
Udzielone akredytywy	1 255	(1)	4	-	17	(2)	1 276	(3)	1 273
dla podmiotów niefinansowych	1 254	(1)	4	-	17	(2)	1 275	(3)	1 272
dla podmiotów budżetowych	1	-	-	-	-	-	1	-	1
Udzielone gwarancje i poręczenia - gwarancja zapłaty dla podmiotów finansowych	52	-	-	-	-	-	52	-	52
Udzielone gwarancje i poręczenia - obligacje komunalne krajowe	112	-	-	-	-	-	112	-	112
Razem	7 836	(10)	549	(11)	110	(17)	8 495	(38)	8 457
w tym: udzielone zobowiązania nieodwołalne	4 726	(8)	545	(11)	93	(14)	5 364	(33)	5 331
w tym: udzielone gwarancje dobrego wykonania umowy	2 040	(3)	419	(8)	66	(14)	2 525	(25)	2 500

Wzrost udzielonych zobowiązań finansowych nastąpił głównie w przypadku linii i limitów kredytowych - gospodarczych i jest spowodowany m.in. udzieleniem nowych linii kredytowych w wysokości 5 680 mln PLN oraz wzrostem limitu obecnych linii kredytowych w wysokości 2 215 mln PLN.

UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE I GWARANCYJNE NA 31.12.2018	Wartość nominalna zobowiązań w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	Rezerwa na straty kredytowe (faza 1)	Wartość nominalna zobowiązań w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są zagrożone utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	Rezerwa na straty kredytowe (faza 2)	Wartość nominalna zobowiązań zagrożonych utratą wartości (faza 3)	Rezerwa na straty kredytowe (faza 3)	Razem wartość nominalna	Razem rezerwa	Razem netto
Udzielone zobowiązania finansowe:									
Linie i limity kredytowe	42 649	(75)	3 025	(77)	193	(14)	45 867	(166)	45 701
mieszkaniowe	3 813	(14)	454	(18)	8	(3)	4 275	(35)	4 240
gospodarcze	31 019	(50)	1 422	(38)	177	(8)	32 618	(96)	32 522
konsumpcyjne	7 817	(11)	1 149	(21)	8	(3)	8 974	(35)	8 939
Pozostałe	4 010	(11)	-	-	-	-	4 010	(11)	3 999
Razem	46 659	(86)	3 025	(77)	193	(14)	49 877	(177)	49 700
w tym: udzielone zobowiązania nieodwołalne	21 554	(28)	1 729	(35)	95	(4)	23 378	(67)	23 311
w tym: zobowiązania pozabilansowe z utratą wartości w momencie początkowego ujęcia - POCl	-	-	-	-	80	-	80	-	80
Udzielone gwarancje i poręczenia:									
Udzielone gwarancje w obrocie krajowym i zagranicznym	6 134	(10)	235	(9)	146	(27)	6 515	(46)	6 469
dla podmiotów finansowych	433	(1)	-	-	-	-	433	(1)	432
dla podmiotów niefinansowych	5 688	(8)	235	(9)	146	(27)	6 069	(44)	6 025
dla podmiotów budżetowych	13	(1)	-	-	-	-	13	(1)	12
Udzielone gwarancje i poręczenia - obligacje korporacyjne krajowe	2 021	(2)	-	-	-	-	2 021	(2)	2 019
dla podmiotów niefinansowych	2 021	(2)	-	-	-	-	2 021	(2)	2 019
Udzielone akredytywy	1 206	(1)	-	-	1	(1)	1 207	(2)	1 205
dla podmiotów niefinansowych	1 204	(1)	-	-	1	(1)	1 205	(2)	1 203
dla podmiotów budżetowych	2	-	-	-	-	-	2	-	2
Udzielone gwarancje i poręczenia - gwarancja zapłaty dla podmiotów finansowych	4	-	-	-	-	-	4	-	4
Udzielone gwarancje i poręczenia - obligacje komunalne krajowe	188	-	-	-	-	-	188	-	188
Razem	9 553	(13)	235	(9)	147	(28)	9 935	(50)	9 885
w tym: udzielone zobowiązania nieodwołalne	6 135	(10)	235	(9)	146	(27)	6 516	(46)	6 470
w tym: udzielone gwarancje dobrego wykonania umowy	2 216	(5)	130	(5)	72	(9)	2 418	(19)	2 399

34. POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA OTRZYMANE

POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA OTRZYMANE WEDŁUG WARTOŚCI NOMINALNEJ	30.06.2019	31.12.2018
Finansowe	111	90
Gwarancyjne	2 562	1 825
Razem	2 673	1 915

Wzrost pozabilansowych zobowiązań otrzymanych o charakterze gwarancyjnym w stosunku do 31 grudnia 2018 roku spowodowany był głównie zwiększeniem limitu gwarancji w ramach umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis w wysokości 668 milionów PLN.

35. SPRAWY SPORNE

Na 30 czerwca 2019 roku łączna wartość przedmiotu sporu postępowań sądowych (procesów), w których spółki Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (łącznie z Bankiem) są pozwanym wynosiła 1 168 milionów PLN, w tym 40 milionów PLN dotyczyło postępowań sądowych na Ukrainie (na 31 grudnia 2018 roku łączna wartość przedmiotu sporu wyżej wymienionych postępowań sądowych wynosiła 1 784 miliony PLN), a łączna wartość przedmiotu sporu postępowań sądowych (procesów) z powództwa spółek Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (łącznie z Bankiem) na 30 czerwca 2019 roku wynosiła 2 207 milionów PLN, w tym 28 milionów PLN dotyczyło postępowań sądowych na Ukrainie (na 31 grudnia 2018 roku łączna wartość przedmiotu sporu wyżej wymienionych postępowań sądowych wynosiła 1 838 milionów PLN).

Poniżej przedstawiono opis najistotniejszych spraw spornych. Na 30 czerwca 2019 roku Bank był stroną m.in. następujących postępowań:

POSTĘPOWANIE DOTYCZĄCE STOSOWANIA PRAKTYK OGRANICZAJĄCYCH KONKURENCJĘ NA RYNKU PŁATNOŚCI ZA POMOCĄ KART PŁATNICZYCH W POLSCE

Bank jest stroną postępowania wszczętego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) postanowieniem z 23 kwietnia 2001 roku na wniosek Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji – Związek Pracodawców przeciwko operatorom systemu płatniczego Visa, Europay oraz bankom – emitentom kart Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard. Postępowanie dotyczy praktyk ograniczających konkurencję na rynku płatności za pomocą kart płatniczych w Polsce, mających polegać na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za transakcje dokonane kartami systemu Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard, a także ograniczaniu dostępu do rynku podmiotom zewnętrznym. 29 grudnia 2006 roku UOKiK uznał praktyki polegające na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za ograniczające konkurencję oraz nakazał ich zaniechania, jednocześnie nakładając m.in. na Bank karę pieniężną w kwocie 16,6 miliona PLN. Bank odwołał się od wyżej wymienionej decyzji Prezesa UOKiK do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK). Wyrokiem z 21 listopada 2013 roku SOKiK zmniejszył karę wymierzoną Bankowi do kwoty 10,4 miliona PLN. Strony postępowania wniosły apelacje. Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 6 października 2015 roku przywrócił pierwotną wysokość nałożonych kar pieniężnych określonych w decyzji UOKiK, tj. karę w kwocie 16,6 miliona PLN (kara nałożona na PKO Bank Polski SA) i karę w kwocie 4,8 miliona PLN (kara nałożona na Nordea Bank Polska SA). Kary zostały zapłacone przez Bank w październiku 2015 roku. Na skutek wniesionej przez Bank skargi kasacyjnej Sąd Najwyższy wyrokiem z 25 października 2017 roku uchylił zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. Kary zapłacone przez Bank zostały zwrócone Bankowi 21 marca 2018 roku. Sprawa toczy się obecnie przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie, który po przeprowadzeniu dwóch rozpraw odroczył rozprawę bez terminu. Na 30 czerwca 2019 roku Bank utrzymywał rezerwę na to postępowanie w wysokości 21 milionów PLN (na 31 grudnia 2018 roku na tym samym poziomie).

POZOSTAŁE POSTĘPOWANIA W SPRAWIE STOSOWANIA PRAKTYK NARUSZAJĄCYCH KONKURENCJĘ

Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej Banku w I półroczu 2019 roku nie prowadziły istotnych postępowań w sprawie stosowania praktyk naruszających konkurencję oraz uzgodnień z UOKiK w zakresie postępowań wyjaśniających i wystąpień Prezesa UOKiK bez wszczynania postępowania (w trybie art. 49a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów).

POSTĘPOWANIE DOTYCZĄCE STOSOWANIA NIEDOZWOLONYCH POSTANOWIEŃ UMOWNYCH WE WZORCACH UMÓW O KREDYT KONSUMENCKI, Z WYŁĄCZENIEM UMÓW O KARTY KREDYTOWE

Decyzją z 31 grudnia 2013 roku Prezes UOKiK uznał działania Banku polegające na stosowaniu klauzul zmiennego oprocentowania i stosowaniu jednodniowego formularza informacyjnego za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, nakazał zaniechanie stosowania tych praktyk i nałożył na Bank karę pieniężną w łącznej wysokości 29 milionów PLN (17 milionów PLN za pierwszą i 12 milionów PLN za drugą praktykę). Bank zaskarżył decyzję w powyższym zakresie do SOKiK. Wyrokiem z 9 lipca 2015 roku SOKiK uchylił decyzję Prezesa UOKiK w odniesieniu do obu praktyk oraz uchylił orzeczoną karę w całości. Wyrokiem z 31 maja 2017 roku, wydanym na skutek apelacji Prezesa UOKiK, Sąd Apelacyjny w Warszawie podtrzymał korzystne dla Banku rozstrzygnięcie SOKiK w zakresie pierwszej praktyki, natomiast odnośnie drugiej praktyki Sąd Apelacyjny uznał apelację za częściowo zasadną. Sąd Apelacyjny uznał działania Banku polegające na stosowaniu jednodniowego formularza informacyjnego za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, ale obniżył karę nałożoną na Bank przez Prezesa UOKiK z 12 milionów PLN do 6 milionów PLN. Karę zapłacono 17 lipca 2017 roku. 23 października 2017 roku Bank wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego. Skargę kasacyjną wniósł także Prezes UOKiK.

Postanowieniem z 10 kwietnia 2019 roku Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania. Tym samym sprawa została zakończona.

POSTĘPOWANIA PROWADZONE PRZED PREZESEM URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW (UOKiK)

Przed Prezesem UOKiK prowadzone są trzy postępowania wszczęte z urzędu przez Prezesa UOKiK:

- 1) postępowanie wszczęte z urzędu 28 czerwca 2017 roku o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Zarzucane Bankowi naruszenie polega na stosowaniu we wzorcach umów kredytów i pożyczek hipotecznych waloryzowanych/indeksowanych/denominowanych do walut obcych i załącznikach do nich, postanowień umownych dotyczących sposobu ustalania kursów kupna i sprzedaży walut obcych, które zdaniem Prezesa UOKiK mogą zostać uznane za niedozwolone w świetle art. 385 § 1 Kodeksu cywilnego. 31 lipca 2018 roku Bank złożył wniosek o wydanie decyzji zobowiązującej. Postanowieniem z 28 lutego 2019 roku Prezes UOKiK przedłużył termin zakończenia postępowania do 30 czerwca 2019 roku. Pismem z 28 czerwca 2019 roku Bank złożył wniosek o przedłużenie terminu zakończenia postępowania. Na 30 czerwca 2019 roku Bank nie utworzył rezerwy na to postępowanie (analogicznie na 31 grudnia 2018 roku),
- 2) postępowanie wszczęte z urzędu 26 lipca 2017 roku w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Zarzucane Bankowi naruszenie polega na pobieraniu od konsumentów wyższych rat kredytów oraz pożyczek denominowanych do walut obcych niż wynikających z informacji o ryzyku kursowym przedstawianych konsumentom przed zawarciem umów oraz przerwania na konsumenta możliwego ryzyka walutowego. Bank ustosunkował się do zarzutów w piśmie z 23 września 2017 roku. Pismem z 14 marca 2019 roku Prezes UOKiK wezwał Bank do udzielenia odpowiedzi na 16 szczegółowych pytań w celu ustalenia okoliczności niezbędnych dla rozstrzygnięcia sprawy, na które Bank udzielił odpowiedzi pismem z 10 maja 2019 roku. Na 30 czerwca 2019 roku Bank nie utworzył rezerwy na to postępowanie (analogicznie na 31 grudnia 2018 roku),
- 3) postępowanie wszczęte z urzędu 12 marca 2019 roku o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Postępowanie dotyczy klauzul modyfikacyjnych wskazujących okoliczności, w których Bank jest uprawniony do zmiany warunków umownych, w tym wysokości opłat i prowizji. Prezes UOKiK wezwał Bank do ustosunkowania się do zarzutów zawartych w postanowieniu o wszczęciu postępowania. Pismem z 31 maja 2019 roku Bank ustosunkował się do zarzutów Prezesa UOKiK. Na 30 czerwca 2019 roku Bank nie utworzył rezerwy na to postępowanie.

POSTĘPOWANIE PROWADZONE PRZED PREZESEM URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI (URE)

Pismem z 11 czerwca 2019 roku Prezes URE wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia Bankowi kary pieniężnej w związku z powzięciem przez Prezesa URE podejrzenia naruszenia przez Bank obowiązku stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w dniach 10-31 sierpnia 2015 roku oraz wezwał Bank do zajęcia stanowiska w sprawie. Bank ustosunkował się do zarzutów Prezesa URE w piśmie z 8 lipca 2019 roku. Na 30 czerwca 2019 roku Bank nie utworzył rezerwy na to postępowanie.

NAJISTOTNIEJSZE POSTĘPOWANIA PRZECIWKO BANKOWI

- 1) w październiku 2013 roku do Banku wpłynął pozew o zapłatę kwoty 31 milionów PLN za szkody poniesione w wyniku nieudzielenia kredytów kłęskowych na skutek rzekomego braku współpracy po stronie Banku, co w konsekwencji doprowadzić miało do odebrania rodzinnego gospodarstwa rolnego powodom. Sprawa obecnie toczy się przed sądem I instancji. Na 30 czerwca 2019 roku oraz na 31 grudnia 2018 roku Bank utrzymywał rezerwę na to postępowanie w wysokości 1 miliona PLN,
- 2) w listopadzie 2013 roku Miejski Rzecznik Konsumentów Miasta Stołecznego Warszawy złożył w imieniu 66 osób (klientów dewelopera, właścicieli nieruchomości obciążonych hipoteką Banku) pozew o ustalenie nieistnienia prawa – hipoteki umownej łącznej zwykłej w kwocie 12 milionów PLN ujawnionej w księgach wieczystych nieruchomości należących do tych osób. Miejski Rzecznik Konsumentów złożył roszczenie ewentualne o zobowiązanie Banku do złożenia oświadczenia woli, tj. wyrażenia zgody na wykreślenie ww. hipoteki. Wyrokiem z 30 września 2016 roku Sąd Okręgowy w Warszawie uwzględnił powództwo stwierdzając nieistnienie hipotek umownych ustanowionych na lokalach z powołaniem się na brak istnienia umowy zawartej pomiędzy Bankiem i deweloperem o podział hipoteki w przypadku wyodrębnienia poszczególnych lokali. Bank wniósł apelację od tego wyroku. Wyrokiem z 3 grudnia 2018 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie w przeważającym zakresie oddalił apelację Banku. Sąd podzielił stanowisko Banku tylko co do jednej osoby, do której stwierdził, że nie jest konsumentem. Bank analizuje uzasadnienie orzeczenia pod kątem możliwości wniesienia skargi kasacyjnej. Mając na uwadze charakter roszczenia, sprawa nie wymagała utworzenia rezerw,
- 3) w sierpniu 2016 roku do Banku wpłynął pozew o zapłatę kwoty 20 milionów PLN z tytułu odszkodowania za szkodę powstałą w majątku klientki Banku w związku z nierzetelną zdaniem powódki informacją podatkową PIT 8C za rok 2007, 2008 oraz 2009 wystawioną przez Dom Maklerski PKO BP; sprawa obecnie toczy się przed sądem I instancji. Na 30 czerwca 2019 roku oraz na 31 grudnia 2018 roku Bank nie utworzył rezerwy na to postępowanie,
- 4) w marcu 2016 roku do Banku wpłynęła sprawa z powództwa syndyka masy upadłości spółki akcyjnej w upadłości likwidacyjnej o uznanie za bezskuteczną w stosunku do spółki akcyjnej czynności prawnej polegającej na ustanowieniu na rzecz Banku hipoteki umownej łącznej w kwocie 53 milionów PLN ustanowionej na nieruchomościach w celu zabezpieczenia czterech umów kredytu inwestorskiego. Wyrokiem z 20 września 2017 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo przeciwko Bankowi. Powód wniósł apelację od tego wyroku, która została uwzględniona wyrokiem z 22 maja 2018 roku. 1 października 2018 roku Bank wniósł skargę kasacyjną, której Sąd Najwyższy nie przyjął do rozpoznania (postanowienie z 14 czerwca 2019 r.). Sprawa została zakończona. Mając na uwadze charakter roszczenia, sprawa nie wymagała utworzenia rezerw,
- 5) we wrześniu 2016 roku do Banku wpłynął pozew o zapłatę kwoty 15 milionów PLN tytułem odszkodowania za szkodę wynikłą z nieuruchomienia przez Bank środków z kredytu inwestycyjnego, w którym powód wywodzi, że celem tej umowy kredytu miała być konsolidacja wcześniejszych zobowiązań i ustalenie nowych warunków spłaty zadłużenia, zaś brak uruchomienia kredytu skutkowało postawieniem zobowiązań w stan wymagalności i ich objęcie bankowym postępowaniem restrukturyzacyjnym. Postępowanie obecnie toczy się przed sądem I instancji. Na 30 czerwca 2019 roku oraz na 31 grudnia 2018 roku Bank utrzymywał rezerwę na to postępowanie w wysokości 15 milionów PLN,
- 6) w listopadzie i grudniu 2018 roku wpłynęły do Banku dwie sprawy o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego dotyczące tego samego tytułu wykonawczego, opiewającego na kwotę ponad 13 milionów PLN, uzyskanego przez SKOK Wesoła. W obu sprawach Bank wniósł odpowiedź na pozew, kwestionując powództwo. W jednej ze spraw 23 maja 2019 roku zapadł nieprawomocny wyrok oddalający powództwo, w drugiej sprawie postępowanie jest prowadzone w I instancji. Ze względu na charakter roszczenia, sprawy nie wymagały utworzenia rezerw.

POSTĘPOWANIA SĄDOWE PRZECIWKO BANKOWI DOTYCZĄCE KREDYTÓW UDZIELONYCH W WALUCIE OBCEJ

Na 30 czerwca 2019 roku przeciwko Bankowi toczyło się 1160 postępowań sądowych dotyczących kredytów udzielonych w walucie obcej o łącznej wartości przedmiotu sporu 265 milionów PLN, w tym dwa postępowania grupowe, w których liczba umów kredytowych wynosi 75 w jednym i 8 w drugim postępowaniu. Postępowania te wszczęte zostały przez klientów Banku w związku z zawartymi umowami o kredyt udzielony w walucie obcej. Przedmiotem wystąpień klientów Banku są przede wszystkim roszczenia o stwierdzenie nieważności całości lub części umowy lub o zapłatę z tytułu zwrotu rzekomo nienależnego świadczenia w związku z abuzywnym charakterem klauzul walutowych. Żadna z klauzul stosowanych przez Bank w umowach nie została wpisana do rejestru klauzul niedozwolonych. W dotychczasowych prawomocnych orzeczeniach sądów w sprawach z udziałem Banku przeważają wyroki korzystne dla Banku.

Przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) toczy się postępowanie zainicjowane pytaniem prejudycjalnym Sądu Okręgowego w Warszawie w sprawie z powództwa osób fizycznych przeciwko jednemu z banków krajowych. PKO Bank Polski SA nie jest stroną tego postępowania. Sprawa dotyczy kredytu indeksowanego do waluty frank szwajcarski udzielonego w listopadzie 2008 roku przez inny bank.

14 maja 2019 roku Rzecznik Generalny TSUE wydał w tej sprawie opinię przedstawiając propozycję odpowiedzi na zadane przez polski sąd pytania. Opinia Rzecznika Generalnego TSUE będzie brana pod uwagę przez TSUE przy udzielaniu odpowiedzi na pytania prejudycjalne, natomiast nie przesądza ona o treści rozstrzygnięcia. Orzeczenie TSUE nie zostało dotychczas wydane. Jego treść może mieć wpływ na orzecznictwo sądów polskich dotyczące kredytów udzielanych w walucie obcej, w szczególności w odniesieniu do kredytów indeksowanych do waluty obcej, natomiast w każdej sprawie sądy będą badać indywidualnie stan faktyczny i prawny sprawy, w tym treść umowy kredytowej.

POSTĘPOWANIA SĄDOWE PRZECIWKO BANKOWI DOTYCZĄCE ZWROTU PROWIZJI W PRZYPADKU PRZEDTERMINOWEJ SPŁATY KREDYTU

Na 30 czerwca 2019 roku przeciwko Bankowi toczyły się 64 postępowania sądowe o łącznej wartości przedmiotu sporu 243 tysiące PLN, dotyczące zwrotu prowizji w przypadku przedterminowej spłaty przez klienta całości lub części zobowiązania kredytowego. W dotychczasowych prawomocnych orzeczeniach sądów w sprawach z udziałem Banku przeważają wyroki korzystne dla Banku.

Przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) toczy się postępowanie zainicjowane pytaniem prejudycjalnym Sądu Rejonowego Lublin - Wschód w sprawie z powództwa spółki nabywającej roszczenia od osób fizycznych z tytułu zwrotu prowizji przeciwko spółdzielczej kasie oszczędnościowo - kredytowej i jednemu z banków. PKO Bank Polski SA nie jest stroną tego postępowania. 23 maja 2019 roku Rzecznik Generalny Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał w tej sprawie opinię przedstawiając propozycję odpowiedzi na zadane przez polski sąd pytania. Rzecznik w opinii dopuścił, jako zgodne z przepisami Unii Europejskiej, dwie odmienne interpretacje przepisów. Opinia Rzecznika Generalnego TSUE będzie brana pod uwagę przez TSUE przy udzielaniu odpowiedzi na pytania prejudycjalne, natomiast nie przesądza ona o treści rozstrzygnięcia. Orzeczenie TSUE nie zostało dotychczas wydane. Jego treść może mieć wpływ na orzecznictwo sądów polskich dotyczące zwrotu prowizji w przypadku przedterminowej spłaty kredytu, natomiast w każdej sprawie sądy będą badać indywidualnie stan faktyczny i prawny sprawy, w tym treść umowy kredytowej.

ROSZCZENIA REPRYWATYZACYJNE W STOSUNKU DO NIERUCHOMOŚCI UŻYTKOWANYCH PRZEZ BANK

Na 30 czerwca 2019 roku prowadzone jest:

- jedno postępowanie w stosunku do nieruchomości Banku, którego przedmiotem jest roszczenie reprivatyzacyjne. Postępowanie to jest zawieszono.
- dziewięć postępowań, w tym jedno zawieszono w stosunku do nieruchomości pozostałych spółek Grupy Kapitałowej, których przedmiotem jest stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnych lub zwrot nieruchomości,

Postępowanie dotyczące nieruchomości Banku, które toczyło się w 2018 roku, zostało zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Kaliszu z 8 listopada 2018 roku. Pismem z 10 stycznia 2019 roku, strona przeciwna wniosła skargę kasacyjną od tego wyroku, która w chwili obecnej oczekuje na wydanie postanowienia przez Sąd Najwyższy w przedmiocie przyjęcia jej do rozpoznania.

ROSZCZENIA ODSZKODOWAWCZE ZWIĄZANE Z OPŁATĄ INTERCHANGE

Bankowi doręczono trzy wezwania do wzięcia udziału w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanej w sprawach dotyczących opłaty interchange. Po stronie pozwanej występują inne banki. Roszczenia wobec pozwanych banków opiewają na łączną kwotę prawie 146 milionów PLN i dochodzone są tytułem odszkodowania za różnice w wysokości opłat interchange wynikające z zastosowania praktyk ograniczających konkurencję. Konsekwencją uznania przez sądy roszczeń za zasadne może być wystąpienie przez pozwanych w odrębnym procesie z roszczeniami regresowymi m.in. przeciwko innym bankom, w tym PKO Bankowi Polskiemu SA.

Zarząd PKO Banku Polskiego SA uważa, że prawdopodobieństwo zaistnienia poważnych roszczeń wobec Grupy Kapitałowej z tytułu powyższych postępowań jest niewielkie.

36. TRANSAKcje ZE SKARBEM PAŃSTWA I JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI

TRANSAKcje ZE SKARBEM PAŃSTWA

Skarb Państwa jest jednostką sprawującą kontrolę nad Bankiem jako podmiot posiadający 29,43% udziału w kapitale podstawowym Banku.

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej wykazano należności i papiery wartościowe oraz zobowiązania z tytułu transakcji ze Skarbem Państwa, jednostkami budżetowymi oraz podmiotami, w których udziałowcem jest Skarb Państwa.

Na mocy ustawy z 30 listopada 1995 roku o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych oraz zmianie niektórych ustaw, PKO Bank Polski SA otrzymuje środki z budżetu państwa tytułem wykupu odsetek od kredytów mieszkaniowych.

PRZYCHODY Z TYTUŁU PRZEJŚCIOWEGO WYKUPU PRZEZ BUDŻET PAŃSTWA ODSETEK OD KREDYTÓW MIESZKANIOWYCH „STAREGO” PORTFELA	01.01-30.06.2019	01.01-30.06.2018
Przychody memoriałowe	81	82
Przychody otrzymane kasowo	24	60
Różnica - pozycja „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”	57	22

Od 1 stycznia 2018 roku w oparciu o przepisy ustawy z 30 listopada 1995 roku o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych, kredytobiorcy nabyli prawo do umorzenia w ciężar budżetu państwa pozostałego zadłużenia, co skutkować będzie sukcesywnym (do 2026 roku) całkowitym rozliczeniem zadłużenia z tytułu kredytów mieszkaniowych tzw. „starego” portfela. Bank prowadzi rozliczenia związane z wykupem odsetek od kredytów mieszkaniowych przez budżet państwa i z tego tytułu w okresie sześciu miesięcy 2019 roku otrzymał prowizję poniżej 1 miliona PLN. W analogicznym okresie 2018 roku otrzymał prowizję w wysokości 1 miliona PLN.

Od 1 stycznia 1996 roku Bank jest generalnym dystrybutorem znaków wartościowych, z którego tytułu otrzymuje prowizję od Budżetu Państwa - w okresie sześciu miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 roku Bank otrzymał prowizję poniżej 1 miliona PLN z tego tytułu. W analogicznym okresie 2018 roku Bank otrzymał prowizję w wysokości 1 miliona PLN.

Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA pełni funkcję agenta emisji skarbowych obligacji detalicznych na podstawie umowy zawartej 11 lutego 2003 roku z Ministrem Finansów. Dom Maklerski PKO Banku Polskiego na podstawie tej umowy otrzymuje wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji agenta emisji - w I półroczu 2019 roku wynosiło ono 42 miliony PLN, a w analogicznym okresie 2018 roku wynosiło 35 milionów PLN.

ISTOTNE TRANSAKcje Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI ZE SKARBEM PAŃSTWA

Transakcje zostały zawarte na warunkach nieodbiegających od rynkowych.

	Zaangażowanie bilansowe, w tym z tytułu kredytów i instrumentów dłużnych		Zaangażowanie pozabilansowe		Zobowiązanie z tytułu depozytów	
	30.06.2019	31.12.2018	30.06.2019	31.12.2018	30.06.2019	31.12.2018
kontrahent 1	-	-	2 450	2 450	-	-
kontrahent 2	2 783	2 774	393	-	-	153
kontrahent 3	1 113	1 188	2 279	1 671	55	32
kontrahent 4	430	439	2 253	1 730	-	32
kontrahent 5	2 015	2 047	668	663	186	491
kontrahent 6	665	895	1 666	1 378	569	317
kontrahent 7	34	347	2 270	1 552	-	1 397
kontrahent 8	246	263	2 321	1 635	4 093	2 633
kontrahent 9	497	617	1 047	922	423	284
kontrahent 10	117	117	700	-	-	826

W I półroczu 2019 roku przychody z tytułu odsetek i prowizji z tytułu transakcji z wymienionymi wyżej 10 kontrahentami wyniosły 86 milionów PLN (w okresie sześciu miesięcy 2018 roku 73 miliony PLN), zaś koszty z tytułu odsetek wynosiły 19 milionów PLN (w okresie sześciu miesięcy w 2018 roku 16 milionów PLN). Na 30 czerwca 2019 roku odpis na oczekiwane straty kredytowe na powyższe ekspozycje wyniósł 7 milionów PLN (na 31 grudnia 2018 roku 5 milionów PLN).

Pozostałe transakcje z jednostkami powiązаныmi ze Skarbem Państwa obejmowały udzielone kredyty i pożyczki, linie kredytowe, udzielone gwarancje oraz złożone depozyty.

TRANSAKcje Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI KAPITAŁOWO

Transakcje Banku jako jednostki dominującej z jednostkami stowarzyszonymi i wspólnymi przedsięwzięciami zostały przedstawione w tabeli poniżej. Wszystkie opisane poniżej transakcje ze wspólnymi przedsięwzięciami i jednostkami stowarzyszonymi zostały zawarte na warunkach nieodbiegających od warunków rynkowych. Terminy spłat transakcji mieszczą się w przedziale od jednego miesiąca do siedemnastu lat.

30 CZERWCA 2019 ROKU/ PODMIOT	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService sp. z o.o.	27	25	51	32
„Centrum Obsługi Biznesu” sp. z o.o.	19	19	6	-
Bank Poczty SA	-	-	-	1
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	46	44	57	33

ZA OKRES 6 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 CZERWCA 2019 ROKU/ PODMIOT	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService sp. z o.o.	225	199	50	50
„Centrum Obsługi Biznesu” sp. z o.o.	1	1	-	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	226	200	50	50

31 GRUDNIA 2018 ROKU/ PODMIOT	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService sp. z o.o.	40	23	43	23
„Centrum Obsługi Biznesu” sp. z o.o.	18	18	8	-
Bank Poczty SA	-	-	-	1
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” sp. z o.o.	-	-	5	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	58	41	56	24

ZA OKRES 6 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 CZERWCA 2018 ROKU/ PODMIOT	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService sp. z o.o.	196	168	54	54
„Centrum Obsługi Biznesu” sp. z o.o.	2	2	-	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	198	170	54	54

TRANSAKcje Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI OSOBOWO

Na 30 czerwca 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku jednostkami powiązаныmi z Grupą Kapitałową poprzez kluczowy personel kierowniczy PKO Banku Polskiego SA bądź bliskich członków rodziny kluczowego personelu kierowniczego pozostawało siedem podmiotów. W I półroczu 2019 roku oraz w I półroczu 2018 roku w Grupie Kapitałowej nie wystąpiły transakcje wzajemne z tymi podmiotami.

ŚWIADCZENIA DLA KLUCZOWEGO PERSONELU KIEROWNICZEGO PKO BANKU POLSKIEGO SA (W TYSIĄCACH PLN)

Koszty wynagrodzeń Zarządu i Rady Nadzorczej Banku

	od 01.01.2019 do 30.06.2019	od 01.01.2018 do 30.06.2018
Zarząd Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze ¹	3 368	3 348
Świadczenia po okresie zatrudnienia ²	172	305
Świadczenia długoterminowe ³	1 675	1 774
Płatności na bazie akcji rozliczane w środkach pieniężnych ⁴	1 675	1 774
Razem	6 890	7 201
Rada Nadzorcza Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze ¹	633	680
Razem	633	680

¹ Na krótkoterminowe świadczenia pracownicze składają się: wynagrodzenia oraz składki ubezpieczenia społeczne oraz inne świadczenia, rozliczanie których nastąpiło lub nastąpi w ciągu 12 miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego;

² Świadczenia po okresie zatrudnienia dotyczą członków Zarządu, którzy przestali pełnić funkcję w poprzednich latach;

³ W pozycji świadczenia długoterminowe ujęto rezerwy na odroczone składniki wynagrodzeń przyznawane w środkach pieniężnych;

⁴ W pozycji płatności na bazie akcji rozliczane w środkach pieniężnych ujęto rezerwy na odroczone składniki wynagrodzeń przyznawane w formie instrumentu finansowego, tj. akcji fantomowych. Przeliczenie na gotówkę jest dokonywane po okresie referencyjnym.

W okresie sześciu miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku wypłacono wynagrodzenia dla członków Zarządu otrzymane od jednostek powiązanych z Bankiem w wysokości 84 tysiące PLN.

Koszty wynagrodzeń Zarządów i Rad Nadzorczych spółek zależnych

	od 01.01.2019 do 30.06.2019	od 01.01.2018 do 30.06.2018
Zarządy Spółek		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze ¹	13 699	11 551
Świadczenia po okresie zatrudnienia ²	-	114
Świadczenia długoterminowe ³	1 713	2 117
Płatności na bazie akcji rozliczane w środkach pieniężnych ⁴	1 260	1 216
Razem	16 672	14 998
Rady Nadzorcze Spółek		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	542	518
Razem	542	518

¹ Na krótkoterminowe świadczenia pracownicze składają się: wynagrodzenia oraz składki ubezpieczenia społeczne oraz inne świadczenia, rozliczanie których nastąpiło lub nastąpi w ciągu 12 miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego;

² Świadczenia po okresie zatrudnienia dotyczą członków Zarządu, którzy przestali pełnić funkcję w poprzednich latach;

³ W pozycji świadczenia długoterminowe ujęto rezerwy na odroczone składniki wynagrodzeń przyznawane w środkach pieniężnych;

⁴ W pozycji płatności na bazie akcji rozliczane w środkach pieniężnych ujęto rezerwy na odroczone składniki wynagrodzeń przyznawane w formie instrumentu finansowego, tj. akcji fantomowych. Przeliczenie na gotówkę jest dokonywane po okresie referencyjnym.

37. HIERARCHIA WARTOŚCI GODZIWEJ

Klasyfikacja instrumentów finansowych oraz metody ustalania wartości godziwej opisane zostały w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej za rok 2018.

AKTYWA WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ 30.06.2019	Wartość bilansowa	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Pozostałe techniki wyceny
Pochodne instrumenty zabezpieczające	726	-	726	-
Pozostałe instrumenty pochodne	2 500	1	2 499	-
Papiery wartościowe	60 285	49 209	8 368	2 708
przeznaczone do obrotu	782	782	-	-
dłużne papiery wartościowe	751	751	-	-
akcje w innych jednostkach - notowane na giełdach	27	27	-	-
certyfikaty inwestycyjne, prawa do akcji, prawa poboru	4	4	-	-
nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 292	1 646	150	496
dłużne papiery wartościowe	613	419	14	180
akcje w innych jednostkach - notowane na giełdach	171	171	-	-
udziały i akcje w innych jednostkach - nienotowane na giełdach	317	-	1	316
jednostki uczestnictwa w fundusze inwestycyjne, certyfikaty inwestycyjne, prawa do akcji, prawa poboru	1 191	1 056	135	-
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	57 211	46 781	8 218	2 212
dłużne papiery wartościowe	57 211	46 781	8 218	2 212
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 029	-	-	1 029
nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 028	-	-	1 028
kredyty mieszkaniowe	22	-	-	22
kredyty gospodarcze	132	-	-	132
kredyty konsumpcyjne	874	-	-	874
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	1	-	-	1
kredyty konsumpcyjne	1	-	-	1
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej razem	64 540	49 210	11 593	3 737

ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ 30.06.2019	Wartość bilansowa	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Pozostałe techniki wyceny
Pochodne instrumenty zabezpieczające	485	-	485	-
Pozostałe instrumenty pochodne	3 226	-	3 226	-
Zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji w papierach wartościowych	35	35	-	-
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej razem	3 746	35	3 711	-

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ NA DZIEŃ 31.12.2018	Wartość bilansowa	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Pozostałe techniki wyceny
Pochodne instrumenty zabezpieczające	658	-	-	658
Pozostałe instrumenty pochodne	1 907	-	3	1 904
Papiery wartościowe	55 641	43 436	-	10 286
przeznaczone do obrotu	235	235	-	-
dłużne papiery wartościowe	217	217	-	-
akcje w innych jednostkach - notowane na giełdach	13	13	-	-
certyfikaty inwestycyjne, prawa do akcji, prawa poboru	5	5	-	-
nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 848	2 278	-	187
dłużne papiery wartościowe	1 201	1 034	-	52
akcje w innych jednostkach - notowane na giełdach	180	180	-	-
udziały i akcje w innych jednostkach - nienotowane na giełdach	269	-	-	1
certyfikaty inwestycyjne, prawa do akcji, prawa poboru	1 198	1 064	-	134
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	52 558	40 923	-	10 099
dłużne papiery wartościowe	52 558	40 923	-	10 099
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 106	-	-	-
nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 106	-	-	-
kredyty mieszkaniowe	27	-	-	-
kredyty gospodarcze	148	-	-	-
kredyty konsumpcyjne	931	-	-	-
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej razem	59 312	43 439	12 848	3 025

ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ 31.12.2018	Wartość bilansowa	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Pozostałe techniki wyceny
Pochodne instrumenty zabezpieczające	471	-	-	471
Pozostałe instrumenty pochodne	2 655	-	-	2 655
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej razem	3 126	-	-	3 126

W okresie 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 roku nie nastąpiły zmiany w technikach wyceny oraz danych wejściowych dla poszczególnych poziomów hierarchii wartości godziwej. Szczegółowy opis technik wyceny znajduje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2018 rok.

W okresie 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 roku nastąpił transfer obligacji korporacyjnych jednego z podmiotów w kwocie 1 466 milionów PLN z poziomu 2 do poziomu 3 na skutek zmiany sposobu wyliczania marży ryzyka. W analogicznym okresie 2018 roku nie wystąpiły transfery pomiędzy poziomami wartości godziwej.

Poniższa tabela prezentuje uzgodnienie zmian w okresie wartości godziwej instrumentów finansowych na poziomie 3

UZGODNIENIE ZMIAN W TRAKCIE OKRESÓW WARTOŚCI GODZIWEJ NA POZIOMIE 3 HIERARCHII WARTOŚCI GODZIWEJ	01.01-30.06.2019	01.01-30.06.2018
Bilans otwarcia na początek okresu	3 025	2 166
Zastosowanie MSSF 9 po raz pierwszy		1 186
Bilans otwarcia na początek okresu - przekształcony		3 352
Różnice kursowe	(2)	17
Zwiększenie zaangażowania w instrumenty kapitałowe	-	1
Emisje i wykupy obligacji korporacyjnych	(590)	(324)
Przeniesienie obligacji korporacyjnych z poziomu 2 do poziomu 3	1 466	-
Obniżenie zaangażowania kapitałowego w instytucji wspólnego inwestowania	-	(47)
Sprzedaż tytułów uczestnictwa w instytucji wspólnego inwestowania	-	(217)
Kredyty udzielone klientom w trakcie okresu	6	-
Spisanie/spłata kredytów w trakcie okresu	(10)	(82)
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	39	17
Zmiana wyceny ujęta w innych dochodach całkowitych - obligacje korporacyjne	(197)	(9)
Stan na koniec okresu	3 737	2 708

WPŁYW PARAMETRÓW ESTYMOWANYCH NA WYCENĘ DO WARTOŚCI GODZIWEJ INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH NA POZIOMIE 3	30.06.2019		31.12.2018	
	Wartość godziwa według		Wartość godziwa według	
	scenariusza pozytywnego	scenariusza negatywnego	scenariusza pozytywnego	scenariusza negatywnego
Nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat				
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 058	999	1 138	1 075
Akcje Visa Inc.	197	172	148	124
Inwestycje kapitałowe	130	118	132	119
Obligacje korporacyjne	180	180	115	115
Wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite				
Obligacje korporacyjne	2 219	2 205	1 539	1 533

38. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE, KTÓRE W SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ NIE SĄ PREZENTOWANE W WARTOŚCI GODZIWEJ

	poziom hierarchii wartości godziwej	metoda wyceny	30.06.2019	
			wartość bilansowa	wartość godziwa
Kasa, środki w Banku Centralnym	nd	wartość wymaganej zapłaty	12 901	12 901
Należności od banków			3 267	3 267
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	3 267	3 267
Papiery wartościowe (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)			10 898	10 907
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	10 898	10 907
dłużne papiery wartościowe (obligacje skarbowe)	1	kwotowania rynkowe	4 851	4 851
dłużne papiery wartościowe (obligacje korporacyjne)	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	1 413	1 422
dłużne papiery wartościowe (obligacje komunalne)	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	4 634	4 634
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)			223 759	223 070
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	223 759	223 070
kredyty mieszkaniowe	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	115 296	113 536
kredyty gospodarcze	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	63 250	63 963
kredyty konsumpcyjne	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	27 190	27 551
transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	1 884	1 884
należności z tytułu leasingu finansowego	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	16 139	16 136
Inne aktywa finansowe	3	wartość wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości	2 643	2 643
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	2	wartość wymaganej zapłaty	9	9
Zobowiązania wobec banków			3 037	3 037
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	3 037	3 037
Zobowiązania wobec klientów			240 405	240 345
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	240 405	240 345
zobowiązania wobec ludności	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	173 602	173 543
zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	49 106	49 105
zobowiązania wobec jednostek budżetowych	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	13 565	13 565
otrzymane kredyty i pożyczki	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	2 384	2 384
zobowiązania z tytułu produktów ubezpieczeniowych	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	1 748	1 748
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych			29 654	30 116
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	1, 2	kwotowania rynkowe/ zdyskontowane przepływy pieniężne	29 654	30 116
Zobowiązania podporządkowane			2 730	2 730
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	2 730	2 730
Pozostałe zobowiązania finansowe	3	wartość wymaganej zapłaty	4 039	4 039

	poziom hierarchii wartości godziwej	metoda wyceny	31.12.2018	
			wartość bilansowa	wartość godziwa
Kasa, środki w Banku Centralnym	nd	wartość wymaganej zapłaty	22 925	22 925
Należności od banków			7 661	7 661
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	7 661	7 661
Papiery wartościowe (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)			8 473	8 476
wyceniane według zamortyzowanego kosztu			8 473	8 476
dłużne papiery wartościowe (obligacje skarbowe)	1	kwotowania rynkowe	2 358	2 361
dłużne papiery wartościowe (korporacyjne)	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	2 108	2 108
dłużne papiery wartościowe (komunalne)	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	4 007	4 007
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)			213 806	213 438
wyceniane według zamortyzowanego kosztu			213 806	213 438
kredyty mieszkaniowe	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	112 770	111 761
kredyty gospodarcze	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	60 918	61 294
kredyty konsumpcyjne	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	25 570	25 820
transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	51	51
należności z tytułu leasingu finansowego	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	14 497	14 512
Inne aktywa finansowe	3	wartość wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości	2 825	2 825
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	2	wartość wymaganej zapłaty	7	7
Zobowiązania wobec innych banków	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	2 001	2 001
Zobowiązania wobec klientów			242 816	242 753
wobec podmiotów gospodarczych	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	55 302	55 301
wobec jednostek budżetowych	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	16 459	16 459
wobec ludności	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	165 182	165 120
otrzymane kredyty i pożyczki	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	4 093	4 093
zobowiązania z tytułu produktów ubezpieczeniowych	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	1 780	1 780
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych				
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	1, 2	kwotowania rynkowe/ zdyskontowane przepływy pieniężne	28 627	28 725
Zobowiązania podporządkowane	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	2 731	2 731
Pozostałe zobowiązania finansowe	3	wartość wymaganej zapłaty	2 364	2 364

39. AKTYWA STANOWIĄCE ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ ORAZ PRZENIESIONE AKTYWA FINANSOWE

ZABEZPIECZENIE LISTÓW ZASTAWNYCH PKO BANKU HIPOTECZNEGO SA

Zabezpieczeniem hipotecznych listów zastawnych są wierzytelności zabezpieczone hipoteką wpisaną na pierwszym miejscu. Dodatkowo podstawą emisji hipotecznych listów zastawnych mogą być także środki PKO Banku Hipotecznego SA:

- ulokowane w papierach wartościowych emitowanych lub gwarantowanych przez Narodowy Bank Polski, Europejski Bank Centralny, rządy i banki centralne państw członkowskich Unii Europejskiej, Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, z wyłączeniem państw, które restrukturyzują lub restrukturyzowały swoje zadłużenie zagraniczne w ciągu ostatnich 5 lat,
- ulokowane w Narodowym Banku Polskim,
- posiadane w gotówce.

Wartość nominalna kredytów wpisanych do rejestru zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych i stanowiących zabezpieczenie emisji hipotecznych listów zastawnych na 30 czerwca 2019 roku wynosiła 18 782 miliony PLN, natomiast wartość nominalna dodatkowego zabezpieczenia w postaci papierów wartościowych wyemitowanych przez Skarb Państwa denominowanych w PLN wynosiła 250 milionów PLN. Na 31 grudnia 2018 roku było to odpowiednio 16 948 milionów PLN oraz 251 milionów PLN. W rejestrze zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych zostały również ujęte transakcje CIRS oraz FX-Forward zabezpieczające ryzyko walutowe oraz stopy procentowej wyemitowanych listów zastawnych denominowanych w EUR oraz transakcje IRS zabezpieczające ryzyko stopy procentowej wyemitowanych listów zastawnych w PLN, których oprocentowanie jest stałe.

Rejestr zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych w I półroczu 2019 roku oraz w latach poprzednich nie zawierał papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami.

NALEŻNOŚCI STANOWIĄCE PRZEDMIOT TRANSAKЦИИ SEKURYZYKACJI WIERZYTELNOŚCI LEASINGOWYCH

W związku z nabyciem 1 grudnia 2016 roku spółki Raiffeisen-Leasing Polska SA i jej spółek zależnych, Grupa Kapitałowa objęła konsolidacją ROOF Poland Leasing 2014 DAC, spółkę celową z siedzibą w Irlandii. Spółka celowa jest nabywcą sekurytyzowanych wierzytelności wynikających z umów leasingowych sprzedawanych przez spółkę Raiffeisen-Leasing Polska SA (obecnie: PKO Leasing SA) w ramach programu sekurytyzacji, który rozpoczął się w grudniu 2014 roku. Nabyte przez spółkę celową wierzytelności zostały sfinansowane emisją papierów wartościowych. Celem i korzyścią transakcji sprzedaży wierzytelności do spółki celowej było pozyskanie źródeł długoterminowego finansowania i ich dywersyfikacja.

Wykup dłużnych papierów wartościowych w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2019 roku według ich wartości nominalnej wynosił łącznie 287 milionów PLN, w tym 153 miliony PLN wykupione 2 stycznia 2019 roku oraz 134 miliony PLN wykupione 2 kwietnia 2019 roku.

Na 30 czerwca 2019 roku wartość należności stanowiących przedmiot transakcji sekurytyzacji wierzytelności leasingowych wyniosła 443 miliony PLN. Na 31 grudnia 2018 roku wartość należności stanowiących przedmiot transakcji sekurytyzacji wierzytelności leasingowych wyniosła 688 milionów PLN.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UJEMNEJ WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH

Środki pieniężne na lokatach w bankach zawierają aktywa będące zabezpieczeniem zobowiązań własnych, w tym rozliczenia z tytułu ujemnej wyceny instrumentów pochodnych. Wartość tych aktywów na 30 czerwca 2019 roku wynosiła 682 miliony PLN (na 31 grudnia 2018 roku wynosiła 605 milionów PLN).

WSTĘPNY DEPOZYT ROZLICZENIOWY KDPW

Dom Maklerski utrzymuje obligacje w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych stanowiące zabezpieczenie rozliczeń transakcji z Izbą Rozliczeniową.

WARTOŚĆ BILANSOWA/WARTOŚĆ GODZIWA	30.06.2019	31.12.2018
Wartość depozytu	10	10
Wartość nominalna zabezpieczenia	10	10
Rodzaj zabezpieczenia	obligacje skarbowe	obligacje skarbowe
Wartość bilansowa zabezpieczenia	8	10

FUNDUSZ OCHRONY ŚRODKÓW GWARANTOWANYCH

	30.06.2019	31.12.2018
Wartość funduszu	1 013	1 088
Wartość nominalna zabezpieczenia	1 100	1 100
Rodzaj zabezpieczenia	obligacje skarbowe	obligacje skarbowe
Termin wykupu zabezpieczenia	25.01.2024	25.01.2024
Wartość bilansowa zabezpieczenia	1 102	1 103

ŚRODKI STANOWIĄCE ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ DO ZAPŁATY SKŁADEK WNOSZONYCH DO BANKOWEGO FUNDUSZU GWARANCYJNEGO

	30.06.2019	31.12.2018
Wartość składki wnoszonej w formie zobowiązań do zapłaty	272	248
Wartość nominalna aktywów w które ulokowano środki odpowiadające zobowiązaniom	353	324
Rodzaj zabezpieczenia	obligacje skarbowe	obligacje skarbowe
Termin wykupu zabezpieczenia	25.01.2024	25.01.2024
Wartość bilansowa zabezpieczenia	353	324

CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Grupa Kapitałowa identyfikuje ryzyka w swojej działalności oraz analizuje wpływ poszczególnych rodzajów ryzyka na działalność biznesową Banku i podmiotów Grupy Kapitałowej. Wszystkie ryzyka podlegają zarządzaniu, część z nich ma istotny wpływ w odniesieniu do dochodowości i kapitału niezbędnego do ich pokrycia. W Grupie Kapitałowej uznane za istotne są wszystkie ryzyka określone jako istotne w Banku. Za istotne w Banku uznaje się ryzyko kredytowe, ryzyko walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej, ryzyko płynności, w tym ryzyko finansowania, ryzyko operacyjne, ryzyko biznesowe, ryzyko zmian makroekonomicznych oraz ryzyko modeli. Podmioty Grupy Kapitałowej mogą uznać za istotne w tych podmiotach także inne rodzaje ryzyka niż wymienione powyżej z uwzględnieniem specyfiki i skali swojej działalności oraz rynku, na którym podmioty prowadzą działalność. Regularnie, co najmniej w cyklu rocznym, przeprowadza się ocenę istotności wszystkich zidentyfikowanych ryzyk.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej za rok 2018 oraz w raporcie Adekwatność kapitałowa oraz inne informacje podlegające ogłoszeniu Grupy Kapitałowej według stanu na 31 grudnia 2018 roku opisane zostały szczegółowo następujące elementy systemu zarządzania ryzykiem: definicja ryzyka, cel zarządzania określonym ryzykiem, identyfikacja ryzyka, pomiar i ocena, kontrola, prognozowanie i monitorowanie, raportowanie i działania zarządcze dla zidentyfikowanych istotnych rodzajów ryzyka.

W I półroczu 2019 roku główne cele, zasady i organizacja procesu zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej nie uległy zmianie w stosunku do zasad opisanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za rok 2018.

SPECYFICZNE DZIAŁANIA W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W GRUPIE KAPITAŁOWEJ PODJĘTE W OKRESIE SZĘŚCIU MIESIĘCY ZAKOŃCZONYCH 30 CZERWCA 2019 ROKU

W I półroczu 2019 roku Bank przeprowadził monitoring ryzyk podlegających monitorowaniu. W wyniku przeprowadzonego procesu, ryzyko walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych zostało uznane za istotne.

Grupa Kapitałowa w ramach czwartelnego monitoringu modelu szacowania strat kredytowych uaktualniła założenia dla stosowanych parametrów LGD oraz PD. W parametrze LGD dokonano korekty odzysków na długim końcu krzywej oraz skrócono szereg danych historycznych, aby lepiej odzwierciedlał bieżącą sytuację gospodarczą. Zmieniono także sposób wyznaczania parametru PD dla portfeli detalicznych oraz portfela firm i przedsiębiorstw, uwzględniając w większym stopniu wartość ekspozycji wchodzących w stan niewykonania zobowiązania.

W I półroczu 2019 roku Grupa Kapitałowa powiększyła portfel wyemitowanych krótkoterminowych obligacji (głównie 3-6 miesięcznych), przeprowadziła trzy emisje listów zastawnych denominowanych w walucie EUR oraz dokonała wcześniejszej spłaty finansowania otrzymanego od Europejskiego Banku Inwestycyjnego i spłaty zapadających emisji własnych w ramach programu EMTN.

40. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KREDYTOWYM

AKTYWA FINANSOWE SPISANE W OKRESIE PODLEGAJĄCE DZIAŁANIOM WINDYKACYJNYM

W poniższej tabeli zaprezentowano kwoty pozostałe do spłaty z tytułu aktywów finansowych, które zostały spisane w trakcie okresu sprawozdawczego i w dalszym ciągu są przedmiotem działań służących odzyskaniu należności

SPISANE NALEŻNOŚCI	01.01-30.06.2019	
	Częściowo spisane	Całkowicie spisane
Papiery wartościowe		
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	3	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom		
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	52	367
mieszkaniowe	28	26
gospodarcze	15	222
konsumpcyjne	9	119
należności z tytułu leasingu finansowego	-	17
Razem	55	384

SPISANE NALEŻNOŚCI	01.01-30.06.2018	
	Częściowo spisane	Całkowicie spisane
Papiery wartościowe		
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	2	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom		
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	2 354	101
mieszkaniowe	714	36
gospodarcze	1 252	6
konsumpcyjne	388	59
należności z tytułu leasingu finansowego	-	2
Razem	2 356	103

KRYTERIA SPISYWANIA AKTYWÓW FINANSOWYCH

Kryteria spisywania aktywów finansowych nie uległy zmianie w stosunku do zasad opisanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za 2018 rok.

W pierwszej połowie 2019 roku Grupa Kapitałowa przeprowadziła pakietowe sprzedaże (wierzycelności bilansowych i pozabilansowych) ponad 10 tysięcy sztuk wierzycelności od klientów detalicznych oraz gospodarczych o zadłużeniu ogółem blisko 470 milionów PLN. Łączna wartość bilansowa rezerw na potencjalne roszczenia z tytułu sprzedaży wierzycelności na 30 czerwca 2019 roku wynosiła 2 miliony PLN (na 31 grudnia 2018 roku wynosiła 2 miliony PLN). W wyniku sprzedaży wierzycelności zostały przeniesione wszystkie ryzyka i korzyści, w związku z powyższym Grupa Kapitałowa zaprzestała ujmowania tych aktywów. Grupa Kapitałowa nie otrzymała papierów wartościowych z tytułu powyższych transakcji.

WEWNĘTRZNE KLASY RATINGOWE

System wewnętrznych klas ratingowych nie uległ zmianie w stosunku do zasad opisanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za 2018 rok.

41. KONCENTRACJA RYZYKA KREDYTOWEGO W GRUPIE KAPITAŁOWEJ

KONCENTRACJA WOBEC NAJWIĘKSZYCH PODMIOTÓW

Ustawa Prawo bankowe określa limity maksymalnego zaangażowania Banku, mające przełożenie na Grupę Kapitałową. Ryzyko koncentracji zaangażowań wobec pojedynczych klientów oraz grup powiązanych klientów monitorowane jest zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych nr 575/2013 (CRR), zgodnie z którym Grupa Kapitałowa nie przyjmuje na siebie ekspozycji wobec klienta lub grupy powiązanych klientów, której wartość przekracza 25% wartości jej uznanego kapitału.

Na 30 czerwca 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku limity koncentracji nie były przekroczone. Na 30 czerwca 2019 roku największe zaangażowanie¹ wobec pojedynczego podmiotu wyniosło 8,8% uznanego kapitału skonsolidowanego (na 31 grudnia 2018 roku 7,6%).

KONCENTRACJA WOBEC NAJWIĘKSZYCH GRUP KAPITAŁOWYCH

Największa koncentracja zaangażowania¹ Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego w grupę powiązanych kredytobiorców wynosiła 1,20% portfela kredytowego Grupy Kapitałowej (na 31 grudnia 2018 roku 1,24%).

Na 30 czerwca 2019 roku największa koncentracja zaangażowania¹ Grupy Kapitałowej wyniosła odpowiednio: 9,8% uznanego kapitału skonsolidowanego (na 31 grudnia 2018 roku 9,7%).

¹ Zaangażowanie obejmuje kredyty, pożyczki, skupione wierzycelności, dyskonto weksli, papiery dłużne, zrealizowane gwarancje, należne odsetki oraz zaangażowanie pozabilansowe i kapitałowe.

KONCENTRACJA WOBEC SEKCJI BRANŻOWYCH

W Grupie Kapitałowej stosowane są limity branżowe, których celem jest ograniczanie poziomu ryzyka związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych prowadzących działalność w wybranych branżach charakteryzujących się wysokim poziomem ryzyka kredytowego oraz unikanie nadmiernego poziomu koncentracji branżowej.

Łączne zaangażowanie w trzy największe grupy branż tj. „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”, „Administracja publiczna i obrona narodowa” oraz „Przetwórstwo przemysłowe” wyniosło na 30 czerwca 2019 roku 46% (na 31 grudnia 2018 roku 46%).

KONCENTRACJA WALUTOWA RYZYKA KREDYTOWEGO

Na 30 czerwca 2019 roku udział ekspozycji w walutach wymiernalnych innych niż PLN w całym portfelu Grupy Kapitałowej wyniósł 19% (na 31 grudnia 2018 roku 20%). Największą część zaangażowania walutowego Grupy Kapitałowej stanowią ekspozycje w CHF i dotyczą one portfela kredytów mieszkaniowych Banku.

INNE RODZAJE KONCENTRACJI

Zgodnie z rekomendacją S, T i C Komisji Nadzoru Finansowego Bank stosuje wewnętrzne limity związane z ekspozycjami kredytowymi klientów Banku określające apetyt na ryzyko kredytowe i koncentracji. Na 30 czerwca 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku limity te nie zostały przekroczone.

42. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM WALUTOWYCH KREDYTÓW I POŻYCZEK UDZIELONYCH KLIENTOM W PODZIALE NA WALUTY

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM W PODZIALE NA WALUTY (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 30.06.2019	PLN	CHF	EUR	USD	INNE	Razem
Nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat						
Kredyty	1 028	-	-	-	-	1 028
mieszkaniowe	22	-	-	-	-	22
gospodarcze	132	-	-	-	-	132
konsumpcyjne	874	-	-	-	-	874
Nieprzeznaczone do obrotu wycenione do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - razem	1 028	-	-	-	-	1 028
Wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite						
Kredyty	-	-	-	-	1	1
konsumpcyjne	-	-	-	-	1	1
Wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite netto - razem	-	-	-	-	1	1
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu						
Kredyty - wartość brutto	173 608	23 044	13 820	1 584	1 445	213 501
mieszkaniowe	91 785	22 355	2 973	53	167	117 333
gospodarcze	53 634	465	10 826	1 529	743	67 197
konsumpcyjne	28 189	224	21	2	535	28 971
Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	1 884	-	-	-	-	1 884
Należności z tytułu leasingu finansowego	12 492	12	3 840	240	90	16 674
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu brutto	187 984	23 056	17 660	1 824	1 535	232 059
Odpisy na straty kredytowe	(6 824)	(878)	(392)	(41)	(165)	(8 300)
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu netto	181 160	22 178	17 268	1 783	1 370	223 759
Razem	182 188	22 178	17 268	1 783	1 371	224 788

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM W PODZIALE NA WALUTY (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 31.12.2018	PLN	CHF	EUR	USD	INNE	Razem	
Nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat							
Kredyty		1 106	-	-	-	1 106	
mieszaniowe		27	-	-	-	27	
gospodarcze		148	-	-	-	148	
konsumpcyjne		931	-	-	-	931	
Nieprzeznaczone do obrotu wycenione do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - razem		1 106	-	-	-	1 106	
Wyceniane według amortyzowanego kosztu							
Kredyty - wartość brutto		166 902	24 015	12 807	1 995	1 253	206 972
mieszaniowe		88 157	23 265	3 155	58	146	114 781
gospodarcze		52 193	505	9 628	1 935	649	64 910
konsumpcyjne		26 552	245	24	2	458	27 281
Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży		51	-	-	-	-	51
Należności z tytułu leasingu finansowego		11 039	22	3 607	256	62	14 986
Wyceniane według amortyzowanego kosztu brutto		177 992	24 037	16 414	2 251	1 315	222 009
Odpisy na straty kredytowe		(6 724)	(826)	(372)	(139)	(143)	(8 204)
Wyceniane według amortyzowanego kosztu netto		171 268	23 211	16 042	2 112	1 172	213 805
Razem		172 374	23 211	16 042	2 112	1 172	214 911

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM W CHF WEDŁUG FAZ UTRATY WARTOŚCI (W PRZELICZENIU NA PLN według kursu 1 CHF = 3,8322)	30.06.2019			Razem	
	Instytucje finansowe	Przedsiębiorstwa	Gospodarstwa domowe		
Wyceniane według amortyzowanego kosztu					
Wartość brutto		1	296	22 759	23 056
faza 1		-	103	19 899	20 002
faza 2		1	104	1 927	2 032
faza 3		-	89	933	1 022
Odpisy na straty kredytowe		-	(59)	(819)	(878)
faza 1		-	(1)	(12)	(13)
faza 2		-	(13)	(159)	(172)
faza 3		-	(45)	(648)	(693)
Wyceniane według amortyzowanego kosztu netto		1	237	21 940	22 178
w tym: zakupione/udzielone aktywa finansowe z utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (POCI)		-	-	51	51
Razem		1	237	21 940	22 178

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM W CHF WEDŁUG FAZ UTRATY WARTOŚCI (W PRZELICZENIU NA PLN według kursu 1 CHF = 3,8166)	31.12.2018			Razem	
	Instytucje finansowe	Przedsiębiorstwa	Gospodarstwa domowe		
Wyceniane według amortyzowanego kosztu					
Wartość brutto		1	324	23 712	24 037
faza 1		-	118	20 892	21 010
faza 2		1	111	1 872	1 984
faza 3		-	95	948	1 043
Odpisy na straty kredytowe		-	(59)	(767)	(826)
faza 1		-	(1)	(12)	(13)
faza 2		-	(12)	(130)	(142)
faza 3		-	(46)	(625)	(671)
Wyceniane według amortyzowanego kosztu netto		1	265	22 945	23 211
w tym: zakupione/udzielone aktywa finansowe z utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (POCI)		-	-	55	55
Razem		1	265	22 945	23 211

ZARZĄDZANIE RYZYKIEM WALUTOWYCH KREDYTÓW MIESZKANIOWYCH DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Grupa Kapitałowa w sposób szczególny analizuje portfel walutowych kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych i na bieżąco monitoruje jakość tego portfela.

Portfel walutowych kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych charakteryzuje się dobrą jakością wyrażoną m.in. wskaźnikiem udziału kredytów z utratą wartości.

Walutowe kredyty mieszkaniowe dla gospodarstw domowych są cyklicznie monitorowane. Regularnie raportowany jest profil ryzyka portfela walutowych kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych z uwzględnieniem podziału na LTV, DTI, generacje udzielenia, kwotę udzielonego kredytu, występujące opóźnienie i inne.

KREDYTY MIESZKANIOWE DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH WEDŁUG WALUT	30.06.2019			31.12.2018		
	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto
PLN	89 556	(1 043)	88 513	86 024	(1 060)	84 964
CHF	22 353	(735)	21 618	23 263	(683)	22 580
EUR	2 973	(58)	2 915	3 155	(53)	3 102
USD	53	(7)	46	58	(6)	52
INNE	167	(20)	147	146	(19)	127
RAZEM	115 102	(1 863)	113 239	112 646	(1 821)	110 825

Na 30 czerwca 2019 roku średnie LTV dla portfela kredytów mieszkaniowych w CHF wyniosło 61,3% (na 31 grudnia 2018 roku 64,4%) w porównaniu do średniego LTV dla całego portfela wynoszącego 57,3% (na 31 grudnia 2018 roku 59,2%).

KREDYTY I POŻYCZKI MIESZKANIOWE WALUTOWE WEDŁUG DATY UDZIELENIA		INDEKSOWANE	DENOMINOWANE	Razem
30.06.2019				
do 2002 roku	Wartość brutto	-	112	112
	Odpisy na straty kredytowe	-	(2)	(2)
	Wartość netto	-	110	110
od 2003 roku do 2009 roku	Wartość brutto	-	18 611	18 611
	Odpisy na straty kredytowe	-	(696)	(696)
	Wartość netto	-	17 915	17 915
od 2010 roku do 2012 roku	Wartość brutto	3 432	3 215	6 647
	Odpisy na straty kredytowe	(40)	(58)	(98)
	Wartość netto	3 392	3 157	6 549
od 2013 roku do 2016 roku	Wartość brutto	5	16	21
	Odpisy na straty kredytowe	-	(4)	(4)
	Wartość netto	5	12	17
Razem	Wartość brutto	3 437	21 954	25 391
	Odpisy na straty kredytowe	(40)	(760)	(800)
	Wartość netto	3 397	21 194	24 591

KREDYTY I POŻYCZKI MIESZKANIOWE WALUTOWE WEDŁUG DATY UDZIELENIA 31.12.2018		INDEKSOWANE	DENOMINOWANE	Razem
do 2002 roku	Wartość brutto	-	130	130
	Odpisy na straty kredytowe	-	(3)	(3)
	Wartość netto	-	127	127
od 2003 roku do 2009 roku	Wartość brutto	-	19 401	19 401
	Odpisy na straty kredytowe	-	(651)	(651)
	Wartość netto	-	18 750	18 750
od 2010 roku do 2012 roku	Wartość brutto	3 562	3 373	6 935
	Odpisy na straty kredytowe	(33)	(52)	(85)
	Wartość netto	3 529	3 321	6 850
od 2013 roku do 2016 roku	Wartość brutto	5	17	22
	Odpisy na straty kredytowe	-	(4)	(4)
	Wartość netto	5	13	18
Razem	Wartość brutto	3 567	22 921	26 488
	Odpisy na straty kredytowe	(33)	(710)	(743)
	Wartość netto	3 534	22 211	25 745

43. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM STOPY PROCENTOWEJ

WRAŻLIWOŚĆ DOCHODU ODSETKOWEGO

Wrażliwość dochodu odsetkowego Grupy Kapitałowej w portfelu bankowym na skokowe przesunięcie krzywej dochodowości o 100 p.b. w horyzoncie jednego roku we wszystkich walutach przedstawia poniższa tabela:

NAZWA MIARY	30.06.2019	31.12.2018
Wrażliwość dochodu odsetkowego (mln PLN)	1 014	991

WRAŻLIWOŚĆ WARTOŚCI EKONOMICZNEJ

NAZWA MIARY	30.06.2019	31.12.2018
Wrażliwość wartości ekonomicznej (mln PLN)	5	8

WARTOŚĆ ZAGROŻONA

NAZWA MIARY	30.06.2019	31.12.2018
IR VaR 10 - dniowy przy poziomie ufności 99% (mln PLN) ¹ :		
Wartość średnia	6	6
Wartość maksymalna	10	11
Wartość na koniec okresu	4	5

¹ W związku z charakterem działalności Spółek Grupy Kapitałowej miara wartości zagrożonej prezentowana jest dla Banku.

44. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM WALUTOWYM

MIARY WRAŻLIWOŚCI

NAZWA MIARY WRAŻLIWOŚCI	30.06.2019	31.12.2018
FX VaR 10 - dniowy przy poziomie ufności 99% (mln PLN) ¹	5	4
Zmiana kursów WAL/PLN o 20% (mln PLN) (test warunków skrajnych) ²	311	256

¹ Biorąc pod uwagę charakter prowadzonej działalności pozostałych Spółek Grupy Kapitałowej generujących istotne ryzyko walutowe oraz specyfikę rynku, na którym działają, Grupa Kapitałowa nie wyznacza skonsolidowanej miary wrażliwości VaR. Spółki te wykorzystują własne miary ryzyka do zarządzania ryzykiem walutowym. Miare VaR 10-dniowy stosuje KREDOBANK SA, jej wartość na 30 czerwca 2019 roku wyniosła ok. 0,3 mln PLN, a na 31 grudnia 2018 roku ok. 0,2 mln PLN.

² W tabeli zaprezentowano wartość najbardziej niekorzystnego testu warunków skrajnych spośród scenariuszy: aprecjacja PLN o 20% oraz deprecjacja PLN o 20%.

POZYCJA WALUTOWA

POZYCJA WALUTOWA	30.06.2019	31.12.2018
EUR	(78)	(127)
USD	31	(49)
CHF	(31)	(34)
GBP	2	57
Pozostałe (Globalna Netto)	46	38

Narażenie Grupy na ryzyko walutowe jest niskie.

45. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM PŁYNNOŚCI

LUKA PŁYNNOŚCI

Urealniona luka płynności jest zestawieniem poszczególnych kategorii sprawozdania z sytuacji finansowej ze względu na ich urealniony termin zapadalności lub wymagalności. Poniżej prezentowane luki płynności stanowią sumę urealnionej luki płynności Banku (urealnienia w zakresie między innymi pozycji bilansowych Banku dotyczą osadu depozytów podmiotów niefinansowych i ich wymagalności, osadu kredytów w rachunku bieżącym podmiotów niefinansowych i ich zapadalności oraz płynnych papierów wartościowych i ich terminu zapadalności), PKO Banku Hipotecznego SA, PKO Leasing SA, KREDOBANK SA i PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA oraz kontraktowej luki płynności pozostałych spółek Grupy Kapitałowej.

	a'vista	0 - 1 miesiąc	1 - 3 miesiące	3 - 6 miesiące	6 - 12 miesiące	12 - 24 miesiące	24 - 60 miesiące	pow. 60 miesiące
30.06.2019								
Grupa Kapitałowa - urealniona luka okresowa	12 307	31 958	(1 149)	2 919	11 869	10 516	14 585	(83 005)
Grupa Kapitałowa - urealniona skumulowana luka okresowa	12 307	44 265	43 116	46 035	57 904	68 420	83 005	-
31.12.2018								
Grupa Kapitałowa - urealniona luka okresowa	23 068	32 000	(2 665)	46	11 732	13 006	14 745	(91 932)
Grupa Kapitałowa - urealniona skumulowana luka okresowa	23 068	55 068	52 403	52 449	64 181	77 187	91 932	-

We wszystkich przedziałach urealniona skumulowana luka płynności Grupy Kapitałowej wykazywała wartości dodatnie na 30 czerwca 2019 roku oraz na 31 grudnia 2018 roku.

NADZORCZE MIARY PŁYNNOŚCI

W Banku i Grupie regularnemu wyznaczaniu i monitorowaniu podlegają następujące nadzorcze miary płynności:

- wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR) – miara określająca relację płynnych aktywów wysokiej jakości do wypływów netto w horyzoncie 30 dni w warunkach skrajnych (miara nadzorcza określona w Rozporządzeniu CRR),
- wskaźnik pokrycia stabilnego finansowania netto (NSFR) – miara określająca relację pozycji zapewniających stabilne finansowanie do pozycji wymagających stabilnego finansowania.

W Banku regularnemu wyznaczaniu i monitorowaniu podlegają następujące nadzorcze miary płynności:

- M3 – współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (krajowy wskaźnik nadzorczy),
- M4 – współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi (krajowy wskaźnik nadzorczy).

NADZORCZE MIARY PŁYNNOŚCI	30.06.2019	31.12.2018
M3 - współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	13,25	17,44
M4 - współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,19	1,22
NSFR - wskaźnik pokrycia stabilnego finansowania	119,1%	117,7%
LCR - wskaźnik pokrycia płynności	135,5%	132,0%

W okresie zakończonym 30 czerwca 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku wartości wskaźników miar nadzorczych utrzymywały się powyżej limitów nadzorczych. Wskazane w tabeli wskaźniki LCR oraz NSFR przedstawiają wartości dla Grupy Kapitałowej, zaś wskaźniki M3-M4 przedstawiają wartości dla Banku.

46. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA

Zgodnie z art. 92 Rozporządzenia CRR, minimalny poziom współczynników kapitałowych utrzymywanych przez Grupę Kapitałową wynosi:

- łączny współczynnik kapitałowy (TCR) – 8,0%,
- współczynnik kapitału Tier 1 (T1) – 6,0%,
- współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1) - 4,5%.

Zgodnie z ustawą o nadzorze makroostrożnościowym, Grupa Kapitałowa ma obowiązek utrzymywania wymogu połączonego bufora ponad minima określone w art. 92 CRR, który stanowi sumę obowiązujących buforów, tj.:

- bufora zabezpieczającego, który obowiązuje wszystkie banki i od 1 stycznia 2019 roku wynosi 2,5% (ostateczny poziom bufora);
- bufora antycyklicznego, który nakładany jest w celu ograniczania ryzyka systemowego wynikającego z cyklu kredytowego. Wskaźnik bufora antycyklicznego wyliczany jest w wartości średniej ważonej wskaźników bufora antycyklicznego wyznaczonych przez właściwe organy państw, w których Grupa Kapitałowa posiada ekspozycje. Bufor antycykliczny jest równy 0% dla ekspozycji kredytowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- bufora ryzyka systemowego, który służy do zapobiegania i ograniczania długoterminowego ryzyka niecyklicznego lub ryzyka makroostrożnościowego, które może spowodować silne negatywne konsekwencje dla systemu finansowego i gospodarki danego kraju. Bufor dla ekspozycji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynosi 3%;
- bufora z tytułu zidentyfikowania Banku jako instytucji o znaczeniu systemowym („O-SII”) w wysokości 1%.

Ponadto, Grupa Kapitałowa jest zobowiązana utrzymywać fundusze własne na pokrycie wymogu kapitałowego dotyczącego ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych, tzw. domiar kapitałowy dla skonsolidowanych współczynników kapitałowych: łącznego współczynnika kapitałowego: 0,42 p.p., współczynnika kapitału Tier 1: 0,31 p.p. oraz współczynnika kapitału podstawowego Tier 1: 0,23 p.p.

Niezależnie od powyższych, do spełnienia warunków do wypłaty do 100% zysku, Komisja Nadzoru Finansowego ustaliła wymagany narzut z tytułu wrażliwości Banku na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny, wynoszący 0,66 p.p.

FUNDUSZE WŁASNE WYKORZYSTANE DO OBLICZENIA WSPÓŁCZYNNIKÓW KAPITAŁOWYCH

Miary adekwatności kapitałowej Grupy Kapitałowej w okresie sześciu miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 roku i w 2018 roku utrzymywały się na bezpiecznym poziomie, istotnie powyżej limitów nadzorczych.

	30.06.2019	31.12.2018
Fundusze własne razem	38 343	37 850
Kapitał Tier I	35 643	35 150
Kapitał Tier I przed korektami regulacyjnymi i pomniejszeniami, w tym:	38 300	37 802
Kapitał zakładowy	1 250	1 250
Kapitał zapasowy i pozostałe kapitały rezerwowe	32 588	33 034
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	1 070	1 070
Zyski zatrzymane, w tym:	3 392	2 448
niepodzielony wynik /niepokryta strata	2 417	(88)
zysk bieżący zaliczony za zgodą KNF	-	1 678
korekta wynikająca z zastosowania rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne	975	858
(-) Wartość firmy	(1 160)	(1 160)
(-) Inne wartości niematerialne	(1 604)	(1 650)
Skumulowane inne całkowite dochody	465	249
Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	(358)	(91)
Kapitał Tier II	2 700	2 700
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	2 700	2 700
Wymogi w zakresie funduszy własnych	16 517	16 035
Ryzyko kredytowe	15 301	14 893
Ryzyko operacyjne	743	645
Ryzyko rynkowe	448	472
Ryzyko korekty wyceny kredytowej	25	25
Łączny współczynnik kapitałowy	18,57%	18,88%
Współczynnik kapitału Tier 1	17,26%	17,54%

47. WSKAŹNIK DŹWIGNI

Grupa Kapitałowa wylicza wskaźnik dźwigni jako jedną z miar adekwatności kapitałowej.

Dla celów pomiaru ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej Grupa Kapitałowa kalkuluje wskaźnik dźwigni jako miarę kapitału Tier I podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej i wyraża wskaźnik jako wartość procentową. Wskaźnik dźwigni według stanu na 30 czerwca 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku utrzymywał się powyżej limitów wewnętrznych, zewnętrznych, a także powyżej wartości minimalnych rekomendowanych przez KNF.

Dla utrzymania wskaźnika dźwigni na akceptowalnym poziomie Grupa Kapitałowa ustaliła strategiczny limit tolerancji oraz wartość progową, których poziomy są regularnie monitorowane i okresowo weryfikowane.

	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych	
	30.06.2019	31.12.2018
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
Kapitał Tier I	35 643	35 150
Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	342 303	336 797
Wskaźnik dźwigni		
Wskaźnik dźwigni	10,41%	10,44%

ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY

48. ZDARZENIA, KTÓRE WYSTĄPIŁY PO DNIU, NA KTÓRY SPORZĄDZONO SPRAWOZDANIE FINANSOWE

10 lipca 2019 roku PKO Bank Polski SA zawarł z PKO Bankiem Hipotecznym SA umowę odnawialnego kredytu obrotowego w rachunku bieżącym do kwoty 1 miliarda PLN na okres 3 lat. Kredyt jest przeznaczony na obsługę wykupu obligacji wyemitowanych przez spółkę w ramach Niepublicznego Programu Emisji Obligacji, w związku z obowiązkiem rejestracji od 1 lipca 2019 roku w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych rozliczeń emisji niepublicznych papierów wartościowych i brakiem możliwości wykupu oraz otrzymania środków z nowej emisji tego samego dnia.

PKO Bank Hipoteczny SA przeprowadził pierwsze emisje obligacji w ramach ustanowionego 11 kwietnia 2019 roku Publicznego Programu Emisji Obligacji, w tym 10 lipca 2019 roku w trybie subemisji usługowej świadczonej przez Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA emisję obligacji o wartości 162 milionów PLN i okresie wykupu ustalonym na 6 miesięcy oraz 11 lipca 2019 roku emisję obligacji skierowaną przede wszystkim do inwestorów detalicznych o wartości 50 milionów PLN i okresie wykupu ustalonym na 2 lata.

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU BANKU

12.08.2019	RAFAŁ ANTCZAK	WICEPREZES ZARZĄDU (PODPIS)
12.08.2019	RAFAŁ KOZŁOWSKI	WICEPREZES ZARZĄDU (PODPIS)
12.08.2019	MAKS KRACZKOWSKI	WICEPREZES ZARZĄDU (PODPIS)
12.08.2019	MIECZYŚLAW KRÓL	WICEPREZES ZARZĄDU (PODPIS)
12.08.2019	ADAM MARCINIAK	WICEPREZES ZARZĄDU (PODPIS)
12.08.2019	PIOTR MAZUR	WICEPREZES ZARZĄDU (PODPIS)
12.08.2019	JAKUB PAPIERSKI	WICEPREZES ZARZĄDU (PODPIS)
12.08.2019	JAN EMERYK ROŚCISZEWSKI	WICEPREZES ZARZĄDU (PODPIS)

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO
PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

DANUTA SZYMAŃSKA
DYREKTOR PIONU RACHUNKOWOŚCI

.....
(PODPIS)

Zbigniew Jagiełło, prezes Zarządu Banku, nie podpisał skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za okres sześciu miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku ze względu na jego usprawiedliwioną nieobecność w dniu przyjęcia niniejszego sprawozdania.